

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÜVENLİK İLE İLGİLİ
ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Oğuzhan Koca

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşulu ile tezin teslim tarihinden itibaren yirmi dört (24) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Oğuzhan
Soyadı : KOCA
Bölümü : Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı
İmza :
Teslim tarihi : 24/01/2023

TEZİN

Türkçe Adı: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Güvenlik ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi
İngilizce Adı: Examination of Teacher and Parent Opinions on Safety in Preschool Education Institutions

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim. 24/01/2023

Yazar Adı Soyadı : Oğuzhan KOCA

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Oğuzhan KOCA tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Güvenlik ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı alanında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN

Okul Öncesi Eğitimi, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Doç. Dr. Fatma Elibol

Çocuk Gelişimi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi

.....

Üye: Doç. Dr. Zeynep KURTULMUŞ

Okul Öncesi Eğitimi, Gazi Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 24/01/2023

Bu tezin Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Değerli aileme ...

TEŞEKKÜR

Tez çalıŐmalarının uzun soluklu ve zorluklarla dolu bir sűre olduĐu dűŐűnűldűĐnde bu sűrete bana gűvenen ve tez űĐrencisi olarak kabul edip benimle yola çıkan, titiz çalıŐması ve űzgűn fikirleriyle daima yol gűsteren, desteĐini ve bana olan gűvenini her zaman yanımda hissettiĐim deĐerli tez danıŐmanım Prof. Dr. Yasemin AydoĐan'a teŐekkűrű borç bilirim.

DoĐduĐum andan bu gűne bana her konuda destek olan ve bana benden daha çok gűvenen annem Nermin Koca ve babam Mehmet Koca'ya, her sınav dűneminde olduĐu gibi tez yazma dűneminde de en bűyűk psikolojik destekçim olan kardeŐim Hatice Koca'ya teŐekkűr ederim.

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÜVENLİK İLE İLGİLİ
ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Oğuzhan Koca
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat, 2023

ÖZ

Bu çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kütahya il merkezi ve ilçelerinde bulunan 14 resmi 22 özel okul öncesi eğitim kurumunda görevli 158 okul öncesi öğretmeni ve bu okullarda çocuğu bulunan sekiz veli oluşturmuştur. Araştırmada nicel verilerin toplanmasında Aydoğan, Özyürek ve Gültekin Akduman (2019) tarafından geliştirilen Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise öğretmenlerin okul güvenliği algısı en yüksek ve en düşük olan ikişer okuldan sekiz veli seçilerek, Görüşme Formu aracılığıyla velilerin okul güvenliği konusunda görüşleri alınmıştır. Çalışmanın nicel verilerinin analizinde tek yönlü ANOVA, nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin okul güvenliği algısının mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları kurum türüne ve ilçeye göre anlamlı şekilde farklılaştığı; öğrenim durumuna, sınıfta bulunan çocuk sayısına ve çalışılan yaş grubuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda ise öğretmenlerin güvenlik algılarının öğrenim durumlarına, sınıflarında bulunan çocuk sayısına, çalıştıkları yaş grubuna, mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları kurum türüne ve ilçeye göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın nitel sonuçlarına göre; velilerin büyük bölümünün çocuklarını okula kaydetmeden önce okulu güvenlik yönünden inceledikleri, genel olarak çocuklarının okulunda bulunan sınıf, mutfak, banyo/tuvalet, uyku ve dinlenme odası ile bahçe alanlarını güvenli buldukları saptanmıştır. Öğretmen ve velilerin okullarda güvenlik riski en yüksek alanlar olarak okul bahçesi ve sınıfları algıladıkları görülmüştür. Araştırmada velilerin güvenli okulda bulunması gereken nitelikler ile ilgili görüşlerinin alan yazınıyla paralellik gösterdiği belirlenmiş ve bu doğrultuda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Okul güvenliği, güvenlik algısı, öğretmen görüşleri, veli görüşleri
Sayfa Sayısı : xv + 102
Danışman :

**EXAMINATION OF TEACHER AND PARENT OPINIONS ON
SAFETY IN PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS
(M.S. Thesis)**

Oğuzhan Koca

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATION SCIENCES

February, 2023

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the personal views of the teachers and parents about safety in educational institutions in preschool grades. The method which has been utilised in this study is the mixed method. The study group of the inquisition consists of eight parents and 158 preschool teachers who are currently in formal duty in 14 formal and 22 private preschools in the semester of 2021-2022 located in Kütahya province center and its district regions. The School Safety for Children Survey which is developed by Aydoğan, Özyürek and Gültekin Akduman (2019) is also utilised for collecting the data. In the qualitative evaluation, parent's thoughts on the topic on safety in school are documented by selecting eight parents chosen from two of the schools that are evaluated to have the most and the least cognitive abilities via Interview Forms. Through the analysis of the qualitative data, content analysis method and through the quantitative analysis ANOVA which is a one-way operating analysis were utilised. At the conclusion section of the study, it was determined that teachers' perception of school safety changes drastically based on their professional rankings, the type of institutions in which they operate and the province's districts; does not change drastically based on educational status, quantity of pupils in classroom and the age span of pupils for which teachers operate. In the schools with sleeping and resting room it was determined that teachers' perception of safety does not change based on the number of pupils, age span in which they operate, their professional ranking, the type institutions they operate and districts. According to the qualitative results of the study; it was detected that the great numbers of parents examine the schools from the perspective of safety before they sign their children to school and considered to have found schools safety as well in terms of classroom, kitchen, bathroom/restroom and resting room and garden space that are present. It is observed that the teachers and parents perceived school garden and classrooms with the highest risk in terms of safety. In this study it was detected that the perceptions of parents

about the qualifications that must be present in the school possess parallelism along with lecture contains suggestions for such cause.

Keywords : School safety, security perception, teacher opinions, parent opinions
Page Number : xv + 102
Supervisor :

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	7
BÖLÜM II.....	8
KURAMSAL ÇERÇEVE	8

2.1. Okul Güvenliği	8
2.2. Okul Güvenliği İle İlgili Teoriler	10
2.2.1. Kontrol Teorisi	10
2.2.2. Kurumsal Etkenler Teorisi.....	10
2.2.3. Toplumsal Çözölme Teorisi	11
2.3. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dış Mekanların Güvenliği	11
2.3.1. Okul Binasının Güvenliği	12
2.3.2. Okulun Açık Alanlarının Güvenliği	14
2.3.3. Okul Servislerinde Güvenlik.....	15
2.4. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında İç Mekanların Güvenliği.....	17
2.4.1. Genel Özellikler	17
2.4.2. Okullardaki Fiziki Bölmeler	21
2.4.3. Diğer Alanlar	27
2.5. İlgili Araştırmalar	28
BÖLÜM III	50
YÖNTEM.....	50
3.1. Araştırmanın Modeli	50
3.2. Çalışma Grubu	51
3.3. Veri Toplama Araçları	53
3.3.1. Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi	53
3.3.2. Görüşme Formu	54
3.4. Verilerin Toplanması.....	54
3.5. Verilerin Analizi	55
BÖLÜM IV	56
4.1. Araştırmanın Nicel Bulguları.....	56
4.2. Araştırmanın Nitel Bulguları	69

BÖLÜM V	81
5.1. Sonuç	81
5.2. Öneriler	83
KAYNAKLAR	85
EKLER	98
Ek 1. Etik Komisyon İzni	99
Ek 2. Araştırma İzni	100
Ek 3. Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketinden Madde Örnekleri	101
Ek 4. Görüşme Formu	102

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Çalışma Grubuna Dahil Edilen Okulların Bulunduğu İlçeler	51
Tablo 2. Çalışma Grubunda Dahil Edilen Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine Göre Dağılımı.	52
Tablo 3. Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi Alt Boyutları ve Madde Sayıları	54
Tablo 4. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Öğrenim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları.....	58
Tablo 5. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Sınıflarında Bulunan Çocuk Sayısına Göre ANOVA Sonuçları.....	59
Tablo 6. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Çalıştıkları Yaş Grubuna Göre ANOVA Sonuçları	60
Tablo 7. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Mesleki Kıdemlerine Göre ANOVA Sonuçları.....	62
Tablo 8. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Görev Yapılan Kurum Türüne Göre ANOVA Sonuçları	63
Tablo 9. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Görev Yaptıkları İlçeye Göre ANOVA Sonuçları.....	65
Tablo 10. Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Uyku ve Dinlenme Odası Bulunan Okullara Göre ANOVA Sonuçları	66

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Öğretmenlerin okullardaki alanları güvenli bulma durumları56

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
N	Frekans
X	Aritmetik Ortalama
sd	Serbestlik Derecesi
p	Anlamlılık Değeri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çocuklar hayatları boyunca içinde buldukları çevreyle etkileşim halindedirler. Doğum öncesi dönemden başlayıp yaşamın sonuna kadar devam eden bu etkileşim sürecinde çevre çocukların gelişimi üzerinde etkili olmaktadır. Geçmişten bugüne ortaya atılan öğrenme kuramları da çocukların gelişimi üzerinde çevrenin etkisine farklı yorumlar getirmişlerdir. Davranışçı kuram çevrenin çocuğa olan etkisini uyarıcı tepki bağıyla açıklarken (Yılmaz, 2009), bilişsel kuram bireyin çevresini anlamlandırması (Özden, 2011, s. 24) olarak açıklamaya çalışmıştır. Sosyal öğrenme kuramı da çevrenin model olma yoluyla çocuklar üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir (Bayrakçı, 2007). Okul öncesi eğitimde iyi örnek olarak kabul edilen yaklaşımlar dikkate alındığında fiziksel ortamın düzenlenme kalitesine net bir şekilde vurgu yapılmaktadır. Çocukların çevreyle olan iletişimi; çocuklar okul dönemine geldiğinde artarak devam etmektedir. Bu durumda okulların sahip olmuş olduğu çevresel özelliklerin de çocuklar üzerinde etkili olması kaçınılmazdır.

Çocukların zamanının çoğunu geçirdiği okullarda kontrolün sağlanamadığı anlarda ve mekanlarda çeşitli güvenlik riskleriyle karşı karşıya gelebilirler. Okullarda meydana gelebilecek risk durumları çocuklar, aileler, öğretmenler ve okulda bulunan diğer personel için çalışılması ve çözümlenmesi gereken bir durumdur. Bu nedenle okullarda yaşanabilecek risk durumlarına karşı önlemler alınması zorunlu hale gelmektedir. Bu durumda okulların sahip olduğu özellikler ön plana çıkmakta ve nitelikli bir eğitim öğretim ortamının yaratılması büyük önem taşımaktadır. Terzioğlu (2005) okulun sahip olduğu fiziki durumun eğitim öğretimin kalitesini etkilemekte olduğuna değinmiştir. Okullarda meydana gelebilecek risk durumları ve çocukların yaşı dikkate alındığında okul güvenliği kavramı eğitimde öncelikli konular arasında yer almaktadır.

Dönmez ve Güven (2002) okul güvenliğini; okuldaki paydaşların kendini fiziksel, psikolojik ve duygusal yönden özgür hissetmesi olarak tanımlamışken, Arabacı (2010) okullarda meydana gelebilecek her türlü kriz durumunda çocuğun can güvenliğinin sağlanması olarak ele almaktadır. Reeves, Kanan ve Plog (2011, s. 5) güvenli okulu olumlu bir okul ikliminin oluşturulup sürdürülmesini destekleyen programları uygulayabilen okul olarak değerlendirmişlerdir.

Paci-Green, Varchetta, McFarlena, Iyer ve Goyeneche (2020) son yıllarda eğitim sektöründe meydana gelebilecek riskleri azaltmada kapsamlı okul güvenliği uygulamalarının önemli bir rehber olduğuna değinmiştir. Ancak okul güvenliği konusunda her ne kadar yasa ve yönetmeliklerle belirli kıstaslar kabul edilse de uygulama aşamasında problemler ile karşılaşılabilir. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki alanların güvenliğinin sağlanması için okulda bulunan; yönetici, öğretmen, personel, veli gibi paydaşların okul güvenliği konusundaki görüş ve algıları etkili olmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerini incelemektir. Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıkları ve varsayımları açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Okul öncesi dönem çocukları zamanının çoğunu okul binasında, okul bahçesinde ya da okul servisinde geçirmektedir (Işık, 2004, s. 62). Çocukların ev dışında kalan zamanının çoğunu geçirmekte olduğu okul öncesi mekanlarının; eğitici nitelikler göstermesi, çocukların psikolojik ve kültürel durumlarına uygun şekilde tasarlanması üzerinde durulması gereken bir konudur (Yalçın, Bozdayı & Ertek, 2017). Bu şekilde çocuğun geçirmiş olduğu zamanın etkili biçimde değerlendirilmesi sağlanabilir. Okullarda bulunan alanların güvenliğinin sağlanması çocuğun zamanını etkili bir şekilde geçirmesi bakımından önemlidir. Okullarda bulunan alanlarda alınan güvenlik tedbirleri arttıkça çocukların bir kaza ile karşı karşıya gelme durumu azalacak ve çocuklar kendilerini daha güvende hissedeceklerdir. Çocukların kendilerini güvende hissetmesi çocuklar üzerinde pozitif etkiler yaratacaktır. Fiziksel ve psikolojik olarak çocuğun kendini güvende hissettiği mekanlarda yürütülen eğitim öğretim faaliyetleri; geleneksel eğitim öğretim faaliyetlerinin yapıldığı ortamlara nazaran daha kaliteli bir öğrenme fırsatı sunmaktadır. Bu durumda çocuğun kendini güvende hissedebileceği bir eğitim öğretim alanı oluşturmak önem taşımaktadır. Bir okul tasarlarken; mimar, yönetici, öğretmen ve öğrencilerin bir arada çalışması, herkes için uygun ortam

oluşturulması adına kritik öneme sahiptir (Işık, 2004, s. 62). Özellikle bir anaokulu tasarlanırken çocuk psikolojisi de dikkate alınması gereken önemli değişkenlerdendir (Stankoviç & Stojiç, 2007). Bu şekilde çocuğun kendini daha güvende hissedeceği ortamlar oluşturulabilir.

Bir okul tasarlanırken güvenlik tedbirlerine dikkat edilir. Ayrıca okul faaliyete geçtikten sonra okulda meydana gelebilecek risklere cevap verebilecek düzenlemeler yapılması ve alınan önlemleri tekrardan gözden geçirme hususu özen gösterilmesi gereken bir konudur. Ülkemizde ve yurt dışında bulunan okulların tasarımında ve faaliyetlerinde güvenlik önlemlerine ne derecede dikkat edildiği tartışmaya açık bir konudur. Okullarda yürütülen güvenlik politikaları, okul paydaşlarının güvenlik algıları ve okul güvenliği ile ilgili görüşleri, okul binasının, okulun alanlarının, okul çevresinin ve okul servisinin güvenliği okulların güvenliğini sağlamada dikkat edilmesi gereken unsurlardandır.

Okulun güvenliğinin sağlanmasında; okulun içinde bulunduğu bölgenin şartları kritik öneme sahiptir. Okullarda alınan güvenlik önlemlerinde okulun bulunmuş olduğu bölge ve okulun ihtiyaçları göz önünde bulundurulur. Okullardaki güvenlik önlemlerinin okul paydaşları üzerinde etkili olması kaçınılmazdır. Croft, Moore ve Guffy (2019) yapmış oldukları çalışmada güvenliğin öğrencilerin refah ve başarısı üzerinde etkili olduğunu ve okulda güvensiz hisseden öğrencilerin etkili öğrenme konusunda sıkıntılar yaşadıklarına değinmiştir. Shaari ve Ahmad (2016) okulun sahip olduğu; güvenlik, esneklik, sıcaklık gibi özelliklerin çocukların okula hazırbulunmuşluğu üzerinde etkili olduğuna değinmiştir. Bu sebeple okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel ve psikolojik olarak güvenliği çocukların sağlıklı gelişimi açısından önemlidir.

İlgili alan yazınında okul güvenliği ile ilgili yapılan çalışmaların okulun fiziksel güvenliği ve okuldaki paydaşların güvenlik algısı üzerinde odaklandığı görülmektedir. Akpınar ve Köksalan (2003) okulların fiziki imkanlarının olağanüstü hallere ne derece hazır olduğunu, Kişioğlu, Demirel ve Öztürk (2005) ilköğretim okullarının iç mekanlarını okul güvenliği açısından değerlendirmeyi amaçlarken; Terzioğlu (2005) ilkokul binalarının iç mekanlarının fiziksel özellikleri, dış mekan ve donanım özelliklerinin okul güvenliği ve engelli ihtiyaçlarını karşılamada ne derece yeterli olduğunu araştırmıştır. Öncü (2007) ilkokullara bağlı anasınıflarında görev alan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının okulların fiziksel güvenliğine ilişkin görüşlerini, Karaküçük (2008) okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel mekan koşulları açısından ilgili alan yazınına uygunluğunu bulmayı amaçlamıştır. Okuldaki paydaşların algılarıyla ilgili ise

Demirtaş (2007) ilkokullarda çalışan okul yöneticisi ve öğretmenlerinin okul güvenliğiyle ilgili algı ve beklentilerinin bazı demografik özelliklere göre ne düzeyde farklılaştığını incelemeyi, Çankaya (2010) çalışmasında ilköğretim öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının kaygı, motivasyon ve iş doyumuna düzeylerine etkisini, Bracey (2011) öğrencilerin yüksek güvenli okulları nasıl algıladıklarını, Turhan ve Turan (2012) ortaöğretim kurumlarının güvenlik seviyelerini öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli görüşlerini araştırmıştır. Perumean-Chaney ve Sutton (2013) çalışmasında okulların aldıkları okul güvenlik önlemlerinin, öğrencilerin okul güvenliği algısını nasıl etkilediğini, Bahçi (2014) ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin okul güvenliği ile ilgili görüşlerinden hareketle güvenlik algılarını incelemiştir. Karakütük, Özdoğan Özbal ve Sağlam (2017) okul müdürlerinin görüşlerinden hareketle okul güvenlik uygulamalarını saptamak ve bu uygulamalara yönelik öğretmen ve müdür görüşlerini araştırırken, Karadaş (2021) çalışmasında; okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan güvenlik ve sağlık problemlerini öğretmen ve veli görüşlerini araştırmıştır. Akyol (2015) okul güvenliği ve güvenli okulla ilgili bilgilendirme ve farkındalık yaratmak için okullarda yaşanan güvenlik ihlallerine ilişkin alan yazını, Şabano (2017) yönetici ve öğretmenlerin okul güvenliğiyle ilgili görüş ve beklentilerinin demografik özelliklere göre nasıl farklılaştığını belirlemeye çalışmıştır. Akgün (2019) çalışmasında okul güvenliğini yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerini, Karadaş (2020) öğrenci taşıma hizmetleri kapsamında okul servislerinde yaşanan güvenlik problemlerinin paydaş görüşlerini incelemiştir. Kaya Umul (2022); okul yöneticilerinin okul güvenliğiyle ilgili karşılaştıkları problem ve çözümlerini araştırmıştır. Ancak okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen görüşlerinin alınıp ardından veli görüşleriyle bu görüşlerin desteklendiği bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu sebeple çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarının güvenliği konusunu öğretmen ve veli görüşlerinden hareketle derinlemesine incelemek amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile öğrenim durumu, sınıflarında bulunan çocuk sayısı, çalıştıkları yaş grubu, mesleki kıdemleri, görev yaptıkları kurum türü, görev yaptıkları ilçe arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?
- Ebeveynlerin çocuklarını okula kaydetmeden önce okulun güvenliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- Ebeveynlerin; sınıf, mutfak, banyo/tuvalet, uyku ve dinlenme odası ile bahçe güvenliği konusunda görüşleri nelerdir?
- Ebeveynlerin okullardaki alanların risk durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Ebeveynlerin güvenli okul tanımıyla ilgili görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul ortamının güvenliğinin sağlanması eğitim öğretim faaliyetlerinin kaliteli bir şekilde sürdürülebilmesi için bir ön koşul olarak değerlendirilebilir. Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde okul güvenliğinin önemi çocuklara okul içinde veya dışında sağlıklı ve güvenli bir eğitim ortamı sunmak olarak belirtilmiştir (MEB, 2014). Okulda güvenlik kaygısı duyan öğrencilerin akademik yeteneklerini tam anlamıyla sergileyemedikleri gözlenmiştir (Ewton, 2014). Bu durumda okulda güvenliği sağlamak ve çocukların performanslarını ortaya çıkarabileceği uygun ortamlar oluşturmak okul yöneticilerinin görevi olarak tanımlanabilir. Okul yöneticilerinin okullarda güvenli bir ortamı oluşturup, okul paydaşlarının güvenli hissetmesini sağlaması için;

- Okullarda oluşabilecek risk faktörlerinin belirlenmesi,
- Bu risk faktörlerine karşı okulda bulunan paydaşların bilgilendirilmesi,
- Risk faktörlerine karşı içinde bulunulan bölgenin şartlarına uygun olarak önlemler alınması,
- Uygulanan güvenlik önlemlerinin etkinliğinin takip edilmesi ve gereken durumlarda yenilenmesi konusunda çalışmalar yapılır.

Okuldaki paydaşların kendilerini güvende hissetmesi özellikle okul öncesi dönemde kritik öneme sahiptir. Okula ilk adım olarak değerlendirilebilecek bu dönem çocuğun geri kalan yaşantısı üzerinde önemli etkilere sahiptir. Bu sebeple okulda bulunan; yönetici, öğretmen, personel, veli ve çocukların kendilerini güvende hissetmesi ve risklerle mümkün olduğunca az karşı karşıya gelmesi büyük önem taşımaktadır. Bu durumda okul güvenliği konusunda paydaşların algı ve görüşleri önem taşımaktadır.

Okul güvenliği ile ilgili çalışmalar incelendiğinde; öğrencilerin (Özer, 2006; Bracey, 2011), yöneticilerin (Göksoy, Emen ve Aksoy, 2013; Uluğ, 2015; Gülbaz, 2016; Karakütük, Özdoğan Özbal ve Sağlam, 2017; Oluk, 2018; Kaya Umul, 2022), öğretmenlerin (Çankaya, 2010; Bahçi, 2014; Yorulmaz, 2015) ve velilerin görüş ve algılarına (Toman, 2021) yönelik araştırmalar yapmışlardır. Yönetici ile öğretmenlerin (Kütük, 2008; Şabano, 2017; Delice & Arslan, 2018), yönetici, öğretmen ve velilerin (Öncü, 2007; Turhan ve Turan, 2012) öğretmen ve velilerin görüşleri (Karadaş, 2021) tarafından incelenmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucunda; okullarda güvenlik önlemlerinin yetersizliğine ve bu nedenle oluşan kazaların yoğunluğuna dikkat çekilmiştir. Bu çalışmalarda öğretmen, yönetici, veli, öğrenci ya da okulla ilgili diğer personelin görüşü alınırken, öğretmen ve velilerin görüşlerinin alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Literatüre bakıldığında öğretmenlerin görüşlerine bakılıp ardından veliler ile bu görüşlerin desteklenmesine yönelik yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

Buradan hareketle planlanan çalışmanın;

- Okul güvenliği konusuna dikkat çekmesi,
- Yönetici ve eğitimcilere yönelik okul güvenliği ile ilgili yapılacak olan eğitim programlarının desteklenmesi,
- Lisans ve lisansüstü düzeyde okul öncesi eğitim kurumlarının güvenliğine ilişkin hazırlanacak derslere ve eğitim programlarının içeriklerinin hazırlanmasına,
- Okul güvenliği konusunda alan uzmanlarınca yapılacak olan projelere destek olması ve okul güvenliği ile ilgili alan yazınına katkılar vermesi beklenmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya ilişkin varsayımlar aşağıda sunulmuştur;

- Öğretmenlerin; Çocuklar İçin Okul Güvenliği anketini objektif olarak cevaplayacakları,
- Velilerin görüşme formuna objektif ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- Araştırma Kütahya ili ve ilçelerinde bulunan okul öncesi eğitim kurumları ile sınırlıdır.
- Araştırma, resmi ve bağımsız okul öncesi eğitim kurumları ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Okul Güvenliği

Okullarda yürütölen eğitim öğretim faaliyetlerinin niteliğini etkileyen faktörlerden birisi de okul güvenliğidir. Okul güvenliği ile ilgili tanımlar bakış açısına göre farklılık göstermektedir. Eğitim öğretim açısından bakıldığında güvenli bir ortamın oluşturulması, fiziksel açıdan bakıldığında okul binasının düzeni ve fiziksel unsurların risk durumu, beslenme açısından bakıldığında okullarda tüketilen gıdaların temiz ve sağlıklı olması, okul güvenliğiyle ilgili tanımlamalardır (Turhan & Turan, 2012). Dönmez ve Güven (2002) okul güvenliğini; okuldaki öğretmen, öğrenci ve personelin kendisini psikolojik ve fiziksel açıdan özgür hissetmesi olarak tanımlamıştır. Ancak okul güvenliği sadece okul ortamıyla sınırlı olmayıp, okullarda bulunan çocuk ve personelin evden çıkışı ve eve dönüşü aşamalarını da kapsamaktadır (Memduhoğlu & Taşdan, 2008).

Okullarda nitelikli eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütölebilmesi için güvenli bir ortamın oluşturulması önemlidir (Turhan & Turan, 2012). Okulun güvenliğinin sağlanmasının okuldaki paydaşlar üzerinde olumlu etkiler yaratacağı düşünölmektedir. Cornell ve Mayer (2010) okulun güvenliği ve düzeninin öğrenme için temel koşul olduğunu, Cornell (2018) okullarda alınan güvenlik önlemlerinin; okullardaki düşük güvenlik algısını değiştirdiğini ve olumlu okul iklimini desteklediğini belirtmişlerdir. Rogers (2019)'da okullardaki güvenlik algısının öğretmenlerde çocuklara oranla daha yüksek olduğunu belirtmiştir.

Memduhoğlu ve Taşdan (2008) okullarda yaşıanan güvenlik sorunlarının; okulun içinde bulunduğu topluma, okul binasının konumuna ve büyüklüğüne, öğrenci ve personelin bireysel farklılıklarına göre oluşabildiğine değinmişlerdir. Çevre şartlarına uygun ve ihtiyaca cevap verecek şekilde okullarda güvenliğin sağlanması üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu kapsamda "Güvenli okul nedir?" sorusu akıllara gelmektedir. Güvenli okul;

kurum içerisinde veya dışında oluşabilecek krizlere cevap verebilen, olumlu bir okul ikliminin oluşturulup sürdürülmesini destekleyen programları uygulayabilen okuldur (Reeves, Kanan & Plog, 2011, s. 5). Okullarda güvenliğin sağlanabilmesi için okulun fiziksel özellikleri, düzeni ve programı düzenli olarak denetlenmelidir. Pencerelerin yüksekliği, tuvaletlerin yeri ve tasarımı, giriş ve çıkışlar, aydınlatma kullanımı, kilitli bölgelerin yerleri ve kullanım şekilleri, doğal gözetim alanları ve bu yerleri etkileyen unsurlar dolayısıyla okulla ilgili tüm alanlar fiziksel açıdan elverişli hale getirilmelidir (H. M. Walker & Walker, 2000). Okulun fiziksel açıdan elverişli hale getirilmesinde okulun tasarımı önemli bir etkidir. Nair (2019 s. 21) başarılı bir okul tasarımında zorunlu olan dört temel ilkeden bahsetmektedir. Bu ilkeler;

- Konukseverlik: Çocukların okulda göstermiş olduğu davranışlar ile binanın gönderdiği gizli mesajlar arasında bir ilişki vardır. Bu sebeple okul binası; çok yönlü ve misafirperver hissettirecek şekilde tasarlanmalı ve çocuklara olumlu mesajlar vermelidir.
- Çok yönlü olma: Her bireyin ihtiyaçları farklıdır. Okul binası bu farklı ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte ortamları barındırmalıdır.
- Çoklu öğrenme ortamları: Çocukların ihtiyaçları gibi öğrenme stilleri de farklılık göstermektedir. İyi tasarlanan bir okul binası çocukların farklı öğrenme stillerine uygun ve çeşitli öğrenme etkinliklerini destekleyecek nitelikte olmalıdır.
- Olumlu mesaj gönderimi: Kimlik ve davranışlar hakkında olumlu bir okul iklimi yaratılmaya çalışılmalıdır. Okulun tasarımı olumlu bir iklimin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde önemli bir etkidir.

Okulların tasarımının güvenli hale getirilmesiyle okullarda yaşanabilecek kazaların önüne geçilebilir. Eğitim öğretim hayatının ilk kademesi olan okul öncesi eğitim kurumlarında en çok görülen kazalar düşme ve çarpmadır. Kazaların en çok görüldüğü alanlar ise sınıf, bahçe ve merdivenlerdir. Okullarda yaşanabilecek olası kazaların önüne geçmek ve okulların güvenliğini arttırmak için tüm okulların almış oldukları güvenlik önlemleri standart hale getirilmelidir. Ayrıca ebeveynlerin de güvenlik önlemlerine katılımı sağlanmalı, kurumda görevli personele güvenlik eğitimi verilmesi gerekmektedir (Akar, 2017).

2.2. Okul Güvenliği İle İlgili Teoriler

Okul güvenliği teorileri “güvenli okul” kavramını farklı açılardan ele almış ve yorumlamışlardır. Teoriler okul güvenliği kavramının anlaşılmasına katkı sağlamışlardır.

2.2.1. Kontrol Teorisi

Kontrol teorisine göre; bireyin toplumsal norm ve değerlere bağlılığı ve bu sayede oluşan sosyal denetim olgusu suçun oluşumu üzerinde etkilidir. Bireyin; okula, aileye, geleneklere ve dine olan bağlılığı suç işleme davranışı üzerinde etkilidir. Bireyin sayılı unsurlara olan kuvvetli bağlılığı suçu engelleyici bir etki gösterirken, yetersiz ya da zayıf gösterilen bağlılık düzeyi suça ve şiddete olan meyil etme durumunu arttırmaktadır (Kızmaz, 2005).

2.2.2. Kurumsal Etkenler Teorisi

Kurumsal etkenler teorisini fiziksel etkenler, psikolojik etkenler, sosyal etkenler olarak üç başlığa ayırmak mümkündür.

Fiziksel Etkenler

Okullarda verilmekte olan eğitim bireye istenen hedef davranışları kazandırmalı ve düzenli bir çevre sunmalıdır. Eğitim planına uygun olarak yapılan çevre düzenlemesi ile uygun eğitim ortamı sağlanmış ve istendik davranış değişikliği meydana getirilmeye çalışılmış olur (Dizdar, 2001).

Psikolojik Etkenler

Bu kuram okul güvenliğini okul ortamına bağlamaktadır. Okulda şiddeti ve suçu önlemeye yönelik olarak ortaya koyulan proje ve programların başarıya ulaşabilmesi için okulda uygulanmakta olan programa da uygun hale getirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Başka bir deyişle okullarda uygulanması planlanan güvenlik ile ilgili proje ve programlar okulun uygulamakta olduğu programa uygun hale getirilmelidir. Bu da okul iklimi kavramını ön plana çıkarmaktadır. Her insanda olduğu gibi okullarında kendilerine ait farklı özellikleri ve iklimleri bulunmaktadır. Okul iklimi; okullarda şiddete karşı olan anlayışımıza önemli ölçüde katkıda bulunur. Şiddetin düzeyini anlamamıza, etkili müdahale ve önlem çabalarımıza rehberlik eder. Olumlu okul iklimi öğrencilerin daha az davranışsal ve duygusal sorunlar yaşamasına yardımcı olmaktadır (Dizdar, 2001; Welsh, 2000).

Sosyal Etkenler

Okul kültürü okulda bulunan tüm bireyler arasındaki tutum, davranış ve rol ilişkilerini kapsamaktadır. Okullarda oluşturulan ortak kültürle eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi meydana gelebilecek kaza ve yaralanma tehlikelerini en aza indirmektedir. Ortak kültürle yürütülen eğitim öğretim faaliyetleri bireylerin değerler sistemini önemsemesini sağlarken başarı düzeylerine olumlu katkılar sunmaktadır (Dizdar, 2001).

2.2.3. Toplumsal Çözülme Teorisi

Bu kurama göre; okul güvenliği toplum ve ailenin güvenliğine bağlı olarak gelişmektedir. Başka bir deyişle okullarda meydana gelen güvenlik problemleri yaşanan çevrede meydana gelen güvenlik problemleri ile paralellik göstermektedir. Yaşanan çevrenin özellikleri bireyin davranışlarında çeşitli etkiler meydana getirmektedir. Bu sebeple okullarda meydana gelen suç ve şiddet olayları toplumda meydana gelen olumsuz olaylardan etkilenerek ortaya çıkmaktadır (Örs, 2003; Yılmaz & Bulut, 2002).

2.3. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dış Mekanların Güvenliği

Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekan; çocuğun özgürce oyun oynayıp hareket edebildiği, çocukların tüm (bilişsel, dil, motor, öz bakım, sosyal ve duygusal) gelişim alanlarını desteklemeye yönelik bireysel ve grup etkinliklerinin yürütüldüğü, çocuğun enerjisini dışa vurmasını ve bedeninin yapabileceklerinin farkına vardığı alanlar olarak tanımlanabilmektedir (Aslan, 2010; Çelik, 2012; Gül, 2012; Karaküçük, 2008; Kaymaz, 2015; Soydan, Benliay & Cüce, 2014; Ummanel, 2017).

İlgili alan yazını tarandığında okulların dış mekanlarının sahip olması gereken özellikler şunlardır;

- Eğitim kurumunun bulunduğu çevre şartlarına uygun olan,
- Okulda eğitim gören çocuk sayısına uygun büyüklükte alanı bulunduran,
- Tasarımında kullanılan renkleri ilgi uyandıran,
- Sahip olunan alanların sınırları birbirinden belirgin şekilde ayrı olan,
- Hem bireysel hem de grupla yapılacak etkinliklere imkan sağlayan,
- Çim, kum, çakıl, toprak gibi farklı zeminlere sahip olan,
- Çocukların fiziksel becerilerini keşfetmelerini sağlayan ve yaratıcılığı destekleyen,

- Özel gereksinimli bireylerin akranlarıyla olan iletişimini destekleyen ve kolaylaştıran,
- Fiziksel becerileri destekleyecek; tırmanma duvarı, salıncak, tahterevalli, kum havuzu gibi açık alan oyuncaklarını barındıran, mekanlar olması gerekmektedir (Çelik, 2012; Gül, 2012; H.M. Walker & Walker, 2000; Karaküçük, 2008; Kaymaz, 2015; MEB, 2015; Soydan, Benliay & Cüce, 2014; Ummanel, 2017).

2.3.1. Okul Binasının Güvenliği

Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitimin kalitesini belirleyen unsurlar arasında; kurumun tasarımı, düzenlenme biçimi ve sahip olduğu donanımı önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim kurumlarında yürütülen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin niteliğini arttırmak ve kaliteli bir fiziksel ortamın oluşturulması için okul öncesi alan uzmanları, mimarlar ve mühendisler işbirliği içinde çalışmalar yürütmelidirler (MEB, 2013). Çocuğun gelişimsel özelliklerine uygun ortamlar ve nitelikli öğretmenler tarafından yürütülen eğitim öğretim faaliyetleri okul öncesi eğitimin kalitesine pozitif bir etki yapmaktadır (Güleş, 2013). Sigurdardottir ve Hjartson (2011) yapmış oldukları çalışmada; yeni okulların tasarımına esneklik, açıklık ve takım çalışmasının rehberlik ettiğini, sınıflardaki açık alanların ve çeşitli gruplarla etkileşime geçmeye izin veren koridorların geleneksel tasarımların yerini almaya başladığını ve açık ortamlarda çalışan öğretmenlerin meslektaşları ile daha fazla işbirliği yaptığını belirtmişlerdir.

Güvenli okul binasının inşa edilmesinde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar aşağıda verilmiştir;

- Belirlenen projeye uygun ve güvenli bir alan seçilmelidir.
- Seçilen alana, içerisinde güvenlik unsurlarını barındıran bina inşa edilmelidir.
- Eğitim kurumu belirlenen amaca uygun olarak işletilmelidir.
- Bünyesinde bulunan; eğitimci, çocuk, personel ve ailelerin güvenlik önlemlerini alarak hem kendi güvenliğini hem de çevresindekilerin güvenliğini sağlamalıdır (Aydoğan, 2019, s.152).

Binanın Yeri

Bir okul öncesi eğitim kurumu binasının sahip olması gereken konum özellikleri mevcuttur. Eğitim kurumunun; doğru yerde, yeterli büyüklükte, gerekli standartlar dahilinde planlanması kurumlarda verilen hizmetin kalitesini artıracaktır (MEB, 2015).

İdeal şartlara sahip bir okul öncesi eğitim kurumu binasının sahip olması gereken nitelikler;

- Kurum ile ev arası uzak olmamalı ve kurum çevreyi tamamlayıcı bir rol üstlenmeli,
- Kurum anne ve babaların kolayca ulaşım sağlayabilecekleri bir bölgede konumlanmalı,
- Tepe, dik yokuş, rampa olmayan düz bir arazide olmalı,
- Çevresindeki trafik akışı emniyetli olmalı,
- Mümkün olduğunca gürültüden uzak sessiz alanlar tercih edilmeli,
- Güneş ışınlarını rahatlıkla alabilecek şekilde konumlandırılmalı,
- Yüksek gerilim hattı, baz istasyonu gibi potansiyel tehlikeli alanlardan uzak olmalı,
- Sert zeminli alanlarda inşa edilmeli,
- Okulun çevresinde çocuğun gelişimini destekleyecek ve rahatlatıcak; müze, park, spor sahası gibi alanlar barındırmalıdır (MEB, 2013).

Binanın Yapısı

Okul öncesi eğitim kurumunun binası okulda bulunan çocuk sayısına bağlı olacak şekilde planlanmalıdır. H.M. Walker ve Walker (2000) kapasitesine uygun öğrenci barındıran okullar güvenli olma eğiliminde olduğunu belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken bazı yapısal özellikler şunlardır;

- Tek katlı, enine doğru geniş bir biçimde tasarlanmalıdır.
- Sese ve ışığa izole edilmiş olmalıdır.
- Bulunulan bölgenin iklimine uygun yapıda olmalıdır.
- Pencere, kapı, duvar, tavan, çatı gibi yapıları sağlık ve güvenlik standartlarına uygun olmalıdır.
- Binanın çevresi duvar veya demir parmaklıklarla çevrilmelidir.
- Duvar boyaları kolayca temizlenebilen ve terleme yapmayan boyayla boyanmalıdır.
- Kapı ve pencereler çocuğun kolaylıkla açıp kapatamayacağı ve havalandırmayı sağlayacak şekilde konumlandırılmalıdır.

- Okul kapısı çocuğun ilgisini çekecek şekilde tasarlanmalıdır.
- Havalandırma sistemi bulunmalıdır.
- Havalandırma sistemi estetiği bozmayacak şekilde duvarın içinde tasarlanmalıdır.
- Hem doğal hem de yapay ışık kaynaklarından faydalanabilmelidir.
- Mümkün olduğunca düz merdiven veya rampa barındırmalıdır.
- Merdivenler iniş çıkış için yeterli genişlikte (1.5-2 m), sağlam trabzanlı, 18-20 cm basamak aralığında olmalıdır.
- Koridor genişliği 2-2.5 m olarak ayarlanmalıdır.
- Sınıf içinde çocuk başına en az 1.5m², açık alanlarda ise en az 6.5m² alan düşmelidir (MEB,2013).

2.3.2. Okulun Açık Alanlarının Güvenliği

Ebeveynlerin çocukluk döneminde dışarıda geçirdiği zamanla günümüz çocuklarının dışarıda geçirmiş olduğu zamana baktığımızda, çocukların zamanlarının çoğunu evde geçirdikleri görülmektedir. Evde geçirilen sürenin artması da; dijital medya bağımlılığı, suç ve güvenlik endişelerinden kaynaklanmaktadır (Clements, 2004). Çağımızda çocuklar için düzenlenmiş olan dış mekanların giderek azaldığı ve çocukların dışarda oyun oynama imkanlarının kısıtlı olduğu göz önüne alındığında, okul öncesi eğitim kurumları bu konuda çocuklara fırsat yaratmak için önemli bir rol oynamaktadır (Kalburan, 2014). Bu durumda okul öncesi eğitim kurumlarının bahçeleri önemli bir rol üstlenmektedir. Bahçelerin önemi ile ilgili Brynjegard (2001), bahçelerin çocukların üzerinde silinmez izler bırakabildiğini ve çocukların hayal gücüne etki ettiğine değinmektedir. Saelens, Sallis ve Frank (2003), okul bahçelerinin çocukların gelişimine katkı sağlayan sosyal mekanlardan olduğunu, yapılan eğitim öğretim faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak ve kalitesini arttırmak konusunda da önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların çoğunluğu kapalı alanlardan çok açık alan etkinliklerini tercih etmekte ve haftada en az bir kez oyun parklarını ziyaret etmektedir (Little & Eager, 2010). Bu durumda okul bahçelerinin düzenlenmesi önem arz etmektedir. Geney, Özsoy ve Bağ (2019), okul bahçelerinin çocukların hareket ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

MEB (2015)'e göre okul bahçeleri; sürekli güneş alabilecek bir konumda olmalı, zemini doğal malzeme ile kaplanmalıdır ve kullanılan ahşap malzemeler TSE standartlarına uygun

olmalı, çürüme ve kurtlanmaya karşı da insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek kimyasallarla korunmalıdır. MEB (2013)'e göre okul bahçeleri; hava kirliliği ve trafik gürültüsünden uzak konumlandırılmalı, kapladığı alan en az 250 m² olmalı ve çocuk başına düşen alan ise en az 6.5m² olmalıdır.

MEB Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 90 ve 91. maddesinde “oyun yeri” ve “uygulama bahçesi” konusundaki esaslar düzenlenmiştir.

Oyun Alanı

Madde 90

- 1) Okul öncesi eğitim kurumlarında;
 - a) Eğitim etkinliklerinin sağlıklı, uygun ve güvenli bir ortamda düzenlenebilmesi için oyun alanı ile bahçenin bulunması ve amacına uygun olarak düzenlenmesi esastır.
 - b) Düzenlemeler eğitimin olmadığı zamanlarda yapılır. Bu düzenleme yapılırken; çocukların motor becerilerinin ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesi, gezip oynamalarına imkan sağlanması, çevre sevgisinin kazandırılması, trafik eğitim pisti, kum havuzu, bahçe oyun araçları ve bahçenin ağaçlandırılması için yeterli toprak alanın ayrılmasına özen gösterilir.
- 2) İlköğretim kurumlarında, öğrencilerin gezip oynamaları ve sportif faaliyetlerde bulunmaları için çevre imkanlarından yararlanılarak kum havuzu, voleybol, basketbol sahaları gibi yerler ile asılma, tırmanma, denge, atlama gibi faaliyetlere uygun araçlar sağlanır.
- 3) Oyun yeri ve araçlarının, yılda en az bir defa periyodik bakım ve onarımı yaptırılır.

Uygulama Bahçesi

Madde 91

- 1) Bahçesi elverişli olan okullarda tarım çalışmaları ve denemeleri yapılır, süs bitkileri ve ağaçları dikilir, çim alanları düzenlenir.
- 2) Köylerdeki okulların uygulama bahçelerinde uygun olan yerlere meyve ağaçları dikilir. Arıcılık, tavukçuluk, seracılık ile organik sebze ve meyve tüketimi de yapılabilir (MEB, 2014).

2.3.3. Okul Servislerinde Güvenlik

Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekanı oluşturan unsurlardan birisi de okul servisleridir. MEB (2018)'e göre okul servis aracı; okul öncesi ve zorunlu eğitim dönemi kapsamına giren öğrenci ve çocukların taşımalarında kullanılan taşıttır.

Taşıtların Sağlaması Gereken Nitelikler

Taşıtlarda aranacak şartlar;

- Arka tarafında “Okul Taşıtı” yazısını taşıyan uygun renk ve ebatta reflektör bulundurulmalıdır.

- Servis aracının arkasında en az 30 cm çapında kırmızı ışık veren lamba olmalı, lamba yanması halinde siyah harflerle “DUR” yazısı okunacak şekilde tesis edilmelidir.
- Öğrenci ve çocukların kolayca ulaşabileceği camlar sabitlenmeli, servis içi dekorasyonda açıkta demir olmamalı varsa yumuşak bir malzeme ile kaplanmalıdır.
- Okul servis araçlarının kapıları şoför tarafından açılıp kapatılabilecek şekilde; otomatik olabileceği gibi şoförün elle müdahalesine izin veren mekanik yapıda da olabilir.
- Araç temiz, bakımlı ve güvenli şekilde bulundurulmalı, altı ayda bir bakım ve onarımları yapılmakla birlikte, taşıtın cinsine göre Karayolları Trafik Yönetmeliğinin öngördüğü periyodik muayeneleri de yapılmış olmalıdır.
- Okul servis aracı olarak kullanılacak aracın yaşı on ikiden büyük olmamalıdır.
- Araca ait tescil edilen oturacak yer sayıları aracın içine görülebilecek bir şekilde monte edilmelidir.
- Servis araçları takip sistemi bulundurmalı ve kayıtları en az otuz gün muhafaza edilmelidir.
- Araçta her çocuk için; üç nokta emniyet kemeri ve gerekli koruyucu tertibat bulundurulmalıdır.
- Servis aracında yer alan görüntü ve müzik sistemleri taşıma esnasında kullanılmamalıdır.
- Araçlar yazın serin, kışın sıcak ortam sağlayacak donanımlar bulundurmalıdır.
- Koltuklarda oturmaya duyarlı sensörler bulundurulmalıdır.
- Okul servisinde tüm koltukları görecektir şekilde iç ve dış kamera sistemleri bulunmalı ve kayıtları en az otuz gün saklanmalıdır.
- Servis aracının camlarına renkli film tabakaları yapıştırılmamalıdır.
- Okul servis araçlarında iç mekanı gösteren beyaz cam dışında cam kullanılmamalıdır (MEB, 2018).

Servislerde Çocuklara Düşen Sorumluluklar

Öğrenci ve çocukların okul taşıtına binmek için durağa giderken, beklerken, yolculuk yaparken ve servisten inince alması gereken bazı güvenlik önlemleri mevcuttur. Örneğin; çocuğu sürücüyle tanıştırmak. Okul öncesi dönem çocuğunun gelişim özellikleri dikkate alındığında sorumluluklarını tek alması mümkün değildir. Burada aileler, öğretmenler, trafik

eğitimcileri vb. çocuğa düşen sorumlulukları, gelişim düzeyine uygun olacak şekilde (hikaye, müzik, alan gezisi vb.) anlatması ve bu davranışların alışkanlık haline getirilmesi zorunludur (Aydoğan, 2019, s. 160). Bu güvenlik önlemleri yaşanabilecek aksiliklerin önüne geçmek ve rahat bir şekilde yolculuk yapmak için önemlidir.

Çocukların okul taşıtlarında uyması gereken kurallar şunlardır;

- Okul çantası fazla doldurulmamalı, hareket etmeyi kısıtlayıcı kıyafetler tercih edilmemelidir.
- Durakta servisi beklerken 5 dakika kuralı ve 5 adım kuralı unutulmamalıdır (5 dakika kuralı; servisin durağa gelmesi planlanan saatten beş dakika önce durakta olmak, 5 adım kuralı; kaldırım kenarından beş adım içeride servisin gelmesini beklemektir.)
- Aracın önünde ya da arkasında durulmamalıdır.
- Araç içerisinde şoförün dikkatini dağıtabilecek davranışlardan kaçınılmalıdır.
- Araçtan inmek için aracın tamamen durmasını ve şoförün “İnebilirsiniz” komutu beklenmelidir.
- Araçtan inerken düşme vb. kazaları önlemek adına tutunarak inmeye ve kıyafetlerin bir yere takılmamasına özen gösterilmelidir.
- Araçtan iner inmez kaldırım geçilip 5 adım kuralı unutulmamalıdır.
- Taşıtın önünden ve arkasından geçilmemeye özen gösterilmelidir (Emniyet Genel Müdürlüğü, 2018).

2.4. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında İç Mekanların Güvenliği

2.4.1. Genel Özellikler

Çocuklar okulun dış mekanlarında olduğu gibi iç mekanlarında da güvende olmaya ihtiyaç duyarlar (Güleş, 2013). Bu sebeple güvenli tasarım ve donanımlarla her türlü kaza ve yaralanmaların önleminin alınması iç mekanlar için bir zorunluluktur (Aydoğan, 2019, s.161).

Okullarda iç mekana yönelik doğal gözetim alanı ve imkanlarını şöyle özetlemiştir;

- Bina genelinde pasif kontrol imkanı oluşturulmalı, öğretmenlerin ve idari personelin odası iç mekana bakan konumda tasarlanmalıdır.
- Merdiven alanları pasif kontrolden faydalanmalıdır.

- Tuvaletler sınıfa yakın, görünür ve kontrol edilebilir yerlerde konumlandırılmalıdır.
- Koridorun tek yönlü kullanımının önüne geçilmelidir.
- Okula giriş çıkışlar kontrol edilmeli, okul güvenlik sistemi kontrol edilmeli ve geliştirilmelidir (Karal, 2011, s. 18).

Kapılar ve Pencereleler

Kapılar ve pencereler hem okul ortamında hem de eğitim ortamında çocukların ilgisini çeken yapılardır. Çocuklar pencere ve balkondan çevreyi izlemeyi, cama vurarak ses çıkarmayı, kapıları açıp kapatıp oynamayı severler. Bu sebeple ev ve okullarda meydana gelen kazalar arasında en sık yaşanan durumlar içerisinde cam, kapı veya pencerelere çarpma, düşme, sıkışma ve cam kesikleri yer almaktadır (Aydoğan, 2019, s. 162).

Kapılar ve pencereler ile ilgili standartlar şu şekilde özetlenebilir;

Kapı Standartları;

- Kapılar uzun süre bakım gerektirmeyen dayanıklı, kolay temizlenebilen ve ekonomik malzemelerden yapılmalıdır.
- Okul öncesi kurumunda yer alan tüm kapılar dışa doğru açılmalıdır.
- Çarpma, döner kapı ve eşik kullanılmamalıdır.
- Kapı kolları sürgülü olmalıdır.
- Merdiven ve rampaların bitiş noktasına doğru açılan kapı bulunmamalıdır.
- Kapılar koridora doğru sonuna kadar açıldığında, çarpmalara karşı önlem almak için tutacak aparatı olmalıdır.
- Kapı kulpları yerden 90-110 cm yukarda olmalıdır.
- İç mekanlarda yer alan kapıların genişliği 1 metreden fazla olmamalıdır.
- Kapı önlerinde tekerlekli sandalyelerin manevra yapabilmesi için en az 1,50m x 1,50m alan bırakılmalıdır.
- Kapı yüksekliği en az 2,10 m olmalıdır (Aydoğan, 2019, s.162; MEB, 2012; MEB, 2015).

Pencere Standartları;

- Pencereleler uzun süre bakım gerektirmeyen dayanıklı, kolay temizlenebilen ve ekonomik malzemelerden yapılmalıdır.
- Pencereleler havalandırmayı sağlayacak şekilde olmalıdır.

- Pencereilerin taban alanına oranı en az %25 olmalıdır.
- Pencereilerin tümüne emniyet kilidi olmalıdır.
- Çocukların dışarıyı görebilmeleri için pencere yüksekliği yaklaşık 90 cm olmalıdır.
- Pencereiler okulun bulunduğu iklim şartlarına elverişli olmalı ve ısı kaybını engellemelidir (Aydoğan, 2019, s. 163; MEB, 2012; MEB 2015).

Merdiven ve Rampalar

Okullarda uyulması gereken merdiven ve rampalar ile ilgili standartlar şöyledir;

- Rampaların keskin dönüş gerektiren alanlarında zemin yüzeyi kaymaz plastikle kaplanmalıdır.
- Rampalarda düz, sert ve kaymayan malzemeler tercih edilmelidir.
- Rampaların başlangıç ve bitişinde drenaj ızgarası, çukur veya çıkıntı olmamalıdır.
- Rampaların başlangıç ve bitişinde en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir, uyarıcı malzeme kullanılmalıdır.
- Engelli rampası eğimleri en az %6 olmalıdır.
- Konsol merdivenlerden kaçınılmalı, tüm merdivenler zemin kata kadar indirilmelidir.
- Merdiven basamaklarının algılanabilmesi için basamaklara zıt renkli kaymaz şerit eklenmelidir.
- Merdiven genişliği okulun kontenjanına uygun olmalıdır. Örneğin; yüz kişiye kadar olan okul öncesi eğitim kurumlarında en az 1 metre merdiven genişliği olmalıdır.
- Merdivenin rıht yüksekliği en fazla 17 cm, basamak genişliği de en az 29 cm olmalıdır.
- Merdiven basamak aralıkları 18-20 cm'yi aşmamalıdır.
- Korkuluklar merdivenin başlangıcının en az 30 cm öncesinden başlamalı ve merdiven bitiminin en az 30 cm sonrasında tamamlanmalıdır.
- Korkuluk uzantısının ucu yarım ay gibi aşağı doğru kıvrılmalıdır.
- Basamaklar; kaymaz, sert, sabit ve eksiz olacak şekilde kaplama malzemeleriyle kaplanmalıdır.
- Merdiven kol genişlikleri 360 öğrenciye en az 2 metre olmalı, kova genişlikleri ise 20 cm'den fazla olmamalıdır (MEB, 2012; MEB 2013; MEB, 2015).

Elektrik Tesisatı

Eğitim kurumlarında iç mekanların güvenliğinin sağlanmasında elektrik tesisatının da önemli bir yeri vardır. Elektrik tesisatlarının güvenliği için dikkat edilmesi gerekenler Şunlardır;

- Tüm kablo ve prizler çocuğun ulaşamayacağı yükseklikte yapılmalıdır.
- Çocuğun yetiŐebileceđi yükseklikte bulunan prizlerde priz kapağı ya da kilidi bulunmalıdır.
- Derslikte bulunan etkileŐimli tahta ve projeksiyon cihazı için enerji ve data hatlarının giriŐleri ğretmen masasına yakın konumlandırılmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 163; MEB, 2015).

Isınma, Aydınlatma ve Havalandırma

Okullarda en çok kullanılan ısınma sistemi kaloriferlerdir (Sumeli, 2015). Kaloriferlerin herhangi bir güvenlik açığına sebebiyet vermemesi adına peteklerin korumaya alınması gerekir. Isınma ile alakalı içinde bulunulan iklime uygun yöntemler kullanılmalıdır. Kalorifer tesisatı ile duvardan ya da yerden ısınma sağlanabilir. Sınıfların sıcaklığı 18-20°C arası korunmalı ve eŐit dağılımına zen gösterilmelidir. Sınıflarda elektrikli ocak veya duvara monte edilen ısıtıcıların kullanılması kesinlikle yasaktır (Aydoğan, 2019, s. 163; MEB,2013). Isı merkezleri bodrum katta ya da binadan ayrı bir yerde konumlandırılmalıdır. Isınma merkezinde birbirine ters yönde konumlandırılmış iki yangın çıkışı kapıŐı, duman bacası, menfezi, tavana yakın pis hava bacası ve menfezi, döŐemeye yakın temiz hava bacası olmalıdır(MEB, 2015).

Eğitim kurumlarının i mekanlarında aydınlatma da önemli hususlardandır. Sınıfların aydınlatılmasında hem doğal hem de yapay ışık kaynaklarından faydalanılmalıdır, aydınlanma düzeyi iyi ayarlanmalı, doğrudan göze gelmeyen dolaylı aydınlatma sistemleri tercih edilmelidir (Aydoğan, 2019, s. 164).

Toplu yaşanan yerlerde havalandırma bir ihtiyaçtır. Eğitim kurumlarında havalandırma sistemi bulunmalıdır. Binanın içerisine bol hava girişini sağlamak adına havalandırma

sistemleri iyi konumlandırılmalıdır. Binalarda rutubet önlenmeye çalışılmalıdır. Mutfak ve yemekhaneyi havalandırmak için aspiratör kullanılmalıdır (MEB,2013).

Zemin

Okul öncesi eğitim kurumlarında zeminlerde kullanılmak üzere seçilen döşeme malzemesinin; rahatlık, dayanıklılık, esneklik, bakım masrafı gibi özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılan döşeme kaplaması; hijyenik, anti bakteriyel, kolay temizlenebilir, uzun ömürlü ve insan sağlığını tehlikeye atmamalıdır. Islak zeminler dışında zeminler ahşap parke ile kaplanmalıdır. Suyla temas etmesi mümkün alanların zeminlerinde kaymayan madde kullanılmalıdır. Zeminde kullanılan kaplama çocukların hareket etmesini zorlaştırmamalıdır. Döşeme için seçilen malzeme yangına karşı dayanıklı olmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 164; MEB,2013; MEB, 2015).

2.4.2. Okullardaki Fiziki Bölmeler

Tüm okul öncesi eğitim kurumlarında; kurumun sahip olduğu özelliklere bağlı olarak farklı bölümler bulunmaktadır. Kurumların mevcut fiziki bölümleri birbirinden farklılık gösterebilir. Bu konuda esas önemli olan kurumların farklılıklarına bakılmaksızın güvenlik kriterlerini azami olarak taşımasını sağlamaktır (Aydoğan, 2019, s. 164).

Giriş ve İdari Kısım

Girişler kurumun iç mekanında ebeveyn ve çocukların karşılaştıkları ilk mekanlardır. Bu sebeple çocukların okula karşı olumlu tutum geliştirmesi amacıyla sıcak ve samimi bir havada olmalıdır (Alabay, 2017, s. 178). Okulların girişinde genelde vestiyer bölümü ve veli bekleme alanı yer almaktadır (Aydoğan, 2019, s. 165). Giriş ve idari kısımda bulunması gereken özellikler şunlardır;

- Girişte “Atatürk’e Saygı Köşesi” fark edilecek şekilde konumlandırılmalıdır.
- Giriş ve çıkış saatlerinde yaşanan yoğunluğu dikkate alınarak uygun genişlikte planlanmalıdır.
- Zemini kaymaz, leke tutmaz ve kolay temizlenebilir özellikte olmalıdır.

- Giriş bölümünde yer alan kapı perdeleri, galoş sepeti gibi eşyalar uygun konumlandırılmalı ve kontrol edilmelidir.
- Çok katlı binalarda kolay ulaşılabilir bir alana fiziksel engelliler için asansör yapılmalıdır.
- Vestiyerler okulun girişine ya da etkinlik odalarına yakın olmalıdır.
- Vestiyer bölümünde her çocuğun kendine ait dolabı olmalıdır.
- Vestiyerlerde ayakkabı ve şemsiye için ayrılan kısımlar ile giysi için ayrılan kısımlar aynı olmamalıdır.
- Vestiyer çocuklara uygun yükseklikte ve genişlikte olmalıdır.
- Vestiyer için hazırlanan odada ayna bulunmalıdır.
- Ayakkabı giyerken oturulan alanlar çok yüksek olmamalı ve geriye doğru düşmeleri önlemek için arkadanlığı olmalıdır.
- Çocuğa uygun olmayan dolap tutma yerleri ve askıları tercih edilmemelidir.
- İdari kısımda yönetici, öğretmen, muhasebeci, uzman odaları ve bunlara ait tuvalet ile lavabolar yer alır.
- İdari kısım veli görüşmeleri için de kullanılabilir.
- İdari kısımdan özellikle yönetici odası giriş çıkışa yakın olmalıdır.
- Güvenliğin sağlanması adına okul giriş çıkışını gösteren kamera sistemi de yöneticinin odasında olmalıdır.
- İdari odaların sayısı eğitim kurumunun büyüklüğüne göre belirlenmelidir.
- Veli bekleme salonlarına duyuru panosu koyularak; velilerin okul faaliyetleri hakkında bilgilendirilmesi ve çocuklarının yaptıklarından haberdar olması sağlanır (Aydoğan, 2019, s. 165; MEB, 2013; MEB, 2015).

Yemek Odası ve Mutfak

Yemek odası ve mutfak bölümlerinin güvenliği hem çocuklar hem de personel açısından ele alınmalıdır. Bu bölümlerde alınan güvenlik önlemleri yetersiz kalabilir basit bir dikkatsizlik sonucu kötü olaylara sebebiyet verebilir. Çocukların çatal bıçak gibi araç gereçleri farklı amaçlarla kullanmaları, birbirlerine atmaları, dökülen yemeğe basarak kayması, yemek sırasında boğaza takılan maddeler yemek odaları ve mutfaklarda en sık yaşanan güvenlik problemleridir. Hızlı yemek yemenin teşvik edilmesi, doğru beslenme konusunda rol model

olunmaması yemek odası ve mutfaklarda oluşan kaza ve yaralanmaları arttırmaktadır (Aydoğan, 2019, s. 166).

Okul öncesi eğitim kurumlarında yemek odası ve mutfaklarda bulunması gereken nitelikler şöyledir;

- Yemek odası servisi hızlandırmak ve taşımada oluşan sorunları önlemek adına mutfağa yakın konumlandırılmalıdır.
- Yemek odasının büyüklüğü kurumun alanına ve çocuk sayısına uygun olmalıdır.
- Yemek odasında bulunan masa ve sandalyeler çocuğun boyuna uygun olmalıdır.
- Masaların yerden yüksekliği 60 cm, sandalyelerin yerden yüksekliği 35 cm olmalıdır.
- Yemek odası yeterli büyüklükte değilse dönüşümlü olarak kullanılabilir.
- Yemek odasını ilgi çekici kılmak için duvarda açık renk boyalar tercih edilmelidir.
- Yemek odasında zemin ve duvarlar kolay temizlenebilen ve kaymayan malzemelerden olmalıdır.
- Yemek odası için seçilen döşemenin yangına dayanıklılığı A sınıfı olmalıdır.
- Yemek odası aydınlık ve havalandırması kolay olmalıdır.
- Çocukların el yıkayabilmesi için lavabo olmalıdır.
- Yemek odasında asma tavan kullanılacaksa alçıpan asma tavan kullanılmalıdır.
- Yemek odası ve mutfak aynı yerde olmamalıdır.
- Mutfakta kokunun dağılmasını önleyecek havalandırma sistemleri mevcut olmalıdır.
- Mutfaklarda sıcak su imkanı bulunmalıdır.
- Çocukların yemek servisi ya da yemek yeme sırasında bağımsız hareketleri desteklenmelidir.
- Mutfak araç gereçlerini kullanım konusunda çocukların deneyim kazanması sağlanmalıdır.
- Çocuklar mutfağa girip çalışan personeli engellememelidir.
- Eğitimciler başka bir eğitimci olmadığı sürece hiçbir sebeple çocukları yalnız bırakmamalıdır.
- Çocuklar mutfakta yaşanabilecek olaylar konusunda bilgilendirilmelidir.
- Çocuklara mutfak yasaklı bölge gibi tanıtılmamalıdır.
- Mutfakta çocukların yaptıkları kesme pişirme gibi etkinliklerde yetişkinlerden yardım alınmalı ve gözlemci eşliğinde yapılmalıdır.
- Su ve elektrik kesintilerine karşı su deposu ve jeneratör bulundurulmalıdır.

- Mutfakta büyük sanayi tipi tüp kullanılıyorsa; tüp dışarda ve etrafı telle çevrili olarak muhafaza edilmelidir.
- Mutfak döşemelerinde kullanılacak malzeme ani ısı şoklarına dayanıklı olmalıdır.
- Mutfaklarda döşemeler fayans ve seramik gibi malzemelerle kaplanarak sıvı ve buhar geçişinin önüne geçilmelidir.
- Mutfakta asma tavan kullanılacaksa taş yünü ya da alüminyum tavan tercih edilmelidir.
- Mutfaklarda duvarlar fayans ve seramik gibi malzemelerle kaplanmalıdır.
- Mutfakta görevli personelin verimliliğini artırmak için buzdolabı, fırın gibi teknolojik araç gereçler bulundurulmalıdır.
- Yüz çocuk kapasitesine sahip bir okul öncesi eğitim kurumunda ortalama olarak; 30 m²'lik hazırlık, 12 m²'lik bulaşık ve 8 m²'lik depo alanı mutfak için yeterli olacaktır.
- Mutfaklarda pedalla açılan küçük çöp kutuları kullanılmalıdır.
- Mutfaklarda haşere oluşumunu önlemek için her gece gerekli tedbirler alınarak ilaçlanmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 166; MEB,2013; MEB, 2015).

Sonuç olarak; yemek odası ve mutfaklarda yapılacak minik düzeltmeler ve alınacak önlemler ile bu alanların güvenliği artırılıp kaza riski düşürülebilir.

Revir/ Sağlık Odası

Eğitim kurumuna devam eden çocukların sağlık durumunun kontrol edildiği, yaşanılacak acil bir durumda ilk müdahalenin yapılacağı odalar revirdir (MEB, 2013). Çocukların revire sadece kaza ve yaralanma olaylarında gelmesi buraya karşı olumsuz tutum oluşturmalarına sebep olabilir (Aydoğan, 2019, s. 167). Revirde bulunması gereken malzemeler; muayene masası, masa, sandalye, muayene aletleri (steteskop gibi), ecza dolabı, soyunup giyinmek için paravan, baskül, boy ölçmek için metre, ilkyardım için gerekli donanımdır (MEB, 2013). Revirin güvenli ve işlevsel olabilmesi için;

- Çocuklara odanın işlevini ve görevli personeli tanıtıcı etkinlikler yapılmalıdır.
- Revir grup ve oyun odalarından uzak bir yerde konumlandırılmalıdır.
- İlaç vb. malzemeler çocukların ulaşamayacağı alanlarda kapalı olarak muhafaza edilmelidir.
- Odanın hijyenik olmasına özen gösterilmelidir.
- Revir aydınlık olmalı ve yıkanabilir bir zemine sahip olmalıdır.

- Revirde bebek ve çocukların düşmelerini engellemek amacıyla korumalı yatak ve sandalye bulundurulmalıdır.
- Odada var olan kapı, pencere gibi aksamlar çocukların güvenliğini tehlikeye atmamalıdır.
- Kullanılan tıbbi malzemelerin son kullanım tarihleri takip edilmelidir.
- Revire gelen çocuk daime bir yetişkinin gözetiminde olmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 167; MEB,2013).

Lavabo ve Tuvaletler

Yapılan araştırmalarda çocuklar arasında kargaşa yaşanan, düşme ve kafa çarpmalarının en sık yaşandığı yerler lavabo ve tuvaletlerdir (Aydoğan, 2019, s. 167). Erol (2009) yapmış olduğu çalışmada okullarda fiziksel açıdan güvenlik sorununa yol açan etmenlerin neler olduğu ile ilgili öğretmen, yönetici, veli ve öğrencilerden almış olduğu cevaplarda; %24,8 oranında lavabo, atölye ve işliklerde güvenlik tedbirlerinin alınmadığını görüşünü saptamıştır. Kurşunlu (2018) ise araştırmasında okullarda genellikle tuvaletlerin çocuğun boyuna uygun olduğunu ve sayısal olarak da makul seviyede olduklarını tespit etmiştir.

Lavabo ve tuvaletlerde meydana gelebilecek riskleri önlemek için;

- Tuvalet ve lavabolar sınıf ya da grup odalarına yakın olarak konumlandırılmalıdır.
- Hiçbir bölümünde eşik ve yükselti olmamalıdır.
- Çocuk sayısına uygun tuvalet ve lavabo bulunmalıdır (Altı çocuğa bir lavabo; dört, beş çocuğa bir tuvalet düşmelidir).
- İhtiyaç duyulabilecek her alanda tuvalet ve lavabolar bulunmalıdır.
- Klozet ve lavabolar çocukların boyuna uygun olmalıdır.
- Zeminler kaygan olmamalıdır.
- Duvarları fayans ya da seramik gibi malzemelerle kaplanarak su geçirimi önlenmelidir.
- Havalandırma ve aydınlatması yeterli olmalıdır.
- Günde en az 2-3 kez rutin olarak ve her gerekli görüldüğü anda temizlenmelidir.
- Temizlik için kullanılan malzemeler çocukların ulaşamayacağı yerlerde ve kilitli olarak muhafaza edilmelidir.
- Tuvalet kapılarında kilit sistemi olmamalıdır.
- Alafranga ve klozet tuvalet türünün ikisine de yer verilmelidir.

- Anaokullarında tuvalet kapıları yerden 20 cm yukarıdan başlamalı ve 120 cm yükseklikte olmalıdır.
- Tuvaletlerde kapı kullanılabilceği gibi paravanlar ile açık olarak da düzenlenebilir.
- Lavabolar sağlam şekilde monte edilmelidir.
- Tuvalet ve lavaboların duvarlarına kullanım kılavuzu asılarak çocukların öz bakım becerileri desteklenebilir (Aydoğan, 2019, s. 167; Kurşunlu, 2018; MEB, 2013; MEB,2015).

Sınıflar

Çocukların okuldaki zamanlarının büyük çoğunluğunu sınıflarda geçirmelerine rağmen burada daha az risk altındadırlar. Çünkü hep bir yetişkin gözetimindedirler. Ancak bu durum olası risk faktörlerinin tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmez (Aydoğan, 2019, s. 168). Sınıfların kalabalık olması olası risk faktörlerini artıran etmenlerden birisidir. MEB (2013)'e sınıf mevcudu 20 çocuktan fazla olmamalıdır. Sınıflarda olası güvenlik problemlerini en aza indirmek için yapılacak bazı düzenlemeler;

- Sınıf kuralları çocuklarla birlikte oluşturularak görülebilecek bir yere asılmalıdır.
- Sınıfta kullanılan mobilya ve argümanlar çocuğun gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
- Sınıfta çocuklar için tehlike oluşturabilecek materyaller hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.
- Sınıfta bulunan dolap, raf vb. donanımlar duvara monte edilmiş olmalıdır.
- Sınıflarda bulunan mobilya ve dolapların köşeleri çıkıntısız, yuvarlak ya da korumalı olmalıdır.
- Sınıfta bulunan döşemeler hijyenik, sürtünmeye ve darbeye karşı dayanıklı olmalıdır.
- Çocuğu merkeze alan hoş ve pratik bir alan tasarlanmalıdır.
- Sınıfta gerekli düzenlemeler çocuklar gelmeden önce öğretmen ya da görevli personelce yapılmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 168; MEB, 2013; MEB, 2015).

Dinlenme Odaları

Dinlenme odalarında oluşabilecek kaza ve yaralanmalara karşı dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır;

- Dinlenme odaları tercihen sınıftan ayrı konumda bulunmalıdır.
- Dinlenme odası loş bir ışıkta olmalıdır.
- Odalarda ranza yerine yüksek yataklar tercih edilmelidir.
- Ayrı bir dinlenme odası varsa ahşap ve yerden 30 cm yukarıda yataklar tercih edilmelidir.
- Yatak aralıkları bir yetişkinin aralarda rahat dolaşabileceği şekilde ayarlanmalıdır.
- Yüksek korkuluklu yataklar tercih edilmemelidir.
- Yatak üzerinde ya da duvarda asılı nesne bulunmamalıdır.
- Çocuğun elinde emzik, mendil vb. nesnelere olmamalıdır.
- Yataklarda çocuklara bir şey yedirilip içirilmemelidir.
- Uyku esnasında çocukların baş kısmı daima görülebilmelidir (Aydoğan, 2019, s. 170; MEB, 2013).

2.4.3. Diğer Alanlar

Okul öncesi eğitim kurumlarında temel mekanların dışında; çok amaçlı salonlar, atölyeler (drama, sanat, bilgisayar, fen vb.), oyun odaları, farklı amaçlı pek çok koridor bulunabilmektedir. Temel mekanların dışında kalan bu bölümlerinde güvenliği önemlidir (Aydoğan, 2019, s. 170).

Bu bölümlerin güvenliğini sağlamak için alınabilecek önlemler şunlardır;

- Çok amaçlı salonlar, çocuğun rahat ve güvende hissetmesini sağlamalıdır. Geniş bir alanı, kaliteli bir aydınlatması ve iyi havalandırılmış olmalıdır. Bu bölümlerde yer alan elektrik aksamı, basamaklar vb. çocuklar için risk durumlarını barındırması sebebiyle çocuklar bu alanlarda yetişkin gözetiminde olmalıdırlar. Kaymayan bir zemin ve çocukların yaş grubu özelliklerine uygun materyaller ile bu alanların donatılmasına özen gösterilmelidir (Aydoğan, 2019, s. 170). Bu alanlarda yerleşim düzeni; çocuk sayısı ve özelliklerine, işlenecek konunun niteliğine, uygulanacak olan öğretim yöntemine ve sahip olunan imkanlara uygun olarak seçilmelidir (Işık, 2004, s. 65).
- Atölyeler, bu alanlarda büyük pencereler ve cam kapılar kullanılabilir. Alanlarda bulunan materyaller çocukların güvenliğine riske sokabileceği için yetişkin gözetiminde kullanılmalıdır. Kesici, delici, zehirli vb. aletler açıkta bırakılmamalı

uygun bir şekilde muhafaza edilmelidir. Kullanılan atölye ve mevcut olan materyaller çocuklara tanıtılmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 171).

- Oyun odaları; oyun odalarının bulunması çocukların gelişimi açısından önemlidir ancak okul öncesi eğitim kurumlarında ayrı bir oyun odası bulunması zorunluluk değildir. Oyun odasının özellikleri; kullanma kapasitesine ve uygulanacak etkinlik türüne göre esneklik göstermelidir. Oyun odalarında kullanılacak olan oyuncaklar TSE onayı almış olmalıdır. Oyun odalarında açık hava etkinlikleri ve gerçek yaşam deneyimleri çocuklar için daha güvenli olacaktır. Oyun odaları çocukların dış mekanlara da geçmesine kolaylık sağlayacak şekilde konumlandırılmalıdır (Aydoğan, 2019, s. 170; Baran, Yılmaz & Yıldırım, 2007; MEB, 2013; Karaküçük, 2008).
- İç mekanlarda tüm bölümler ve dış mekanla ilişkiyi sağlayan alan koridorlardır. Bu sebeple koridorların güvenliği önem arz etmektedir. Koridorların aydınlık olmasına dikkat edilmelidir. Koridorlar çocukların rahat hareket etmesini sağlayacak genişlikte (2-2,5m) olmalıdır. Duvarlarda pano raf vb. bulundurulmamalıdır. Duvarlarda yer alan tablo ve ayna gibi nesnelere duvara sabitlenmelidir (Aydoğan, 2019, s. 171; MEB, 2013).

2.5. İlgili Araştırmalar

Okul öncesi eğitim kurumlarının güvenlik açısından incelenmesi konusunda yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar tarih sırasına göre özetlenmeye çalışılmıştır.

Akpınar ve Köksalan (2003) okulların fiziki imkanlarının olağanüstü hallere ne derece hazır olduğunu ortaya koymayı amaçladığı araştırmalarında Elazığ' da görev yapan 56 müdür ile çalışmışlardır. Müdürlerin görüşlerine göre; okullarda olağanüstü durumlara hazırlık, planlama ve eğitim etkinliklerini yürütme görevi çoğunlukla okul müdürleri tarafından yürütülmektedir. Okulların %61'inde olağanüstü durumlara karşı eğitim ya da seminer alınmıştır. Okulların %64'ünün herhangi bir olağanüstü durum protokolü bulunmamaktadır. Sivil savunma ile ilgili tatbikatların yapılma oranı ise %71 olarak saptanmıştır. Okullarının olası bir afete tamamen hazır olduğunu belirten sadece sekiz müdür bulunmaktadır. Okul binasının bir afet sırasında sığınma ve barınma açısından tamamen uygun olduğunu belirten müdür sayısı 16'dır. Okullarda sivil savunmayla ilgili broşür ve araç gereci yeterli bulan

müdür sayısı dördttür. Olası kriz durumunu yönetmede çalışmaya katılan müdürlerin %34'ü kendini yetersiz bulmaktadır.

Bass (2004) çalışmasında, okul güvenliği ve düzenin okul iklimine olan etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ABD'de bulunan yedi okuldan 1000 kişi oluşturmuştur. Katılımcılar devlet okullarında; mali yetersizlik, okul mevcutları, disiplinsizlik gibi durumlardan kaynaklı sorunlar meydana geldiğini dile getirmişlerdir. Bazı veliler ise güvenlik sıkıntıları sebebiyle çocuklarını özel okula alabilecekleri yönünde görüş belirtmişlerdir.

Kişioğlu, Demirel ve Öztürk (2005) ilköğretim okullarının iç mekanlarını okul güvenliği açısından değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu Isparta ilinden 37 ilkokul oluşturmaktadır. Çalışmada okullar değerlendirilirken İlköğretim Okulları-Fiziki Güvenlik-Genel Kurallar ve Çevre Sağlığı-Okullar standartları kullanılmıştır. Sonuç olarak; kömürlü ısıtma sistemi kullanılan okulların tamamında bu sistemin yol açabileceği kazaları önlemeye yönelik önlemlerin alınmadığı saptanmıştır. Çalışma dahilinde ki okulların 34'ünde ilk yardım odasının olmadığı belirlenmiştir. Sadece bir okulda ilk yardımda kullanılabilir ilaçların mevcut olduğu gözlenmiştir. Okulların 33'ünde acil çıkış merdiveni olmadığı gözlenmiştir.

Terzioğlu (2005) araştırmasında ilkokul binalarının iç mekanlarının fiziksel özellikleri, dış mekan ve donanım özelliklerinin, okul güvenliği ve engelli ihtiyaçlarını karşılamada ne derece yeterli olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan bir yeni ve bir eski olmak üzere dokuz yeni okul ile dokuz eski okul olmak üzere 18 okuldan 745 öğrenci, 676 öğretmen ve 70 yönetici oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Sonuç olarak; okulun fiziki durumunun eğitim öğretim kalitesini etkileyen önemli unsurlardan olduğu, yeni tip okulların hijyen ve temizlik olarak daha iyi olsalar da yeterli olmadığı, hem yeni hem de eski okulların tuvalet ve dış mekanlarının fiziksel olarak yetersiz olduğu, yeni ve eski okulların koridor ve teneffüs alanlarının fiziksel olarak uygun olduğu, okulların engelli ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Buffo (2005) Chicago'da ki öğretmen, öğrenci ve velilerin okul güvenliği algılarını belirlemeyi amaçladığı çalışmasında; 3843 öğrenci, 531 öğretmen, 271 veli ile çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen, öğrenci ve velilerin okul çevresinin genel olarak güvenli olduğu yönünde görüş belirttikleri görülmüştür. Yabancı kişilerin okul bahçesine girmesi konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır. 5. ve 6. sınıf öğrencileri 4. sınıf öğrencilerine göre

okulda kendilerini daha güvensiz hissetmektedir. Okuldaki öğrencilerin etnik köken farklılığı arttıkça katılımcıların okulu daha güvensiz olarak değerlendirdikleri bulunmuştur.

Öncü (2007) Bursa ilinde bulunan ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında görev alan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının okulların fiziksel güvenliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Bursa ilinde ilköğretime bağlı bulunan 121 anasınıfından 121 yönetici, 171 öğretmen ve 550 anne-baba oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yöneticiler açısından; okulların genelinde elektrik düğmeleri ve prizlerden çocuklar uzak tutulmaktadır. Sınıflar genelde kalorifer sistemiyle ısıtılmaktadır. Isıtma sistemlerinin önüne dolap vs. koyularak çocuklar sistemlerden uzak tutulmaktadır. Bazı okullarda çocuklar için ayrılmış özel bir bahçe yoktur. Okulların genelinin bahçesi duvar ya da demir parmaklıklarla çevrilidir. Açık hava oyunlarında çocukların güvenliğini sağlamada çoğunlukla başka öğretmenlerden yardım alınmaktadır. Öğretmenler açısından; özel okullarda genelde priz ve elektrik düğmelerinden uzak tutmak için önüne dolap gibi araç gereçler koyulmaktadır. Özel okulların tamamında çocuklar için ayrılmış özel bir bahçe bulunmaktadır. Özel okullarda kuruma gelen ziyaretçileri güvenlik görevlisi, resmi okullarda hizmetli karşılamaktadır. Resmi okullarda kurumun girişini çıkışını nöbetçi öğretmen kontrol etmektedir.

Demirtaş (2007) ilkokullarda çalışan okul yöneticisi ve öğretmenlerinin okul güvenliğiyle ilgili algı ve beklentilerinin bazı demografik özelliklere göre ne düzeyde farklılaştığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada model olarak tarama modeli kullanılmıştır. 2006-2007 eğitim öğretim yılında Sakarya ili merkez ilçesinde bulunan okullardan seçilen 598 öğretmen ile 102 yönetici araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen Okul Güvenliği Anketi kullanılmıştır. Anket neticesinde; öğretmenler açısından kişisel güvenlik algısı en yüksek yaş grubunun 24-29 yaş grubu aralığının olduğu, aday öğretmenlerin kişisel güvenlik algısının daha yüksek olduğu, sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek düzeyde kişisel güvenlik algısına sahip oldukları ortaya koyulmuştur. Erkek öğretmenlerinin okul güvenliğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu, okul güvenliği ile ilgili kurs ya da seminer alan öğretmenlerin okul güvenliği algısının almayanlara oranla yüksek olduğu, sınıf öğretmenlerinin okul güvenliğine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu saptanmıştır. Kadın öğretmenlerin okulu güvenli hale getirmek için yapılan çalışmalara karşı görüşünün

erkek öğretmenlere oranla daha düşük olduğu, erkek yöneticilerin okul güvenliğine ilişkin algılarının daha yüksek olduğu, yöneticilerin okul güvenliği ile ilgili yapılan çalışmalara karşı olumlu tutum gösterme durumunun 40 yaş ve üzeri öğretmenlerde daha yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Brown (2008) okul güvenliğinde öğretmenin rolünü belirlemeyi amaçladığı çalışmasında; öğretmenlerin görev yaptıkları okulun konumu fark etmeksizin olası bir kriz durumu karşısında kendilerini yeterince yeterli görmediklerini gözlemlemiştir. Öğretmenler olası bir kriz durumunda okul yöneticilerinin yetenek ve algılarına daha çok güvenmektedir. Öğretmenlerin kendilerini daha yeterli bulması adına eğitimler hazırlanması konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Karaküçük (2008) Sivas ilinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel mekan koşulları açısından ilgili alan yazınına uygunluğunu araştırmıştır. Çalışma grubunu Sivas ilinde; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı üç anaokulu ve yedi anasınıfı ile SHÇEK'e bağlı bir anaokulu, üç özel kreş ve bir özel anaokulu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen; Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının İç ve Dış Fiziksel Koşullarına İlişkin Gözlem Formu kullanılmıştır. Sonuç olarak; incelenen tüm okullarda iç mekan olarak sağlık odası ve gözlem odası bölümünün; dış mekan olarak da bahçe düzenlemesi ve bahçe oyun materyallerinin olmadığı gözlenmiştir. Ana sınıflarının fiziki koşullar açısından anaokulu, kreş ve gündüz bakımevlerine göre yetersiz olduğu saptanmıştır. Genel olarak okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel olarak net bir standardının olmadığı ve durumun kurumdan kuruma farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Erol (2009) çalışmasında; okullarda güvenlik sorununa yol açan etkenleri belirleyerek, güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim, süreç ve uygulamalarına yardımcı olmayı amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu Türkiye'de bulunan yedi coğrafi bölgeden seçilen 384 öğrenci, 384 veli ve 384 öğretmen/yönetici oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak öğrenci, öğretmen/yöneticilere ve velilere yönelik olarak ayrı ayrı hazırlanan anketlerden faydalanılmıştır. Öğretmenlerin çoğunun okullarda şiddet olaylarının azaltılması amacıyla çıkarılan genelge, yönetmelik gibi düzenlemelerden haberdar olmadığı ve bu düzenlemelerin uygulamasının ve bilgilendirmesinin yapılmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Okulların yarısına yakınında güvenlik görevlisinin olmadığı, yönetici ve öğretmenlerin yaklaşık 1/3'ünün okullarda güvenli ortamın oluşturulmasıyla ilgili hiçbir konferans, seminer ya da hizmet içi eğitime katılmadıkları saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin sadece %6,8'i güvenlik ile

ilgili eğitim almıştır. Okullarda güvenlik sorununa yol açan etken olarak öğrenci öğretmen veli ve yöneticilerin; sivil savunma, deprem, yangın gibi konularda yeterli bilgilendirilmedikleri ve uygulama yapılmadığı saptanmıştır. Ortak kullanım alanı olan tuvalet ve lavaboların hijyeni açısından endişe duyulduğu, okul çevresi ve çevredeki kişiler için yeterli güvenlik önlemlerinin alınmadığı öne çıkmıştır.

Booren ve Handy (2009) öğrencilerin güvenlik stratejilerine yönelik algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu yaşları 13 ve 19 arasında değişen 184 öğrenci oluşturmuştur. Okul güvenliği ile ilgili literatür taranarak Okul Güvenliği İçin Tercihler Göstergeleri oluşturulmuş ve veriler toplanmıştır. Güvenlik algılarıyla ilgili; kuralların uygulanması, eğitim, kontrol, gözetim ve danışmanlık kategorilerine yönelik algıların sınıf düzeyine göre farklılaştığını ancak bu farklılığın cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde olmadığı görülmüştür.

Shelton, Owens ve Song (2009); ülkelerindeki liselerde alınan güvenlik önlemlerini kıyaslamayı amaçlamışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu ABD' nin farklı kesim ve bölgelerinden seçilen 16000 okulda bulunan yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri anket ile toplanmıştır. Sonuç olarak; okulların genelinde yangın alarmı ve söndürme ekipmanları bulunmaktadır. Araştırmaya katılan çoğu okulda güvenlik kamerası sistemleri mevcut değildir. Okul girişinde imza attırma yöntemi çoğu okulda bir güvenlik önlemi olarak kullanılmaktadır. Okullarda alınan güvenlik önlemlerinin okulun bulunmuş olduğu bölge ve kesime göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Dönmez ve Özer (2010) ilk ve ortaokullarda kullanılan güvenlik kameralarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden faydalanılmıştır. Çalışma grubu 2007-2008 eğitim öğretim döneminde Malatya ili merkez ilçesinde güvenlik kamerası kullanılan ilk ve ortaokullardan seçilen 89 yönetici ve 434 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Güvenlik Kamera Sistemleri Okul Güvenliği Ölçeği kullanılmıştır. Sonuç olarak; araştırma kapsamına alınan 30 okulda 358 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kameralar okul içerisinde %97 oranında koridor, okul bahçesi ve giriş çıkış kapılarında kullanılmaktadır. Okullarda kullanılan güvenlik kameraları yıl geçtikçe artış göstermektedir. Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin kameraların okul güvenliğini artırdığına ilişkin olumlu görüşleri ilköğretim öğretmen ve yöneticilerinden daha fazladır. Okul yöneticileri güvenlik kameralarının güvenlik ve

disiplini sağlamaya yönelik katkı sağladığı konusunda görüşleri öğretmenlere göre yüksektir.

Ayar (2010) yaptığı çalışmada, okul güvenliği sorununa farklı bir yaklaşım getiren okul polisi uygulamasının içeriğini ve uygulama düzeyini incelemiştir. Çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 eğitim öğretim yılında Türkiye’de görev yapan yedi okul polisi ve on okul müdürü oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında mülakat formları kullanılmış ve okul müdürleri ile okul polislerinin, okul polisi uygulaması sırasında karşılaştıkları olayları hikaye biçiminde anlatmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda; okul polislerinin okullarla ilgili ayrı bir eğitim almadığı, okul müdürlerinin okul polisi uygulaması konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığı, okul polislerinin sorumluluklarını yerine getirdikleri, okul müdürlerinin genellikle sorunları saklama eğiliminde oldukları, okullardaki güvenlik önlemlerinin yeterli olmadığı ve okul polisi uygulamasının okullardaki şiddeti azalttığı saptanmıştır.

Çankaya (2010) çalışmasında ilköğretim öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının kaygı, motivasyon ve iş doyumunu düzeylerine etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 eğitim öğretim yılında; Elazığ, Van, Hakkari, Diyarbakır, Batman, Şanlıurfa illerinde görev yapan 2333 ilköğretim öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak; Okul Güvenliği Ölçeği, Kaygı Ölçeği, Motivasyon Ölçeği ve İş Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen verilere göre; Elazığ’da görev yapan öğretmenler öğrenciden ve binadan kaynaklı güvenlik riskine daha az katılmaktadırlar. Güvenlik kaynaklı kaygı düzeyinin ise Şanlıurfa, Van, Hakkari, Batman’da görevli öğretmenlerde yüksek olduğu saptanmıştır. Çalışma kapsamındaki 185 okuldan 130’unda güvenlik görevlisi yoktur. Okulların yaklaşık olarak yarısında güvenlik kamerası vardır. 60 okulda ilkyardım odası bulunmaktadır. 135 okulda erken güvenlik uyarı sistemi yoktur.

Jacobson, Riesch, Temkin, Kedrowski ve Kluba (2011), 5. sınıf öğrencilerinin kendilerini güvende hissetmeme durumlarını nasıl açıkladıklarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 5. Sınıf’a devam eden 243 öğrenci ve ebeveynleri oluşturmuştur. Çalışma neticesinde okulda kendini güvende hissetmeyen öğrenciler; zorbalık, alay etme gibi deneyimlere sahip olduklarını belirtmişlerdir. Güven sorunu yaşayan öğrencilerde; okula devamsızlık, stres, duygusal problemler ve sosyal korku gibi belirtiler meydana gelmektedir.

Bracey (2011); öğrencilerin yüksek güvenlikli okulları nasıl algıladıklarını incelemeyi amaçlamıştır. Atlantik'te bulunan iki liseden seçilen 52 öğrenci, 10 öğretmen ve 10 ebeveyn araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada veriler görüşme yöntemiyle toplanmış ve sonrasında analiz edilerek kodlanmıştır. Kodlama işleminden sonra iki okul birbiri ile kıyaslanmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin; okul polisi uygulaması ile güvenlik kameralarının gerekli olmadığı ve okul yönetimlerinin disiplin anlayışından memnun olmadıkları görüşünde buldukları belirlenmiştir.

Özgül (2011) çalışmasında; Balıkesir il merkezinde bulunan okul öncesi eğitim ortamlarını kalite değişkenleri açısından ele almayı amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu; Balıkesir il merkezinde bulunan tüm resmi bağımsız anaokulları ve ilkokul bünyesindeki anasınıfları ile özel ilköğretim kurumlarının bünyesinde bulunan toplam 203 anasınıfından oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak; Okul Öncesi Eğitim Ortamı Değerlendirme Ölçeği (ECERS) kullanılmıştır. Sonuç olarak; incelenen eğitim ortamlarının genelde “çok az” ve “iyi” seviyesinde puanlar aldığı görülmüştür. Balıkesir ili genelinde okul öncesi eğitim ortamlarında kalitenin yetersiz olduğu ve kalite artırılma çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Turhan ve Turan (2012) çalışmalarında, ortaöğretim kurumlarının güvenlik seviyelerini öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli görüşlerine göre belirlemek ve konuyla ilgili problemleri ve önerileri ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ, Yozgat ve Mardin illerinden 480 öğrenci, 188 öğretmen, 60 yönetici ve 235 veli olmak üzere toplam 963 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anketin bulgularına göre; gıda güvenliğine ilişkin görüşün olumsuz yönde olduğu, okullarda alınan güvenlik önlemlerinin ve güvenlik görevlilerinin okul güvenliğini sağlamada yetersiz olduğu gözlenmiştir. Okulların afet durumlarına hazır olmadığı, merdiven boşlukları ve fosseptik çukurlarının güvenlik riski oluşturduğuna değinilmiştir. Ayrıca okul çevresinde bulunan yaya geçidi, trafik ışığı ve üst geçitlerin güvenlik açısından yeterli olmadığı, okul çevresinde zararlı madde satıcılarının yoğun olduğu saptanmıştır.

Erkal ve Yertutan (2012) çalışmalarında; çocukların okulda kaza geçirme durumunu ve ebeveynlerin çocukların okulda kaza geçirmesini engellemeye yönelik davranışlarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu; Ankara'nın Mamak ilçesinde bir sağlık ocağı bölgesinde yaşayan ve okul çağında çocuğu olan 600 ebeveyn oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen anket ile toplanmıştır.

Çalışmada 57 ebeveynin çocuklarının son üç yılda okulda kaza geçirdiğini belirtmiştir. Okulda daha çok erkek öğrencilerin kaza geçirdiği saptanmıştır. Çocukların daha çok ilköğretim ilk kısımda kaza geçirdikleri saptanmıştır. Kazaların daha çok çocukların kendisinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Çocukların en sık geçirdiği kaza tipi düşmedir. En sık kaza geçirilen yerin ise okul bahçesi olduğu saptanmıştır. Velilerin okulda çocukların kaza geçirmemesi için kazalara karşı kendilerini korumak amacıyla yapılması gerekenler konusunda bilgilendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik (2012) Kocaeli' deki okul öncesi eğitim kurumlarının çocuk oyun alanları açısından açık alanlarının niteliğini belirlemeye çalışmıştır. Çalışma grubunu 2010-2011 yılları arasında Kocaeli ilinin İzmit merkez ilçesinde bulunan 9 anaokulu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Alan Hakkında Bilgi Toplama Formu kullanılmıştır. Sonuç olarak; okulların konumunun trafik alanlarının içinde olduğu, eğitimde dış mekan kullanımının az olduğu, açık alan düzenlemesinin ihmal edildiği ve oyun alanında yer alan materyallerin plastik malzemeden yapıldığını gözlemlemiştir. Kocaeli'deki okul öncesi eğitim kurumlarının açık alanların yetersiz olduğu kanısına varılmıştır.

Güleş ve Erişen (2013) 3-6 yaş çocuklarına hizmet veren okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel çevreye yönelik kalite standartlarını veli, öğretmen ve yönetici görüşleriyle belirlemeyi amaçladığı çalışmada nitel araştırma yöntemini kullanılmıştır. Çalışma grubunu Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Meram, Selçuklu ve Karatay ilçelerinde bulunan bağımsız, resmi ve özel 15 okul öncesi kurumundan; 538 veli, 66 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak; araştırmacılar tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Sonuç olarak; araştırmaya konu edinen fiziksel standartların veli, öğretmen ve yöneticiler tarafından yüksek oranda uygun görüldüğü saptanmıştır.

Perumean-Chaney ve Sutton (2013) çalışmada okulların aldıkları okul güvenlik önlemlerinin, öğrencilerin okul güvenliği algısını nasıl etkilediğini saptamayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 130 okul ve bu okullarda öğrenim gören 13.386 öğrenci ile seçilen okullardan 130 yönetici oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak In-Home Adolescent Survey anketi ile School Administrator Questionnaire ölçeği kullanılmıştır. Sonuç olarak; okullarda kullanılan dedektör ve alınan fiziksel güvenlik önlemleri öğrencilerin kendilerini güvende hissetmesi üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Fiziksel olmayan güvenlik önlemleri ise öğrencilerin güvenlik önlemleri üzerinde herhangi bir etkiye sahip değildir. Araştırmada güvenli çevreden gelen ve iyi ders notlarına sahip

öğrencilerin okulda kendilerini güvende hissettikleri; kötü geçmişe sahip ve uyum problemi yaşayan çocukların kendilerini okulda güvensiz hissettikleri saptanmıştır.

Göksoy, Emen ve Aksoy (2013) İstanbul'daki ilk ve ortaokul yöneticilerinin görüşlerinden hareketle, ilk ve ortaokulların fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak ne kadar güvenli olduğunu tespit etmeyi amaçlamışlardır. Tarama modeliyle yürütülen araştırmada çalışma grubunu oluşturan ilk ve orta okullardan 399 yöneticiye anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; yöneticiler okullarını fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan güvenli olarak değerlendirmektedirler. Yöneticiler anaokullarındaki tuvaletleri ve anaokullarında bulunan materyalleri çocuklar açısından güvenli olarak görmektedir. Psikolojik olarak yöneticiler öğrencilere karşı tutum olarak onlara güvenli bir ortam hissi sunmaktadır. Yöneticilerin öğrenim durumları, mesleki kıdemleri ile okul güvenliği algıları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Psikolojik güvenlik algısı arttıkça fiziksel güvenlik algısının da arttığı sonucuna varılmıştır.

Gedik (2013) Uşak ili merkez ilçede taşınmalı olan ilköğretim kurumlarının servis araçlarını yönetici ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Uşak ilinde taşınmalı eğitim veren 15 okulda bulunan öğretmen ve idareciler oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri araştırmacının geliştirmiş olduğu form ile toplanmıştır. Sonuçta çalışma kapsamındaki idarecilerin %73'ü herhangi bir taşınmalı eğitim programına katılmamıştır. Okul idarecilerine göre okul servis araçları yerine getirilmesi gereken şartların çoğunluğunu sağlamaktadırlar. Çalışmaya katılan öğretmenlerden yaklaşık %95'i taşınmalı eğitimle ilgili bir programa katılmadıkları saptanmıştır.

Bahçi (2014) çalışmasında 2013-2014 eğitim öğretim yılında Van ili merkezinde ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin okul güvenliği ile ilgili görüşlerinden hareketle güvenlik algılarını saptamayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Van ilindeki 52 okulda görev yapan 1120 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ve Okul Güvenliği Anketi kullanılmıştır. Sonuç olarak; 346 öğretmen okullarının coğrafi konumunun güvenli olmadığını belirtmiştir. 641 öğretmen mevcut okul binasının çocukların olumsuz davranış geliştirmesine elverişli olduğunu belirtmiştir. 443 öğretmen okul bahçesinin dışardan gelecek tehlikelere karşı güvenli olmadığını belirtmiştir. 695 öğretmen okulun bölümlerinde bulunan ışıktandırmanın yeterli olduğu yönünde görüş belirtmiştir. 519 öğretmen okul çevresinde bulunan kahvehane vb. yapıların çocukların

davranışlarını olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. 597 öğretmen ise okulun çevresindeki trafik düzenlemesinin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Akyol (2015) okul güvenliği ve güvenli okulla ilgili bilgilendirme ve farkındalık yaratmak için okullarda yaşanan güvenlik ihlallerine ilişkin alan yazını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada betimsel analiz tekniğinden faydalanılmıştır. Çalışma grubunu okullarda meydana gelen fiziksel ve psikolojik güvenlik konularını içeren yurtiçinde yapılan 13 çalışma ve yurtdışında yapılan beş çalışma olmak üzere toplam 18 çalışma oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda fiziksel güvenlik önlemlerinin yanında psikolojik güvenlik önlemleri ve olumlu okul ikliminin oluşturulmasında sorunlar olduğu, olağanüstü durumlar ve krize müdahale konusunda noksanlıklar olduğu kanısına varılmıştır.

Gilliland (2015); kırsal kesimlerde görev yapan lise öğretmenlerinin güvenlik algısını belirlemeyi amaçlamıştır. ABD’de iki farklı lisede görev yapan öğretmenler ile yapılan çalışmada okullarda kullanılan güvenlik teknolojilerinin öğretmenlerin güvenlik algısı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daha fazla güvenlik önlemi barındıran okullardaki öğretmenlerin daha az güvenlik önlemi olan okullarda görevli öğretmenlere göre daha güvende hissettiklerini belirlemiştir.

Lake (2015); orta öğretime devam eden öğrencilerin korkularını ve güvenlik hislerini artıran ilke ve uygulamaları belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmasında California’da liseye devam eden 269 öğrenci ile çalışmıştır. Sonuç olarak; zorbalığın cinsiyete göre farklı sonuçlar meydana getirdiğini bulmuştur. Zorbalığın kız öğrencileri endişelendirirken erkek öğrencilerin bu konuda daha az duyarlı olduğunu belirlemiştir. Yaş grubunun da zorbalık algısı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşan Lake, küçük yaş grubu öğrencilerinin zorbalık sonucunda daha fazla korku yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Kutsyuruba, Klinger, Hussain (2015) okul iklimi, okul güvenliği, öğrenci akademik başarısı ve refahı ile ilgili literatürü tarayarak bu değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Betimsel analiz yöntemiyle yürütülen bu çalışmada 1963-2013 arası araştırmalar incelenmiştir. Okul ikliminin okul güvenliği ile bağlantısı, öğrencilerin güvende hissedeceği ortamların sağlanması gereken koşullar, güvensiz hisseden öğrencilerin özellikleri ile olumsuz okul ortamının öğrenci başarısı ve refahına etkisi incelenip önerilerde bulunmuşlardır.

Güler ve Demir (2016) okul öncesi öğretmenlerinin riskli oyunlara yönelik görüş ve algılarını incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma nitel araştırma yöntemleriyle yürütülmüştür.

2015-2016 eğitim öğretim döneminde Ankara ilinde bulunan altı okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 25 okul öncesi öğretmeni çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Sonuçta; öğretmenler riskli oyun kavramında geçen risk kavramını tehlike ile eş değer olarak algılamaktadırlar. Öğretmenler riskli davranışlardan tırmanma, atlama, sallanma, koşma gibi davranışları uygun bulmuşlardır. Bazı öğretmenler veli, mekan, idare gibi konulardan kaynaklı sıkıntılar sebebiyle riskli oyunlara yer vermedikleri bulunmuştur.

Gümüş (2016) çalışmasında; okullarda güvenli ve sağlıklı şartların oluşması için idareci, öğretmen ve diğer personelin bilinçlendirilmesini sağlayıp, bu bilincin çocuklara kazandırılması için yapılması gerekenleri saptayıp uygulanmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili Beylikdüzü, Büyükçekmece ve Esenyurt ilçelerinde bulunan sekiz okuldan seçilen 150 öğretmen oluşturmuş ve öğretmenlerle anket uygulanmıştır. Sonuç olarak; öğretmenlerin çoğunluğu eğitim hayatı boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilmemiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun çalıştıkları kurumda iş sağlığı ve güvenliği hakkında uzmanlarca toplantı ya da bilgilendirme yapılmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yarıya yakını öğrencilerine iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi vermemektedir. Devlet okullarında görevli öğretmenler çalıştıkları kurumda tehlikelere karşı yeterli önlem alınmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin genelinin acil durum planları ve risk değerlendirmesi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür.

Crable (2016); 12 okul taşıtı sürücüsünün taşıtlarda yaşamış olduğu zorbalık, zorbalığı önleme politikalarını ve protokollerini incelemeyi amaçlamıştır. Herhangi bir eğitime katılmayan sürücülerin deneyimlerine güvendikleri, veliler ve öğrenciler tarafından bazı olumsuz tepkilere maruz kaldıkları ve öğrencilerle iletişim kurmaya çalıştıkları belirlenmiştir. Bu kapsamda okul servislerinde güvenliği sağlamak adına okul yöneticileri ve servis şoförlerinin sürekli iletişim halinde olması önerilmiştir.

Shaari ve Ahmad (2016) çalışmalarında eğitim ortamının sahip olduğu fiziksel donanımının Malezya'da ki okul öncesi çocuklarının okula hazırbulunuşluğu üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma yöntemi olarak literatür taraması ve gözlem tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırmada çalışma grubunu çeşitli tarama motorlarında 1923 yılından beri Malezya'da okul öncesi ile ilgili yazılmış çalışmalar oluşturmaktadır. Sonuç olarak; okul öncesi eğitim kurumlarının sahip olduğu; güvenlik, esneklik, sıcaklık gibi nitelikler çocukların okula hazırbulunuşluğunu olumlu yönde etkilediği ve okul öncesi

eğitim için ortam hazırlanırken okula hazırbulunuşluk kelimesi yol gösterici olması gerektiği vurgulanmıştır.

Tandoğan (2016) alışmasında; okul bahçelerinin ocuk gelişimi açısından önemini, ilkokul bahçelerinde bulunması gereken unsur ve nitelikleri çocukların gözünden ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın alışma grubunu Tekirdağ'ın orlu ilçesinden rastgele seçilen bir ilkokuldan 7-10 yaş arası 17 ocuk oluşturmuştur. Araştırmada veriler kişisel yarı yapılandırılmış bir mülakatla toplanmıştır. Sonuçta; ocukların genel olarak doğal yapıların yer aldığı okul bahçesi istedikleri saptanmıştır. Çocukların ilkokul bahçesinde bulunmasını istedikleri unsurlar; yeşil alanlar, havuz, salıncak, kaydırak, tırmanma ve sallanma ekipmanları, spor dallarına ait saha istedikleri saptanmıştır. Ayrıca ocukların okul bahçesini oyun alanı olarak algıladıkları bulunmuştur.

Karakütük, Özdoğan Özbal ve Sağlam (2017); okul müdürlerinin görüşlerinden hareketle okul güvenlik uygulamalarını saptamak ve bu uygulamalara yönelik ğretmen ve müdür görüşlerini almayı amaçlamışlardır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın alışma grubunu Ankara ve Tokat ilinde görev yapan 130 okul müdürü ile bu illerde ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan 24 ğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada müdür ve öğretmenler için hazırlanan iki farklı görüşme formuyla veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda; en çok kullanılan güvenlik önlemlerinin gece bahçe ve binayı aydınlatmak, kamera sistemleri ve nöbetçi ğretmen uygulaması olduğu saptanmıştır. Okullarda kullanılan kameraların genellikle koridor ve okul giriş çıkışında olduğu tespit edilmiştir. Okullarda bulunan kamera sistemleri en çok okula dışardan gelen kişilerin tespiti için kullanılmaktadır. Çalışmaya katılan tüm öğretmenler kamera sistemlerinin gerekli olduğunu belirtmiştir.

Topçu (2017), okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları riskleri belirlemek ve bu riskler karşısında hangi yöntemlerin kullanıldığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın alışma grubunu 2016-2017 eğitim ğretim yılında Çanakkale Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı on okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 23 ğretmen oluşturmuştur. Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Sonuç olarak; öğretmenlerin genelde riski tehlikeli durum olarak tanımladıkları saptanmıştır. Okul ncesi ğretmenlerinin en çok karşılaştıkları risk durumu ise düşme olduğu ve en riskli alan olarak laboratuvarları gördükleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin risklere karşı çoğunlukla idareye bildirme ya da

müdahale etme yöntemlerini kullandıkları ve risk durumu karşısında genellikle okul müdüründen destek aldıkları ortaya konmuştur.

Tepebağ ve Aktaş Arnas (2017) resmi ve özel okullara ait bahçeleri donanım ve güvenlik yönünden sınıflayarak bu bahçelerle ilgili öğretmen görüşlerini ve okul öncesi eğitim programı etkinliklerini uygulamada karşılaşılan engelleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil merkez ilçelerinde MEB ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı toplam 37 tane okul öncesi eğitim kurumu ve bu okullarda görev yapan 49 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Bahçe Donanımı ve Güvenliği Kontrol Listesi ile Öğretmen Görüşme Formu kullanılmıştır. Sonuçta; bahçe düzenlemesinde öğretmenlerin yönlendirici ve geliştirici rol üstlenmesi ön plana çıkmaktadır. Öğretmenlerin bahçelerde bulunması gerekli olduğunu düşündüğü donanımlardan en yüksek puanı kum havuzu almıştır. Öğretmenler bahçeyi en çok oyun oynatmak amacıyla kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin bahçeyi kullanma sıklığı genelde günlükdür. Bahçe niteliği düşük okullarda haftada bir kullanım cevabı daha yüksek puan almıştır. Öğretmenlerin bahçelerde en çok kullandıkları alan aktif oyun alanlarıdır. Öğretmenler bahçeleri en çok oyun etkinlikleri için kullanırken en az matematik etkinliği için kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin bahçe kullanımı önündeki en büyük engel olumsuz hava şartlarıdır. Buna ek olarak iki okulun bahçesinin olmadığı belirtilmiştir. Bahçelerde yaşanan en büyük sorun ise kaza ve yaralanmalar olduğu saptanmıştır.

Şabano (2017) ilk ve ortaokullarda görevli okul yöneticileri ve öğretmenlerinin okul güvenliğiyle ilgili görüş ve beklentilerinin demografik özelliklere göre nasıl farklılaştığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim döneminde Uşak il merkezindeki üç eğitim bölgesi ve beş ilçesinde bulunan okullarda görev yapan 390 öğretmen ve 80 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini toplamada Demirtaş (2007) tarafından geliştirilen Okul Güvenliği Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin kişisel güvenlik algıları yüksektir. Genel olarak öğretmenler görev yaptıkları okulu güvenli olarak değerlendirmektedir. Branş öğretmenleri sınıf öğretmenlerine göre okul güvenliği konusunda daha olumlu görüştedir.

Kaçan, Halmatov ve Kartaltepe (2017) yapmış oldukları çalışmada; okul öncesi eğitim kurumu bahçelerinin sahip olduğu özellikleri ve uygulamaları, okullarda nitelikli bahçe olmasının önündeki engeller ve öğretmenlerin bahçeyle ilgili katılım sağlamak istediği

mesleki eğitim alanlarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ve Muğla il merkezinde bulunan bağımsız anaokulu ve ilkokula bağlı anasınıflarında görev yapan 56 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacıların geliştirmiş olduğu anket kullanılmıştır. Sonuçta; okulların yarısının bahçesinin olmadığı ve bahçesi olmayan bazı okulların gelecekte bu konu üzerinde bir planlarının olmadığı, kurumlarda bahçe olmasının önündeki en büyük engelin maddi yetersizlikler olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin bahçeyle ilgili katılmak istediği mesleki eğitim alanlarının; bahçe temelli öğretim, dış mekan sınıf yönetimi, bahçede dil ve matematik etkinlikleri, beslenme eğitiminde bahçe kullanımı, bahçede bilim ve İngilizce öğretimi olduğu görülmüştür.

Diaz-Vicario (2017); Katalonya'daki okullarda kapsamlı okul güvenliğini teşvik eden çalışmaları tanımlamayı ve analiz etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden vaka analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu dokuz eğitim kurumundan 61 eğitim personeli ve ebeveyn oluşturmuştur. Araştırmada okullarda fiziksel güvenliği teşvik etmek için; bina ve montaj bakımı, okuldaki alanların düzeni ve hijyeni, koruyucu önlemlerin alınması, farklı eğitim kademelerinin ortak alanlarda aynı anda olmaması gibi düzenlemeler yapıldığı görülmüştür. Ancak okullarda alınan güvenlik önlemlerinin ihtiyaçlara yönelik olmayıp sadece yönetmelikler çerçevesinde alındığı belirlenmiştir.

Delice ve Arslan (2018) ilköğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticisi ve öğretmenlerin koruyucu güvenlik önlemleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye çalışmışlardır. Araştırma da nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında ilkokullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerden seçilen toplam 83 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sonuç olarak; ilköğretim okullarında koruyucu güvenlik uygulamalarının yeterli olmadığı ve sivil savunma bilincinin düşük olduğu saptanmıştır.

Yivli (2018) Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmen ve çalışanlara yönelik iş sağlığı ile güvenliği farkındalığı uygulamalarını gözlemlemek ve analiz etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde görevli 108 öğretmen ve 9 okul personeli oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan anket ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; okullarda bulunan elektrik tesisatı genel olarak kontrol

edilmektedir. Okullarda bulunan camlı bölgelerin genelde güvenli olduğu saptanmıştır. Okullarda bulunan dolap vb. nesnelere güvenli şekilde konumlandırılmıştır. Genellikle zeminlerde kayma ve düşmeye karşı önlem alınmıştır. Okulların bahçelerinde bulunan nesnelere için gerekli güvenlik önlemleri alınmıştır. Okulların yarısında mutfakta gaz dedektörü bulunmaktadır. Okulların genelinde ilk yardım dolabı olduğu saptanmıştır.

Oral (2018) çalışmasında; Gümüşhane ilindeki ilkokulların afet ve acil durumlara karşı kurumsal hazırlıklarının ne düzeyde olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Gümüşhane ilindeki 65 ilköğretim kurumunda görevli 11 idareci ve 162 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veriler Ortaöğretim Kurumlarında Afet ve Acil Durumlara Hazırlık Ölçeği ile toplanmıştır. Sonuç olarak; 63 katılımcı okullarında bulunan acil durum ekibinde görev almadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların çoğunluğu, binaların depreme dayanıklı, öğrenciler için aydınlatma, alarm vb. düğmelerin yeterli olduğunu ve mobilyaların sabitlendiğini belirtmişlerdir. Binaların çoğunda işaret levhalarının kolay algılandığı, acil çıkış kapısı ve yollarının uygun olduğu saptanmıştır. Okulların genelinde yangın önlemlerinin uygun şekilde alındığı tespit edilmiştir. Okulların yarısında revir bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kurşunlu (2018) Türkiye'deki resmi okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özellikler açısından durumunu belirlemek ve bu yönde yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak öneriler sunmayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İzmir, Ankara, Balıkesir, Bursa, İstanbul, Antalya, Gaziantep, Kayseri, Malatya, Samsun, Trabzon, Erzurum illerinden seçilen; bağımsız anaokulu, anasınıfı (ilkokul), uygulama anaokullarından olmak üzere toplam 120 okul illerdeki kurum sayısına doğru orantılı olarak tabakalı örnekleme yoluyla seçilmiştir. Her bir ilden kurum türüne göre üç öğretmen toplamda 36 öğretmen küme örnekleme yoluyla araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak; okul mimarisi genel özellikleri Gözlem Formu, Okul Bahçesi Özellikleri Gözlem Formu, Sınıf İçi Eğitsel Ortam Özellikleri Gözlem Formu, Öğretmen Görüşme Formu kullanılmıştır. Sonuçta; ilkokul binaları bünyesinde faaliyet gösteren anasınıfları ve buna benzer olarak meslek liselerinin uygulama anasınıflarının okul öncesi eğitime uygun bir fiziksel çevreye sahip olmadığı; bağımsız anaokullarının ilkokula bağlı anasınıfı ve uygulama anaokullarına nispeten fiziki şartlarda daha iyi olmakla birlikte, velilerin okul öncesi eğitime artan talebi sınıflardaki mevcudu artırmakta bu durum ek eğitim alanlarının sınıflara çevrilmesine neden olmaktadır. Bu durum öğrenci başına düşen ortalama alanı azaltmakta ve bahçelerin eğitsel düzenlemelerinin yetersizliği eğitim kalitesini olumsuz etkilemektedir. Yine anaokulu

binalarının daha önce ilkokul ya da kütüphane gibi başka amaçlarla inşa edilip daha sonra okul öncesi eğitim kurumu olarak kullanılmaya başlandığı saptanmıştır. Genel olarak; Türkiye’de okul öncesi eğitimin fiziksel niteliğinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Oluk (2018) çalışmasında eğitim yöneticilerinin okullarda bulunan sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin olgularını saptayıp güvenli okul ortamları oluşturmayı amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak durum çalışması yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 2015-2016 yılları arasında Çankırı il merkezinde bulunan MEB’e bağlı 42 okul ve 82 yöneticiyle anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda; kadın ve erkek yöneticilerin okullarda bulunan sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin ortalama aynı algıda oldukları, yöneticilerin öğrenim durumlarının sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin algılarını farklılaştırmadığı, yöneticilerin mesleki deneyimlerinin de sağlık ve güvenlik riskleri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığını tespit etmiştir.

Kingston vd. (2018) çalışmalarında; okul güvenliği ile ilgili temel kıstasları belirleyerek, kapsamlı okul güvenliği ile ilgili kriterler belirleyip okulların kapsamlı okul güvenliği politikalarını uygulamaya ne derece hazır olduklarını ölçebilmesini amaçlamışlardır. Kapsamlı okul güvenliği konusunda yaşanan zorlukları ve çözümleri göstermek için Güvenli Topluluklar Güvenli Okullar projesinin hazırlık ve uygulama aşamasında elde edilen veriler kullanılmıştır. İnceleme sonucunda; okul güvenliğine kapsamlı bir yaklaşım uygulayabilmek için fizibilite çalışmaları yapılabileceğine, hazırlık aşamasında meydana gelebilecek engellerin farkına varıp buna çözüm yolları bulmaya çalışmanın kapsamlı okul güvenliği çalışmalarına olumlu bir etki sağlayacağını belirtmişlerdir.

Kutsal (2019) çalışmasında okul öncesi eğitim yapılarındaki yangın güvenlik önlemlerinin mevzuatlar ve projeler aracılığıyla ele alarak yangına karşı daha güvenli okullar inşa edilmesini sağlamayı amaçlamıştır. Çalışma kapsamında ulusal ve uluslararası mevzuatlardan yararlanılarak yangını önlemeye dönük bir değerlendirme kriteri oluşturulmuştur. Ardından Milli Eğitim Bakanlığına bağlı sekiz derslikli iki okul öncesi eğitim kurumu projesi oluşturulan kriterlere göre değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; Türkiye’de okulların yangın mevzuatıyla ilgili olarak; yerleşim alanı, kat sayısı, dersliklerin konumu, yapı malzemeleri, çıkış yolları sayısı ve genişliği, derslik kapı yönleri, uyarı levhalarının yetersiz olduğu gözlenmiş ve yeniden gözden geçirilip revize edilmesi önerilmiştir.

Akgün (2019) çalışmasında okul güvenliğini yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın

çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Uşak il merkezi ve ilçe merkezlerinde bulunan okullarda görev yapan 346 öğretmen ve yönetici ile 549 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Çalikoğlu (2012) tarafından geliştirilen Okul Güvenliği anketi kullanılmıştır. Sonuçta; öğretmen ve yöneticilerin öğrencilere göre okulları daha güvenli olarak gördüğü, hizmet yılı arttıkça öğretmenlerin okulu daha güvenli olarak gördükleri, ilkokul öğrencilerinin ortaokul öğrencilerine göre okulu daha güvenli gördükleri bulunmuştur.

İslim Şarvan (2019) çalışmasında; çocuk oyun alanlarında kullanılmakta olan oyun ekipmanlarının tasarım ve güvenlik standartlarına uygunluğunu tespit edip, bu alanlardaki sorunlara öneriler getirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde yer alan; Türkan Sabancı Bebek Parkı, Kocasinan Semt Parkı, Kadir Has Parkı ile Muhsin Yazıcıoğlu Parkı oluşturmaktadır. Araştırma kapsamına alınan parklar TS EN 1176 standartları kapsamında değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; Türkan Sabancı Bebek Parkında yer alan donanımlar standartlara uygundur. Baş ve boyun bölgesinde yaralanmalara sebep olabilecek bir eksiklik barındırmamaktadır. Kaydırakların çıkış yüksekliği standartlara uygun değildir. Kocasinan Semt Parkı, salıncakların düşme yüksekliği standartların üzerindedir. Bazı kaydıraklarda kıyafet sıkışması yaşanabilecek boşluklar bulunmaktadır. Kaydıraklarda kullanılan vidalar açık durumdadır. Kadir Has Parkı, çocuk oyun alanı yetersizdir. Salıncaklarda koruyucu bariyer bulunmamaktadır. Oyun ekipmanlarının çevresindeki boşluk standartlara uygun değildir. Parkta bulunan ekipmanlar yaş gruplarına göre sınıflandırılmamıştır. Muhsin Yazıcıoğlu Parkı, salıncaklar küçük yaş grubuna uygundur ancak düşme yükseklikleri standartların üzerindedir. Oyun alanındaki tahterevallinin tutacak yerlerinde paslanmalar meydana gelmiştir. Genel olarak; çalışma dahilindeki tüm parkların oyun alanı emniyetlidir. Oyun alanının çocukların yaşına uygunluğunu sadece bir park sağlamamaktadır. Parklarda oyun alanlarında keskin kenarlı, çocuklarda yaralanma riski oluşturacak bir alan ve boğulma riski ile karşı karşıya getirecek yer bulunmamaktadır. Parkların %50'sinin günün ihtiyaçları ve teknolojiye göre yenilendiği gözlenmiştir.

Borazan (2019) yapmış olduğu çalışmada okul güvenliği konusunda yazılan ulusal uluslararası araştırmaları incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden doküman analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; Nisan 2019'a kadar okul güvenliğiyle ilgili yazılmış olan ulusal ve uluslararası araştırmalar oluşturmaktadır. Araştırmalar incelendiğinde; okullarda meydana gelen güvenlik sıkıntılarının etkili öğrenme sürecini olumsuz etkilediğini, yürürlüğe konulan mevzuat ve

yönetmeliklere rağmen okullarda yaşanan güvenlik sorunlarında artış olduğunu, okul büyüklüğünün okul güvenliği üzerinde etkili olduğunu, okul servis şoförünün davranışlarıyla öğrencilere model olması gerektiğini sonucuna ulaşılmıştır.

Zembat, Tunçeli ve Akşin Yavuz (2020) çalışmalarında okul öncesi eğitim ortamlarını fiziksel, sağlık ve psikolojik boyutta incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul İlinde 30 okul öncesi eğitim kurumu oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen Okul Öncesi Eğitim Ortamları Güvenliği Kontrol Listesiyle veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda; okulların ısınma ve aydınlatma yönünden yeterli oldukları, rampa, priz ve kapı menteşelerinin çocukların güvenliğini sağlamada yeterli olmadığı bulunmuştur. Okulların hijyen ve temizlik açısından yeterli olduğu belirlenmiştir.

Karadaş (2020) öğrenci taşıma hizmetleri kapsamında okul servislerinde yaşanan güvenlik problemlerinin paydaş görüşlerine göre belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma yöntemi olarak karma yöntem desenlerinden keşfedici sıralı desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Çalışma 1 için Mardin Midyat ilçesinden 34 öğrenci, 30 veli, 20 eğitimci, 12 güvenlik görevlisi, on servis şoförü oluşturmaktadır. Çalışma 2 için ise 2019-2020 eğitim öğretim yılında Mardin il merkezinde okul servisi kullanan 1063 öğrenci, 614 veli ve 203 eğitimci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Çalışma 1’de nitel yöntemler, Çalışma 2’de de nicel yöntemler kullanılmıştır. Sonuçta servislerde; yardımcı personel eksikliği, emniyet kemeri olmaması veya takılmaması, araç içi güvenlik kameralarının bulunmaması, servis güzergahında inme-binme işlemleri için güvenli alanın bulunmaması, şoförlerin hız yapmaları gibi problemler tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bir diğer sonuç ise velilerin öğretmen ve öğrencilere göre servislerin daha güvenli olduğu görüşünde olduklarıdır.

Paci-Green, Varchetta, McFarlane, Iyer ve Goyeneche (2020) ülkelerin okul güvenliği politikalarını incelemeyi amaçlamışlardır. 2017 yılında 68 ülkede uygulanan okul güvenliği politikaları anketi ile ülkelerin ulusal okul güvenliği politikaları hakkında bilgi edinilmeye çalışıldı. Uygulanan anket sonucunda; çoğu ülkenin acil durumlara hazırlık politikalarının olduğu, güvenli okul inşaatına önem verildiği, ülkelerin güvenlik politikalarının önünde maddi fonun yetersizliğinin ve teknik bilgi eksikliğinin engel olduğu tespit edilmiştir.

Hamlin (2020) ebeveynlerin okul güvenliğini nasıl değerlendirdiğini incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu özel ve devlet okullarından 31 veli ve 23 öğretmen oluşturmuştur. Sonuç olarak; ebeveynlerin okul binasının yeniliği ile iç ve dış mekanlarını

denetlediklerini bulmuştur. Ebeveynlerin genel olarak banyo, sınıf ve koridorların temizliğine özen gösterdiği, bakımsız binaya sahip olan okulları güvensiz olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin okul kurallarına yapılan vurguyu okulun güvenli olarak algılanmasıyla ilişkilendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Durak (2020) çalışmasında; ortaokul öğrencilerinin kaza geçirme durumlarını ve kazalardan korunmaya yönelik davranışlarının değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel olarak yürütülmüştür. 2019-2020 eğitim öğretim yılında Gaziantep İli Şehit Kamil İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ortaokulda 5. 6. ve 7. Sınıfta öğrenim gören 480 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışmada veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve Öğrencilerin Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği ile toplanmıştır. Sonuç olarak; okulda gerçekleşen kazaların çoğunluğunun okul bahçesi, sınıf ve merdivenlerde olduğu saptanmıştır. Okulda gerçekleşen kazaların yarıdan fazlasının düşme olduğu saptanmıştır. Kaza sonrası ilk müdahalenin çoğunlukla arkadaş tarafından yapıldığı saptanmıştır. Geçirilen kaza sonrası genelde kesik, sıyrık meydana geldiği saptanmıştır. Öğrencilerin üçte ikisinin okul kazaları hakkında eğitim almadığı saptanmıştır.

Yıldız ve Bektaş (2021) yapmış oldukları çalışmada; Fındıklı ilçesinde okula yaya ulaşım sağlayan ilkökul öğrencilerinin yolda karşılaşılabileceği tehlike durumlarını tespit etmeyi ve bu durumlara çözüm önerisi sunmayı amaçlamışlardır. Araştırmada iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Rize'nin Fındıklı ilçesine bağlı altı ilkökula çocuğunu yaya olarak getirip götürülen 24 veli araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda; okul yolunda çocukların hayatını tehlikeye sokabilecek riskler olarak; araç yoğunluğu, ağır tonajlı araçlar, dere kenarları, köprü kenarları, sokak hayvanları, düzensiz göçmenler ve yaya saygısı olarak saptanmıştır. Okul yolundaki bu tehlikelere karşı katılımcılar; okul giriş çıkış saatlerinde trafiği azaltma, yaya kaldırımı, hız sınırı bölgesi uygulaması, köprü kenarlığı, sığınmacı kontrolü ve sokak hayvanlarına çözüm bulunması yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

Gevrek Akar ve Kökçü Doğan (2021) çalışmalarında; temel eğitim kurumlarındaki güvenlik tedbirlerinin okullarda meydana gelen kazalara etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2016-2017 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Güngören İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulu, ilkökul ve ortaokul kademelerinde 25 devlet, 23 özel okul oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen Temel Eğitim Kurumlarında Alınan Güvenlik Önlemlerinin Okul Kazalarına Etkisinin İncelenmesi Formu ile veriler

toplanmıştır. Sonuç olarak; okullarda en çok meydana gelen kaza türlerinin düşme ve çarpma olduğu saptanmıştır. Kazaların en çok görüldüğü alanın okul bahçesi olduğu saptanmıştır. Okullarda meydana gelen kazaların çoğunlukla çocuğun kendisinden kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Özel okulların devlet okullarına nazaran daha fazla güvenlik önlemi aldıkları saptanmıştır.

Sayın ve Kutsal (2021) çalışmalarında okul öncesi eğitim kurumlarında pasif yangın önlemlerinin doğru şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamışlardır. Çalışmada binaların bölümleri, konumu, kullanılan malzemelerinin yangına dayanıklılık özelliklerine uygun olarak kriterler araştırılmış ve belirlenmiştir. MEB tarafından hazırlatılan iki okul öncesi eğitim kurumu projesi belirtilen kriterler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Sonuçta; iki projede de yangın algılama dedektörü bulunduğu, iki projede de çıkmaz koridorlar olduğu, derslik kapılarının dışarıya doğru açılıyor olduğu saptanmıştır. Kaçış kapılarının ebatlarının mevzuatlara uygun olduğu, merdivenlerin kaymaz malzemedan yapıldığı, binalarda ana çıkış ve yangın çıkışına ek olarak tali çıkışların bulunduğu, dış cephe malzemelerinin yangına dayanıklı olduğu, iki projede de dersliklerin zemin katta olmadığı görülmüştür.

Toman (2021) okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan problemleri veli görüşlerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır. Ankara ili Çankaya ilçesinde resmi bir anaokulunda çocuğu bulunan 50 veli araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Anket sonucunda; okulların fiziki durumunun ve güvenliğinin uygun olduğu ve yemekhane de dahil olmak üzere hijyene dikkat edildiği saptanmıştır. Ancak 14 velinin okullarda uygulanan sportif faaliyetlerinin yetersiz olduğu, 13 velinin ise okulda rehberlik faaliyetlerine önem verilmediği yönünde görüş bildirdiği belirtilmiştir.

Tuncer, Sözen ve Sakar (2021) çalışmalarında; 3-6 yaş arası çocuklarda, okul personeline ve ebeveynlerde deprem ile ilgili bilinç düzeyini artırmak ve çocukların öz farkındalık geliştirmesine yardımcı olmayı amaçlamışlardır. Çalışmada yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Tokat il merkezinde özel bir okul öncesi eğitim kurumunda öğrenim gören 3-5 yaş arası 40 çocuk ve ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Deprem Bilgi Düzeyi Anketi, Güvenli Yaşam Eğitimi Anketi kullanılmıştır. Proje süresinde öğretmen ve velilere; Beyin Fırtınası, Müzik, Problem Çözme, Matematik, Türkçe Dil, Fen Doğa, Drama, Sanat,

Oyun, Kavram Haritası gibi etkinlikler yoluyla eğitim verilmiştir. Araştırma sonucunda; yetişkinlerin ve çocukların deprem bilgi düzeyinin deneysel işlemin etkisine bağlı olarak arttığı saptanmıştır.

Karadaş (2021) çalışmasında; okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan güvenlik ve sağlık problemlerini öğretmen ve veli görüşlerine göre ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Mardin ili Midyat ilçesinde okul öncesi eğitim kurumlarında görevli 15 eğitimci ve 15 okul öncesi dönem çocuğu oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda; okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan güvenlik problemi olarak; güvenlik personelinin olmaması, servis aracından kaynaklı sorunlar, masa kenarlarının tehlikeli olması, tuvalet zemininin kaygan olması gibi durumların en çok üzerinde durulduğu saptanmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan sağlık problemleri olarak; velilerin hasta çocukları okula göndermesi, çocukların hasta olarak okula gelmesi, sınıf ve lavaboların hijyenik olmaması, çocuklarda bit ve uyuz vakalarının meydana gelmesi en çok üzerinde durulan cevaplar olarak tespit edilmiştir.

Kaya Umul (2022); okul yöneticilerinin okul güvenliğiyle ilgili karşılaştıkları problem ve çözümleri belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma grubunu Denizli ilinden 19 ortaokul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri online olarak düzenlenen yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda; yöneticilerin çoğu okullarında güvenlik önlemi olduğunu belirtmiştir. En çok alınan güvenlik önleminin güvenlik kamerası olduğu ortaya konmuştur. Güvenlik önlemlerinin artırılması için genel olarak güvenlik görevlisi ve güvenlilik eğitimi fikrinin sunulduğu görülmektedir. Yöneticilerin güvenlik sistemlerinden beklentisinin önlem başlığında yoğunlaştığı bulunmuştur.

Schwalbach ve De Angelis (2022) Amerika'da ki devlet ve özel okullarda öğrenci güvenliğini inceleyen çalışmaları incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada devlet okulları ile ilgili dokuz çalışma, özel okullar ile ilgili 11 çalışma ele alınmıştır. Yapılan çalışmalarda özel okullar devlet okullarına nazaran daha güvenli bulunmuştur. Çalışılan kurum türünün okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Aileler için çocuklarını kaydedecekleri okulun güvenli olması önemlidir. Özel ya da devlet okullarındaki öğrenci, veli ve müdürler okullarını güvenli bulmaktadır.

Okul güvenliği konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde; araştırmaların daha çok ilköğretim, ortaokul ve lise düzeylerine odaklandığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda öğretmen, yönetici ve velilerin okul güvenliği konusundaki görüşlerini incelemek ve yapılan

projelerin etkinliği konusunda fikir sahibi olmak amaçlanmıştır. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalarda okul güvenliği ile ilgili paydaş görüşlerine ve okulların fiziki güvenliğine odaklanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışmada nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem; tek bir çalışmada nicel ve nitel veri toplama yöntemleriyle verilerin toplanmasını ve bu iki veri türünün bütünleştirilmesini içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Cresswell, 2017, s. 4). Bu yöntem edinilen verilerin birbirlerini teyit etmesi, desteklemesi ve bulguların inandırıcılığının kuvvetlenmesi, çoklu bakış açılarının da araştırmanın hedefleri için harmanlanmasını, yöntem kullanımının sınırlılıklarını en aza indirme ve özellikle ulaşılan sonuçların güvenilirliğini artırma amacıyla kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 323). Çalışmada karma yöntem desenlerinden açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Bu desende nicel verilerin toplanmasını nitel verilerin toplanması takip etmektedir. Nicel verilerin toplanması ve verilerin analizinin ardından nitel araştırma yöntemleri kullanılarak nicel verilerin açıklanmasına yardımcı olmak amaçlanmaktadır (Cresswell, 2017, s. 224).

Çalışmanın nicel bölümünde öğretmenlerin okul güvenliği ile ilgili algılarını belirlemek için Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi uygulanmıştır. 158 öğretmene uygulanan anket sonucunda veriler analiz edilmiş ve öğretmenlerinin güvenlik algısı en yüksek ve en düşük olan ikişer okul belirlenmiştir. Bu okullardan çalışmaya katılmaya gönüllü olan sekiz veli seçilmiştir. Velilere görüşme formu uygulanmıştır. Velilerden izin alınarak yapılan

görüşmeler kayıt altına alınmış ve daha sonra analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda öğretmen ve velilerin okul güvenliği konusundaki görüşleri karşılaştırılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma gruplarının belirlenmesinde karma örnekleme desenlerinden çoklu düzey ardışık desen tercih edilmiştir. Bu desen, araştırmanın nicel bölümünde öğretmenler; nitel bölümünde ise belirlenen okullardaki veliler katıldığı için seçilmiştir (Johnson & Christensen, 2014, s. 238). Ayrıca çalışma grubunda yer alacak okulların belirlenmesinde amaçsal örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme tekniğinden faydalanılmıştır. Amaçsal örnekleme, belirlenen amaç doğrultusunda bilgi yönünden zengin durumların derinlemesine ele alınmasıdır. Uygun örnekleme tekniği ise belirlenen amaca hizmet edebilecek; zaman, para, işyeri olarak kolay ulaşım ve uygulama imkanı sağlanabilir birimlerin seçilmesidir (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2012). Bu doğrultuda çalışma grubu belirlenirken merkez veya ilçelerin kolay ulaşılabilirliğine, il merkezi ve ilçelerde bulunan okul öncesi eğitim kurumu sayısına ve uygulama yapabilmeye elverişlilik açısından kolaylık sağlaması standartlarına dikkat edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim yılında Kütahya ilinde bulunan 14 resmi, 22 özel okul öncesi eğitim kurumunda görevli 158 öğretmen ve bu okullarda çocuğu olan sekiz veli oluşturmaktadır.

Çalışma grubuna dahil edilen okul öncesi öğretmenlerin görev yaptığı okulların bulunduğu ilçeler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Çalışma Grubuna Dahil Edilen Okulların Bulunduğu İlçeler

Okulların bulunduğu ilçeler	N	F
Merkez	111	22
Tavşanlı	32	7
Gediz	5	2
Emet	4	2
Simav	4	1
Diğer	2	2

Tablo 1’e göre çalışma grubuna dahil edilen okul öncesi öğretmenlerin görev yaptığı okulların 22’si Merkez, 7’si Tavşanlı, 2’si Gediz, 2’si Emet, 3’ü ise diğer ilçelerde bulunmaktadır.

Çalışma grubuna dahil edilen öğretmenlerin kişisel bilgilerine göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Çalışma Grubunda Dahil Edilen Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine Göre Dağılımı

Kişisel bilgiler	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	150	94,9
	Erkek	8	5,1
Yaş	20-25 yaş	38	24,1
	26-30 yaş	47	29,7
	31-35 yaş	39	24,7
	36 yaş ve üzeri	34	21,5
Mesleki kıdem	1-5 yıl	62	39,2
	6-10 yıl	53	33,5
	11-15 yıl	33	20,9
	16 yıl ve üzeri	10	6,3
Çalışılan yaş grubu	4 yaş	65	41,1
	5 yaş	39	24,7
	6 yaş	38	24,1
	Karma yaş grubu	16	10,1
Görev yapılan kurum	MEB resmi	75	47,5
	MEB özel	67	42,4
	SHÇEK kreş	16	10,1
Sınıftaki çocuk sayısı	10 çocuktan az	27	17,1
	11-15 çocuk	55	38,4
	16-20 çocuk	70	44,3
	21 çocuk ve üzeri	6	3,8
Öğrenim durumu	Yüksekokul	34	21,5
	Lisans	101	63,9
	Lisansüstü	23	14,6

Tablo 2 incelendiğinde çalışma grubuna dahil edilen öğretmenlerin; %94,9’unun kadın, %5,1’inin erkek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin %24,1’i 20-25 yaş aralığında, %29,7’si 26-30 yaş aralığında, %24,7’si 31-35 yaş aralığında, %21,5’i ise 36 yaş ve üzeri yaş aralığındadır. Öğretmenlerin mesleki kıdem olarak; %39,2’si 1-5 yıl aralığında, %33,5’i 6-10 yıl aralığında, %20,9’u 11-15 yıl aralığında, %6,3’ü 16 yıl ve üzeri mesleki kıdem aralığındadır. Öğretmenlerin çalıştıkları yaş grubunun ise %41,1 4 yaş, %27,4 5 yaş, %24,1 6 yaş ve %10,1 karma yaş grubu olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin görev yaptığı kurumların; %47,5’inin resmi anaokulu, %42,4’ünün özel anaokulu, %10,1’inin kreş ve gündüz bakımevi olduğu görülmektedir. Sınıflarda bulunan çocuk sayılarına bakıldığında; %17,1’inde 10 çocuktan az, %38,4’ünde 11-15 arası çocuk, %44,3’ünde 16-20 arası çocuk, %3,8’inde 21 ve üzeri çocuk olduğu gözlenmektedir. Öğretmenlerin eğitim durumlarına

bakıldığında; %21,5'inin 2 yıllık yüksek okul, %63,9'unun lisans, %14,6'sının lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir.

Araştırmanın nitel kısmında ise çalışma grubuna dört okuldan sekiz veli gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmaya dahil olan ebeveynlerin tamamı annelerden oluşmaktadır. Annelerin yaşlarına bakıldığında; dördünün 26-30 yaş arası, ikisinin 31-35 yaş arası, ikisinin 36 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir. Öğrenim durumu olarak; iki anne ilkokul, iki anne ortaokul, iki anne lise, iki anne de lisans mezunudur. Meslek olarak; altı anne ev hanımı, bir anne işçi, bir anne de öğretmendir. Annelerin beşinin çocuğunun cinsiyeti erkek, üçünün çocuğunun cinsiyeti kızdır. Annelerin çocuklarından üçü beş yaşında, beşi de altı yaş ve üzeridir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma nicel verilerin toplanmasında Aydoğan, Özyürek ve Akduman (2019) tarafından geliştirilen Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi ve nitel verilerin toplanmasında ise araştırma için geliştirilen Görüşme Formu kullanılmıştır (EK 3, EK 4).

3.3.1. Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi

Aydoğan, Özyürek ve Akduman (2019) tarafından geliştirilen Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi; okul öncesi eğitim kurumlarında okul güvenliğine ilişkin durum tespiti yapmayı amaçlamaktadır. Testin güvenilirlik ve geçerlilik çalışması kapsamında Cronbach Alpha tekniğinden yararlanılmış ve güvenilirlik katsayısı .866 olarak hesaplanmıştır. Ankette yer alan sorulara verilen evet cevabı "1" puan, hayır cevabı verilen ya da boş bırakılan sorular "0" puan olarak puanlanmaktadır. Elde edilen toplam puanlar okul öncesi eğitim kurumlarının mevcut güvenlik durumunu belirlemeye yönelik veriler sunmaktadır.

Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi toplamda 44 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Anketin maddeleri okul öncesi eğitim kurumlarıyla ilgili yönetmelik ve mevzuatlara paralel olarak; bir okul öncesi eğitim kurumunun bölümlerinde bulunması gereken ifadeleri içermektedir.

Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi alt boyutları ve madde sayıları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi Alt Boyutları ve Madde Sayıları

Alt boyutlar	Madde sayıları
Sınıf	11
Mutfak	8
Banyo/Tuvalet	10
Uyku ve dinlenme odası	6
Bahçe (Oyun alanı ve havuz)	9
Toplam	44

Okulların genelinde uyku ve dinlenme odası bulunmadığı için ölçek geliştiren uzmanlarla görüşülüp uyku ve dinlenme odası bölümünün puanlamaya dahil edilmemesi kararlaştırılmıştır. Ankette sınıf alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 11, mutfak alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 8'dir. Banyo/tuvalet alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 10, bahçe (oyun alanı ve havuz) alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 9, toplam anketten alınabilecek en yüksek puan ise 38'dir. Anketten alınabilecek en düşük puan 0'dır.

3.3.2. Görüşme Formu

Araştırma kapsamında okul öncesi eğitim kurumunda çocuğu bulunan velilerin okul güvenliği konusunda görüşlerini almak amacıyla görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretmenlere uygulanan Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketinin sonuçlarını desteklemek amacıyla hazırlanan formda velilerin; okulun güvenliği ile ilgili ön bilgilerine, okullarını güvenlik yönünden değerlendirmelerine yönelik sorular yer almıştır.

Görüşme formu soruları hazırlanırken soruların; açık ve anlaşılır olmasına, yönlendirici etki yapmamasına ve çalışmanın amacıyla uygunluğun sağlanmasına dikkat edilmiştir. Görüşme formu hazırlandıktan sonra üç alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve alınan dönütlerden hareketle görüşme formu son haline getirilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerini incelemek amacıyla yapılan çalışmada ilk olarak; çalışma grubuna dahil edilen öğretmenlere Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi uygulanmıştır. Uygulanan anketten elde edilen sonuçlar neticesinde öğretmenlerinin güvenlik algısı en yüksek ve en düşük olan ikişer okuldan

çalışmaya katılmaya gönüllü sekiz veli ile görüşme yapılmıştır. Velilerden izin alınarak yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmadan elde edilen veriler nicel ve nitel boyutta ele alınarak analiz edilmiştir.

Nicel Boyut: Çalışmada öğretmenlere uygulanan Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi verileri SPSS istatistik programına aktarılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılıma uygunluğu normallik dağılımıyla test edilmiştir. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin (Skewness=-0.26, Kurtosis=-.618) +1,500 ve -1,500 değerleri arasında olmasından dolayı Tabachnick, Fidell ve Ullman (2007)'ye göre dağılımın normal olduğuna ve parametrik testlerin uygulanmasına uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bu kapsamda öğretmenlerden Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketiyle toplanan verilerin analizinde tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. ANOVA testi neticesinde gruplar arasındaki farklılıkların belirlenmesinde post-hoc analizi olarak Scheffe ve Games- Howell kullanılmıştır.

Nitel Boyut: Çalışma kapsamında elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde verilerin yorumlanması amaçlanmaktadır. Görüşme Formunda yer alan sorular velilere yazılı ve sözlü olarak iletilmiştir. Veliler ile gerçekleştirilen görüşme sırasında izin alınarak verilen cevaplar hem yazılı olarak hem de ses kaydı alınarak kayıt altına alınmıştır. Toplanan veriler araştırmacı ve bir uzman tarafından incelenmiştir. Çalışmada elde edilen veriler V-1 ile V-8 arasında kodlanarak sunulmuş ve ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

BÖLÜM IV

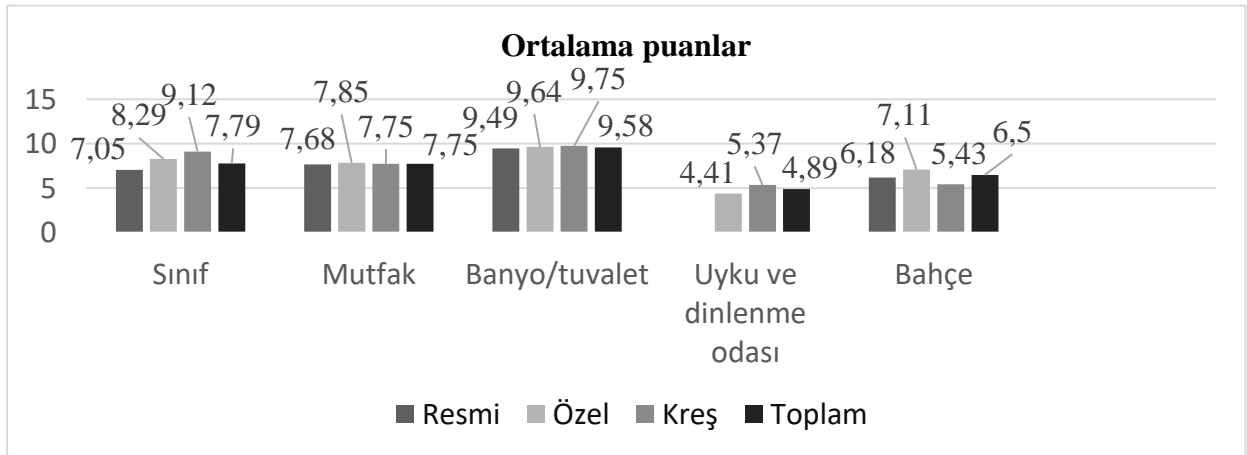
BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi amacıyla; öğretmenlere uygulanan Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi sonuçları ile velilere uygulanan Görüşme Formu sonucunda elde edilen sonuçlar nicel ve nitel bulgular başlığı altında verilmiş, ilgili literatür çerçevesinde tartışılmıştır.

4.1. Araştırmanın Nicel Bulguları

Okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili olarak öğretmenlere uygulanan Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi sonuçları bu bölümde sunulmuş ve ilgili literatür çerçevesinde tartışılarak yorumlanmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin okuldaki alanları güvenli bulma durumuna ilişkin ortalama puanları Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Öğretmenlerin okullardaki alanları güvenli bulma durumları

Şekil 1 incelendiğinde okuldaki alanların öğretmenler tarafından ne kadar güvenli algılandığına dair ortalamalar verilmektedir. Öğretmenlerin okul alanlarıyla ilgili ortalama güvenlik algısı puanları kurum türlerine göre gösterilmiştir. Buna göre sınıf bölümünden alınabilecek en yüksek puan 11 iken; resmi okullarda görevli öğretmenlerin 7,05; özel okullarda görevli öğretmenlerin 8,29; kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenlerin ise 9,12 ortalama puana sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin sınıf alanına ait toplam ortalama puanı ise 7,79'dur.

Mutfak bölümünden alınabilecek en yüksek puan 8 iken; resmi okullarda görevli öğretmenler 7,68; özel okullarda görevli öğretmenler 7,85; kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenler ise 7,75 ortalama puana sahiptir. Öğretmenlerin mutfak alanına ait toplam ortalama puanı ise 7,75'dir.

Banyo/tuvalet bölümünden alınabilecek en yüksek puan 10 iken; resmi okullarda görevli öğretmenlerin 9,49; özel okullarda görevli öğretmenlerin 9,64; kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenlerin ise 9,75 ortalama puana sahip olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin banyo/tuvalet alanına ait toplam ortalama puanı ise 7,58'dir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin sadece 66'sının okulunda uyku ve dinlenme odası bölümü vardır. Resmi anaokullarında uyku ve dinlenme odası bölümü olmadığı için resmi okullar bu bölüme dahil edilmemiştir. Uyku ve dinlenme odası bölümünden alınabilecek en yüksek puan 6 iken; özel okullarda görevli öğretmenlerin 4,41; kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenlerin ise 5,37 ortalama puana sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin uyku ve dinlenme odası alanına ait toplam ortalama puanı ise 4,89'dur.

Bahçe bölümünden alınabilecek en yüksek puan 9 iken; resmi okullarda görevli öğretmenler 6,18; özel okullarda görevli öğretmenler 7,11; kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenler ise 5,43 ortalama puana sahiptir. Öğretmenlerin bahçe alanına ait toplam ortalama puanı ise 6,50'dir.

Öğretmenler vakitlerinin çoğunu sınıf ve okul bahçesinde geçirmektedirler. Öğretmenlerin bireysel sorumluluğunun en az olduğu alanlar ise mutfak, uyku ve dinlenme odası ile banyo/tuvalettir. Öğretmenlerin en fazla vakit geçirmekte oldukları alanlarda güvenlik algılarının düşük, en az vakit geçirdikleri alanlarda güvenlik algılarının yüksek olduğu görülmektedir. Bunun üzerinde öğretmenlerin ilgili alanda geçirmiş oldukları vakitte yaşamış oldukları tecrübelerin ya da kendilerinden başka sorumlu olmamasından dolayı bu alanlarda güvenlik zafiyetlerine daha dikkat ettikleri düşünülmektedir. Bu bulgulardan yola

çıkarak; alanda geçirilen süre ile o alana ait güvenlik algısı arasında negatif bir ilişki olduğu düşünülebilir.

Erkal ve Yertutan (2012) çocukların okulda kaza geçirme durumunu ve ebeveynlerin çocukların okulda kaza geçirmesini engellemeye yönelik davranışlarını belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında; okulda kazaların genelde çocuktan kaynaklı ve bahçede görüldüğü sonucuna ulaşmışlardır. Gevrek Akar (2017) temel eğitim kurumlarındaki güvenlik tedbirlerinin okullarda meydana gelen kazalara etkisini incelemeyi amaçladığı çalışmasında; anaokullarında kazaların en çok sınıf ve okul bahçesinde görüldüğünü tespit etmiştir. Kurşunlu (2018) Türkiye'deki resmi okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özellikler açısından durumunu belirlemek ve bu yönde yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak öneriler sunmayı amaçladığı çalışmasında; bazı anaokulu öğretmenlerinin sınıf ve koridorlarda zeminin sert olmasından dolayı yaralanma riskinin yüksek olduğunu belirttiğini ortaya koymuştur. Işık (2019) ilkökul 2., 3. ve 4. sınıfa devam eden çocuklara verilen okul kazalarının önlenmesine yönelik eğitimin etkinliğini saptamak ve öğreticinin çocuklara verdiği eğitim yöntemi ile çocuktan çocuğa eğitim yönteminin etkinliğini karşılaştırmayı amaçladığı çalışmasında; okul kazalarının çoğunun bahçede ve teneffüste gerçekleştiğini saptamıştır. Durak (2020) ortaokul öğrencilerinin kaza geçirme durumlarını ve kazalardan korunmaya yönelik davranışlarının değerlendirilmesini amaçladığı çalışmasında; okuldaki kazaların genellikle bahçe, merdiven ve sınıfta meydana geldiğini bulmuştur.

Sonuç olarak; yapılan çalışmada öğretmenlerin en az güvenli bulunduğu alanların yapılan çalışmalarda da çocukların en çok kaza geçirdiği alanlar olarak saptandığı görülmektedir. Öğretmenlerin çocukların daha çok kaza geçirdiği alanları güvenlik riski yüksek alanlar olarak nitelendirdikleri düşünülebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının öğrenim durumuna göre ANOVA sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Öğrenim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Öğrenim durumu	N	\bar{X}	S	sd	F	p
Yüksekokul	34	32,64	4,56	2-155	1,35	,260
Lisans	101	31,26	4,04			
Lisansüstü	23	31,78	4,63			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 4 incelendiğinde; yüksekokul mezunu öğretmenlerin 32,64; lisans mezunu öğretmenlerin 31,26; lisansüstü öğrenim durumuna sahip öğretmenlerin ise 31,78 ortalama puana sahip oldukları görülmektedir. Öğrenim durumu değişkenine göre öğretmenlerin okul güvenliği algılarının ortalama puanı 31,63'tür. Yapılan varyans analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile öğrenim durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır [$F_{(2-155)}=1,35, p>.05$].

Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında iki yıllık yüksekokul mezunu olan öğretmenlerin görev yaptıkları okulu daha olumlu olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Öğrenim durumu lisans seviyesinde olan öğretmenlerin puan ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir. Yapılan varyans analizi sonucunda öğrenim durumuna göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre öğrenim durumunun okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı belirlenmiştir.

Oluk (2018) yöneticilerinin okullarda bulunan sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin olgularını saptayıp güvenli okul ortamları oluşturmayı amaçladığı çalışmasında, yöneticilerin okuldaki sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin değerlendirmelerinin öğrenim durumuna göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Göksoy, Emen ve Aksoy (2013) İstanbul'daki ilk ve ortaokul yöneticilerinin görüşlerinden hareketle, ilk ve ortaokulların fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak ne kadar güvenli olduğunu tespit etmeyi amaçladıkları çalışmalarında, yöneticilerin okullarını fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan güvenli bulduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yöneticilerin okul güvenliği algılarının öğrenim durumuna göre farklılık göstermediğini tespit etmişlerdir. Öğrenim durumunun okul güvenliği algısı üzerinde etkisini gösteren bu çalışmalar, yapılan çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının sınıflarında bulunan çocuk sayısına göre ANOVA sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Sınıflarında Bulunan Çocuk Sayısına Göre ANOVA Sonuçları

Çocuk sayısı	N	\bar{X}	S	sd	F	p
10 çocuktan az	27	30,37	3,83	3-154	1,25	,293
11-15 çocuk	55	31,50	4,67			
16-20 çocuk	70	32,21	3,96			
21 çocuk ve üzeri	6	31,83	5,07			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 5’te; sınıfında 10’dan az çocuk bulunan öğretmenlerin 30,37; 11-15 arası çocuk olan öğretmenlerin 31,50; 16-20 arası çocuk olan öğretmenlerin 32,21; 21 ve üzeri sayıda çocuk olan öğretmenlerin 31,83 ortalama puana sahip oldukları belirlenmiştir. Sınıfta bulunan çocuk sayısı değişkenine göre öğretmenlerin okul güvenliği algılarının ortalama puanı 31,63’tür. Yapılan varyans analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile sınıfında bulunan çocuk sayısı arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$F_{(3-154)}=1,25, p>.05$].

Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okul güvenliği algısının sınıflarında bulunan çocuk sayısına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; sınıfında 16-20 arası çocuk bulunan öğretmenlerin ortalama puanının en yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıfında 10’dan az çocuk bulunan öğretmenlerin ise en az puana sahip oldukları görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda sınıfta bulunan çocuk sayısına göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre sınıfta bulunan çocuk sayısının okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna düşünülebilir.

Akgün (2019) ilk ve ortaokul düzeyindeki okullarda okul güvenliği ile ilgili karşılaşılan problemlerin okul yöneticisi, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelemeyi amaçladığı çalışmasında; öğretmenlerin okul mevcudu azaldıkça okulu daha güvenli buldukları sonucuna ulaşmıştır. İlgili alan yazını tarandığında öğretmenlerin okul güvenliği algısının sınıfta bulunan çocuk sayısına göre incelenmediği görülmektedir.

Sonuçta; öğretmenlerin sınıflarında bulunan çocuk sayısının okul güvenliği algısı üzerinde bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının çalıştıkları yaş grubuna göre ANOVA sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Çalıştıkları Yaş Grubuna Göre ANOVA Sonuçları

Yaş grubu	N	\bar{X}	S	sd	F	P
4 yaş	65	31,95	3,95	3-154	1,22	,303
5 yaş	39	30,84	4,30			
6 yaş	38	32,34	4,84			
Karma yaş	16	30,62	3,70			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 6'ya bakıldığında; 4 yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin 31,95; 5 yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin 30,84; 6 yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin 32,34; karma yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin 30,62 ortalama puana sahip oldukları bulunmuştur. Çalışılan yaş grubu değişkenine göre öğretmenlerin okul güvenliği algılarının ortalama puanı 31,63'tür. Yapılan varyans analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile çalışmış oldukları yaş grubu arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir [$F_{(3-154)}=1,22$, $p>.05$].

Elde edilen bulgulardan öğretmenlerin okul güvenliği algısının çalışmış oldukları yaş grubu ile ilişkili olmadığı belirlenmiştir. Başka bir deyişle; öğretmenlerin çalışmış oldukları çocukların yaşı, öğretmenlerin okul güvenliği algılarına etki etmemektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında 6 yaş grubu ile çalışan öğretmenlerin ortalama puanının en yüksek olduğu belirlenmiştir. Karma yaş grubu ile çalışan öğretmenlerin ise ortalama puan olarak diğer yaş gruplarıyla çalışan öğretmenlerden daha az puan aldıkları görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda çalışılan yaş grubuna göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre çalışılan yaş grubunun okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna düşünülebilir.

Duman (2017) çalışmasında; okul müdürleri ve okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenci sağlığı ve güvenliği uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığı Standartlarına uygunluğuna dair görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmasında; okullarda en çok kaza geçiren yaş grubunun 36-48 ay grubu çocukları olduğunu saptamıştır. Buradan hareketle küçük yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin çocuklar daha çok kaza geçireceği için okul güvenliği algılarının daha düşük olacağı düşünülebilir. Ancak yapılan çalışmada öğretmenlerin okul güvenliği puanlarının çalışmış oldukları yaş grubuna göre değişse de anlamlı şekilde farklılaşmadığı bulunmuştur. Bu bulgulardan hareketle; öğretmenlerin okul güvenliği algılarının çalışmış oldukları yaş grubuna göre farklılaşmadığı düşünülebilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının mesleki kıdemlerine göre ANOVA sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Mesleki Kıdemlerine Göre ANOVA Sonuçları

Kıdem	N	\bar{X}	S	sd	F	p
1-5 yıl	62	32,61	3,92	3-154	3,79	,012"
6-10 yıl	53	31,67	4,30			
11-15 yıl	33	30,75	4,29			
16 yıl ve üzeri	10	28,30	4,19			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 7'e göre; 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 32,61; 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 31,67; 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 30,75; 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 28,30 ortalama puana sahip oldukları görülmektedir. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin okul güvenliği algılarının ortalama puanı 31,63'tür. Öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$F_{(3-154)}=3,79, p<.05$]. Farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla post-hoc analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça güvenlik algılarının azaldığı görülmektedir. Güvenlik algısı en yüksek 1-5 yıl mesleki kıdeme ait öğretmenlerde bulunmaktadır. En düşük 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde olduğu görülmektedir.

Bu bulgular eşliğinde meslek hayatının ilk yıllarında olan öğretmenlerin çevreye daha duyarlı oldukları, akademik bilgilerinin daha taze olmasından dolayı yasa ve yönetmeliklere karşı daha ilgili oldukları ve okulda yaşanacak güvenlik sorunlarını önleme adına daha dikkatli oldukları düşünülmektedir. 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 1-5 yıl kıdemi olan öğretmenlere göre mesleki doyuma daha fazla ulaştığı düşünülmektedir. Bu durumda mesleki kıdem ve mesleki doyumun pozitif bir ilişkiye sahip olduğu ve mesleki kıdemle güvenlik algısının mesleki doyumdan dolayı negatif ilişkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

Bahçi (2014) Van ili merkezinde ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin okul güvenliği ile ilgili görüşlerinden hareketle güvenlik algılarını saptamayı amaçladığı çalışmasında öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça okul güvenliği algılarının da arttığı sonucuna ulaşmıştır. Mesleki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenlerin okulda fiziksel ve bedensel güvenlik algısı ile fiziksel ortam ve fiziksel çevre güvenliği algısı mesleki kıdemi daha yüksek olan öğretmenlerden anlamlı derecede az olarak bulunmuştur. Akgün (2019) ilk ve ortaokul düzeyindeki okullarda okul güvenliği ile ilgili karşılaşılan problemlerin okul yöneticisi,

öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelemeyi amaçladığı çalışmasında; öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça okulu güvenli bulma düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Farklı olarak Şabano (2017) ilk ve ortaokullarda görevli okul yöneticileri ve öğretmenlerinin okul güvenliğiyle ilgili görüş ve beklentilerinin demografik özelliklere göre nasıl farklılaştığını ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; öğretmen ve yöneticilerin mesleki kıdemleri ile okul güvenliği algıları arasında farklılıklar olsa da bunun anlamlı düzeyde olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Güleş ve Erişen (2013) 3-6 yaş çocuklarına hizmet veren okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel çevreye yönelik kalite standartlarını veli, öğretmen ve yönetici görüşleriyle belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında, öğretmen ve yöneticilerin okul güvenliği algılarının mesleki kıdeme göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır. Oluk (2018) yöneticilerinin okullarda bulunan sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin olgularını saptayıp güvenli okul ortamları oluşturmayı amaçladığı çalışmasında, yöneticilerin okuldaki sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin değerlendirmelerinin mesleki kıdeme göre farklılık göstermediğini saptamıştır.

Sonuç olarak; öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının mesleki kıdemine göre farklılık göstermediğini ortaya koyan çalışmalar ile yapılan çalışma farklılık göstermektedir. Okul güvenliği algısının mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark gösterdiğini belirten çalışmalarla yapılan çalışma ters olarak uygunluk göstermektedir. İlgili çalışmalarda mesleki kıdem arttıkça okul güvenliği algısının artacağı belirtilirken; yapılan çalışmada mesleki kıdem ve okul güvenliği algısı negatif ilişkili olarak bulunmuştur. Bulgulardan hareketle okul güvenliği algısının mesleki kıdeme göre farklılık gösterdiği sonucuna varılabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının görev yapılan kurum türüne göre ANOVA sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Görev Yapılan Kurum Türüne Göre ANOVA Sonuçları

Kurum	N	\bar{X}	S	sd	F	p
MEB resmi	75	30,41	4,01	2-155	7,11	,002”
MEB özel	67	32,91	3,82			
SHÇEK kreş	16	32,06	5,55			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 8 incelendiğinde; MEB’e bağlı resmi anaokullarında görev yapan öğretmenlerin 30,41; MEB’e bağlı özel anaokullarında görev yapan öğretmenlerin 32,91; SHÇEK’e bağlı

kreş ve gündüz bakımevlerinde görev yapan öğretmenlerin 32,06 ortalama puana sahip oldukları belirlenmiştir. Görev yapılan kurum değişkenine öğretmenlerin güvenlik algılarının ortalama puanı 31,63'tür. Öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile görev yaptıkları kurum türü arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$F_{(2-155)}=7,11, p<.05$]. Farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla post-hoc analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda özel anaokulunda görevli öğretmenlerin güvenlik algılarının resmi anaokullarında çalışan öğretmenlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bulgular eşliğinde özel okullarda görevli öğretmenlerin resmi okullarda görevli öğretmenlere göre güvenlik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Ortaya çıkan sonucun; özel okul ve kreşlerde alınan güvenlik tedbirlerinin daha çok olmasından, okul idari personelinin güvenlik konusuna daha fazla önem vermesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Sınıf mevcutlarının resmi okullara göre az olmasından, bir materyal bulmak ya da probleme çözüm üretmek için maddi desteğin resmi okula göre daha kolay bulunabilmesinden dolayı özel anaokullarında görevli öğretmenlerin güvenlik konusunda algılarının resmi anaokullarında görevli öğretmenlere göre yüksek olduğu düşünülmektedir.

Öncü (2007) çalışmasında; Bursa ilinde bulunan ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında görev alan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının okulların fiziksel güvenliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Özel okulların resmi okullara göre güvenlik standartlarına daha uygun olduğunu ortaya koymuştur. Gevrek Akar ve Kökçü Doğan (2021) temel eğitim kurumlarındaki güvenlik tedbirlerinin okullarda meydana gelen kazalara etkisini incelemeyi amaçladıkları çalışmalarında özel okulların resmi okullara göre daha fazla güvenlik önlemi aldığını belirlemişlerdir. Gümüş (2016) okullarda güvenli ve sağlıklı şartların oluşması için idareci, öğretmen ve diğer personelin bilinçlendirilmesini sağlayıp, bu bilincin çocuklara kazandırılması için yapılması gerekenleri saptayıp uygulanmasına katkı sağlamayı amaçladığı çalışmasında resmi okullarda görevli öğretmenlerin okullarında yeterli güvenlik önlemi alınmadığını belirttikleri sonucuna ulaşmıştır.

Sonuç olarak; görev yapılan okul türünün okul güvenliği algısı üzerinde etkisini gösteren bu çalışmalar, yapılan çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının görev yaptıkları ilçeye göre ANOVA sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Görev Yaptıkları İlçeye Göre ANOVA Sonuçları

İlçe	N	\bar{X}	S	sd	F	p
Merkez	111	32,12	4,30	5-152	4,33	,048"
Emet	4	30,75	4,57			
Tavşanlı	32	30,56	2,93			
Gediz	5	34,60	2,30			
Simav	4	25,50	3,00			
Diğer	2	28,50	12,02			
Toplam	158	31,63	4,25			

Tablo 9'a bakıldığında Merkez ilçede görev yapan öğretmenlerin 32,12; Gediz ilçesinde görev yapan öğretmenlerin 34,60; Simav ilçesinde görev yapan öğretmenlerin 25,50; Domaniç ve Aslanapa ilçelerinde görevli öğretmenlerin ise 28,50 ortalama puana sahip oldukları bulunmuştur. Görev yapılan ilçe değişkenine göre öğretmenlerin güvenlik algılarının ortalama puanı 31,63'tür. Öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile görev yaptıkları ilçe arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$F_{(5-152)}=4,33, p<.05$]. Farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla post-hoc analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Gediz ilçesinde görevli öğretmenlerin güvenlik algılarının Simav ilçesinde çalışan öğretmenlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bulgular ışığında ortaya çıkan farklılığın Gediz ilçesinde görevli öğretmenlerin; okul yönetimlerinin tutumundan, öğretmen veli ilişkilerinden, öğrenci profilinden, okulun sahip olduğu imkanlardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak; öğretmenlerin görev yapmakta oldukları ilçe ile okul güvenliği algıları arasında bir ilişki olduğu sonucuna varılabilir.

Shelton, Owens ve Song (2009) ülkelerindeki liselerde alınan güvenlik önlemlerini kıyaslamayı amaçladıkları çalışmalarında; okullarda alınan güvenlik önlemlerinin okulun bulunmuş olduğu bölge ve kesime göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Şabano (2017) ilk ve ortaokullarda görevli okul yöneticileri ve öğretmenlerinin okul güvenliğiyle ilgili görüş ve beklentilerinin demografik özelliklere göre nasıl farklılaştığını ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; belde ve köylerde görevli öğretmenlerin okulu daha güvenli bulduğunu belirtmiştir.

Sonuç olarak; görev yapılan ilçenin okul güvenliği algısı üzerinde etkisini gösteren bu çalışmalar, yapılan çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul güvenliği algılarının uyku ve dinlenme odası bulunan okullara göre ANOVA sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

Öğretmenlerin Okul Güvenliği Algılarının Uyku ve Dinlenme Odası Bulunan Okullara Göre ANOVA Sonuçları

Kişisel bilgiler	Değişkenler	N	\bar{X}	S	sd	F	p
Öğrenim durumu	Yüksekokul	27	38,88	5,06	2-63	2,99	,064
	Lisans	30	38,66	4,20			
	Yüksek lisans	9	41,11	2,26			
Çocuk sayısı	10 çocuktan az	13	37,53	4,40	2-63	,98	,378
	11-15 çocuk	25	39,52	4,02			
	16 çocuk ve üzeri	28	39,39	4,73			
Yaş grubu	4 yaş	25	39,40	5,01	3-62	2,32	,084
	5 yaş	14	38,07	3,54			
	6 yaş	18	40,72	3,72			
	Karma yaş	9	36,44	4,09			
Kıdem	1-5 yıl	46	39,30	4,09	1-65	,40	,527
	6-10 yıl	20	38,55	5,13			
Kurum	MEB özel	51	39,25	4,30	1-65	,36	,547
	SHÇEK kreş	15	38,46	4,85			
İlçe	Merkez	56	39,19	4,40	1-65	,27	,603
	Diğer	10	38,40	4,64			
Toplam		66	39,07	4,41			

Tablo 10’a bakıldığında öğretmenlerden yüksekokul mezunlarının 38,88; lisans mezunlarının 38,66; yüksek lisans mezunlarının ise 41,11 ortalama puana sahip oldukları görülmektedir. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının öğrenim durumuna göre farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(2-63)}=2,99, p>.05$].

Bulgular eşliğinde; uyku ve dinlenme odası bulunan okullardaki öğretmenlerin okul güvenliği algıları ile öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Başka bir deyişle öğretmenlerin mezun oldukları eğitim kademesi, okul güvenliği algıları üzerinde pozitif ya da negatif bir etkiye sahip değildir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında öğrenim durumu yüksek lisans seviyesinde olan öğretmenlerin ortalama puanının, öğrenim durumu lisans ve yüksekokul olan öğretmenlerden yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenim durumu lisans seviyesinde olan öğretmenlerin puan ortalamasının en düşük olduğu belirlenmiştir. Yapılan varyans analizi sonucunda öğrenim durumuna göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğrenim durumunun okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

Öğretmenlerin sınıfında 10'dan az çocuk bulunanların 37,53; 11-15 arası çocuk bulunanların 39,52; 16 ve üzeri çocuk bulunanların 39,39 ortalama puana sahip oldukları gözlenmektedir. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının sınıfta bulunan çocuk sayısına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(2-63)}=,98, p>.05$].

Bulgulardan hareketle uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğretmenlerin okul güvenliği algısının sınıflarında bulunan çocuk sayısına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; sınıfında 16 ve üzeri çocuk bulunan öğretmenlerin ortalama puanının en yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıfında 10'dan az çocuk bulunan öğretmenlerin ise en az puana sahip oldukları görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda sınıfta bulunan çocuk sayısına göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda sınıfta bulunan çocuk sayısının okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

4 yaş grubuyla çalışan öğretmenler 39,40; 5 yaş grubuyla çalışan öğretmenler 38,07; 6 yaş grubuyla çalışan öğretmenler 40,72; karma yaş grubuyla çalışan öğretmenler 36,44 ortalama puana sahiptirler. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının çalışılmakta olan yaş grubuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur [$F_{(3-62)}=2,32, p>.05$].

Bulgulardan hareketle uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğretmenlerin okul güvenliği algısının çalışılan yaş grubuna göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; 6 yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin ortalama puanının en yüksek olduğu belirlenmiştir. Karma yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin ise en az puana sahip oldukları görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda çalışılan yaş grubuna göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda çalışılan yaş grubunun okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler 39,30; 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler 38,55 ortalama puana sahiptirler. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(1-65)}=,40, p>.05$].

Bulgulardan hareketle uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğretmenlerin okul güvenliği algısının mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak

aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; mesleki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenlerin ortalama puanlarının, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalama puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda sınıfta bulunan çocuk sayısına göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda sınıfta bulunan çocuk sayısının okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

MEB'e bağlı özel anaokullarında görevli öğretmenlerin 39,25; SHÇEK'e bağlı kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenlerin 38,46 ortalama puana sahip oldukları görülmektedir. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının görev yapılan kuruma göre farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(1-65)}=,36$, $p>.05$].

Elde edilen bulgular doğrultusunda uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğretmenlerin okul güvenliği algısının görev yapılan kurum türüne göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; MEB'e bağlı özel okullarda görevli öğretmenlerin ortalama puanlarının, SHÇEK'e bağlı kreş ve gündüz bakımevlerinde görevli öğretmenlerin ortalama puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda görev yapılan kurum türüne göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda görev yapılan kurum türünün okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

Merkez ilçede görev yapmakta olan öğretmenlerin 39,19; diğer ilçelerde (Tavşanlı, Gediz ve Domaniç) görev yapan öğretmenlerin 38,40 ortalama puana sahip oldukları belirlenmiştir. Uyku ve dinlenme odası bulunduran okullarda öğretmenlerin güvenlik algısının görev yapılmakta olan ilçeye göre farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(1-65)}=,27$, $p>.05$].

Bulgulardan yola çıkarak uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda öğretmenlerin okul güvenliği algısının görev yapılan ilçeye göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak aritmetik ortalamalar dikkate alındığında; merkez ilçede görev yapan öğretmenlerin ortalama puanlarının, diğer ilçelerde görev yapan öğretmenlerin ortalama puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan varyans analizi sonucunda görev yapılan ilçeye göre öğretmenlerin güvenlik algılarının anlamlı derecede farklılaşmadığı bulunmuştur. Buna göre uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda görev yapılmakta olan ilçenin okul güvenliği algısı üzerinde etkisi olmadığı sonucu düşünülebilir.

4.2. Araştırmanın Nitel Bulguları

Okul öncesi öğretmenlerine uygulanan Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi sonuçları doğrultusunda güvenlik puanı en yüksek ve en düşük ikişer okuldan seçilen sekiz anne ile görüşme yapılarak annelerin okul güvenliği hakkında görüşleri alınmıştır. Bu bölümde, veliler ile yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar örnek ifadelerle özetlenip ilgili literatür çerçevesinde tartışılarak yorumlanmıştır.

“Çocuğunuzu okula kaydetmeden önce okulu güvenlik yönünden araştırdınız mı? Açıklar mısınız?” sorusu velilere iletilmiştir. Okulun daha önceden araştırılmasına beş veli evet, üç veli hayır cevabını vermiştir. Veliler görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Okulu araştırmaya hiç gerek duymadım. Sonuçta hepimizin çocuğunun gittiği mahallemizde bulunan bir okul” (V1).

“Kayıt için okula gittiğimde müdür bey ile bu konuyu konuşmuş ve daha önce çocuğunu okula gönderen arkadaşımın bilgi almıştım” (V3).

“Okulun sitesinden baktım sonrada kayıt için gittiğimde okulu gezme imkanım oldu, sonuçta çocuğumun başına bir şey gelmesini istemem” (V6).

“Okulda güvenliğin kurumda bulunan kişilerce sağlanacağını düşündüğüm için bu konuda ekstra bir araştırma yapmaya gerek duymadım” (V7).

Velilerin yarısından fazlası çocuğunu okula kaydetmeden önce okulu güvenlik yönünden araştırdığını belirtmiştir. Velilerin okulun güvenliğini anlamak için gözlem ve görüşme yaptıkları görülmektedir. Okulu güvenlik yönünden araştırmayan velilerin ise bu durumu göz ardı ettikleri, okul personelinin güvenliği sağlayacağını düşündükleri ve okulla ilgili olumsuz duyum almadıkları için okulun güvenliğini araştırmadıkları belirtilmiştir.

Elde edilen görüşler doğrultusunda velilerin kayıttan önce okulu; gözlem, okul ile ilgili yönetici ya da daha önceden çocuğunu okula gönderen çevre yoluyla araştırdıkları görülmektedir. Okulu güvenlik yönünden araştırmayan velilerin ise okulla ilgili olumsuz bir olay duymadıkları ya da okulda güvenliğin ilgili personelce sağlanacağı düşüncesiyle hareket ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öncü (2007) Bursa ilinde bulunan ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında görev alan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının okulların fiziksel güvenliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; özel ya da

resmi okulları velilerin tavsiye üzerine tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır. İlgili alan yazınında velilerin okula kayıttan önce okulu güvenlik yönünden araştırmalarıyla alakalı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Sonuç olarak; yapılan araştırmada belirtilen tavsiye üzerine okulu seçme görüşü ilgili literatür ile paralellik göstermektedir. Yani velilerin çocuklarını okula kaydetmeden önce okul güvenliği ile ilgili almış oldukları tavsiyenin etkili olduğu düşünülebilir.

“Okulunuzun sınıflarını güvenli buluyor musunuz? Neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin tamamı (8) okullarında bulunan sınıfların güvenli olduğunu belirtmiştir. Velilerin sınıf güvenliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Çocuğumun başına sınıfta bir kaza ya da yaralanma gelmedi. Eğer güvenli olmasaydı çocuğum illa bir tehlike geçirirdi. Bence okulumuzun sınıfları öğretmenimiz sayesinde güvenli” (V2).

“Sınıflarda çocuklar asla yalnız bırakılmıyor. Öğretmen hep sınıfta çocukların başında duruyor. Çocuklarımızın güvenliğine dikkat ediyor” (V4).

“Sınıflarda bulunan eşyaların çocukları yaralamayacak şekilde seçildiğini düşünüyorum. Hem her aman başlarında bir yetişkin olduğu için okulumuzun sınıflarının güvenli olduğunu düşünmekteyim” (V5).

“Çocukların başına sınıfta gelen büyük bir olay duymadım. Düşme vs. tabi ki olacaktır ama büyük bir yaralanma olmadı. Bence sınıflarımız gayet güvenli” (V8).

Elde edilen görüşler doğrultusunda velilerin tamamının okullarında bulunan sınıfları güvenli olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Veliler sınıf güvenliğini; sınıfta yaralanma yaşanmaması, çocukların devamlı gözetim altında tutulması, seçilen eşyaların çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olması açısından ele aldıklarını ve sınıflarını güvenli olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. Velilerin bir güvenlik eğitimi almadıkları ya da sınıf güvenliği konusunda detaylı bir bilgi sahibi olmadıkları için akıllarına gelen ilk konulara değindikleri ve okullarda bulunan sınıfları güvenli olarak gördükleri düşünülmektedir.

Kurşunlu (2018) Türkiye’deki resmi okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özellikler açısından durumunu belirlemek ve bu yönde yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak öneriler sunmayı amaçladığı çalışmasında; sınıflardaki dolap ve sandalyelerin çocukların boylarına uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bulunan dolap ve sandalyelerin yarı yarıya sabitlendiğini tespit etmiştir. Yivli (2018) Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde okul öncesi eğitim

kurumlarında görevli öğretmen ve çalışanlara yönelik iş sağlığı ile güvenliği farkındalığı uygulamalarını gözlemlemek ve analiz etmeyi amaçladığı çalışmada; anaokullarındaki camlı bölgeler ile okullarda bulunan dolap vb. nesnelerin güvenli olduğunu belirtmiştir. Zembat, Tunçeli ve Akşın Yavuz (2020) okul öncesi eğitim ortamlarını fiziksel, sağlık ve psikolojik boyutta incelemeyi amaçladıkları çalışmalarında; okullardaki priz ve kapı menteşelerinin çocukların güvenliğini tehdit etmediğini belirtmişlerdir. Karadaş (2021) okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan güvenlik ve sağlık problemlerini öğretmen ve veli görüşlerine göre ortaya koymayı amaçladığı çalışmada; okul öncesi eğitim kurumlarındaki güvenlik problemlerinden birisinin de masa köşeleri olduğunu saptamıştır.

Sonuç olarak; yapılan çalışmada veliler sınıf güvenliğini çocukların yaralanmaması, çocukların yalnız kalmaması, sınıflardaki oyuncakların güvenliği olarak değerlendirmişlerdir. İlgili alan yazınında da sınıfların güvenliğinde okullarda bulunan donanım ve bu donanımın çocuklar için bir sorun teşkil edip etmeyeceği konusuna odaklanılmıştır. Velilerin sınıf güvenliği konusundaki görüşleri ile ilgili alan yazınının odaklanmış olduğu kriterlerin aynı olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle velilerin sınıf güvenliği ile ilgili görüşlerinin ilgili literatürün odak noktalarıyla paralellik gösterdiği düşünülebilir.

“Okulunuzun mutfağını güvenli buluyor musunuz? Neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin tamamı (8) okullarında bulunan mutfak güvenli olduğunu belirtmiştir. Velilerin mutfak güvenliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Mutfakta çocuklara bıçak gibi kesici aletler verilmiyor, çocuklar yetişkinlerin gözetiminde yemeklerini yiyip sınıflarına çıkıyor” (V3).

“Mutfakta yemekler işini iyi yapan aşçılarda yapılıyor ve temizliğine dikkat ediliyor” (V5).

“Bu konuyu hiç düşünmedim ama okul yönetiminin gerekli hassasiyeti gösterdiğine eminim. Mutfak çocuklarımız için en güvenli şekilde tutuluyordur” (V6).

“Mutfakta çocukların özgürlük alanının çok kısıtlandığını düşünmekteyim. Yani yetişkinler daha aktif ve çocukları yönlendirip, gözetim altında tutuyorlar. Bu konuya okul yönetimi de hassasiyetle yaklaşıyor” (V8).

Elde edilen görüşlerden yola çıkarak; çalışma grubunu oluşturan velilerin tamamının okullarında bulunan mutfak bölümünü güvenli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Velilerin mutfak güvenliğini; çocukların bıçak kullanmaması, yetişkin gözetiminde olması, mutfak

hijyeni ve gıda güvenliği gibi açılardan ele aldığı görülmektedir. Velilerin mutfak güvenliği ile ilgili yapmış olduğu tanımlamaların doğru tanımlamalar olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak; velilerin mutfak güvenliğine ilişkin bilgi sahibi oldukları düşünülebilir.

Koç (2015) anaokullarında çocuk eksenli risk etmenlerini belirlemeye çalıştığı araştırmasında okul öncesi öğretmenlerinin mutfakta; çocuk kilidi bulunmayan aletlerden, sıcak meşrubatlardan, çatal bıçaktan, hijyene dikkat edilmemesinden dolayı güvenlik riskleri oluşabileceğini belirttiğini bulmuştur. Yivli (2018) Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmen ve çalışanlara yönelik iş sağlığı ile güvenliği farkındalığı uygulamalarını gözlemlemek ve analiz etmeyi amaçladığı çalışmasında; anaokullarındaki mutfakların yarısında gaz dedektörü olmadığını belirtmiştir. Topçu (2017) okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları riskleri belirlemek ve bu riskler karşısında hangi yöntemlerin kullanıldığını ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında öğretmenlerin mutfak güvenliği riski az olan alanlarda gördüğünü bulmuştur. Zembat, Tunçeli ve Akşin Yavuz (2020) okul öncesi eğitim ortamlarını fiziksel, sağlık ve psikolojik boyutta incelemeyi amaçladığı çalışmalarında; okulların hijyen ve temizlik açısından yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Toman (2021) okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan problemleri veli görüşlerine göre incelemeyi amaçladığı çalışmasında; okulların yemekhanelerinde hijyen kurallarına dikkat edildiğini tespit etmiştir.

Sonuç olarak; ilgili alan yazınında; okulun bölümlerinden yemekhanenin ele alındığı araştırmada hijyene dikkat çekildiği, diğer çalışmalarda da özel olarak yemekhane ya da mutfak bölümü vurgulanmasa da okulun genel hijyeninden, zeminlerde kayma ve düşmeye karşı alınan önlemlerden bahsedildiği görülmektedir. Yapılan çalışmada velilerden gelen cevapların; hijyen, yetişkin gözetimi, kesici delici alet bulundurulmaması, gıda güvenliği gibi açılardan ele aldığı görülmektedir. Bulgular ışığında yapılan çalışmanın bulguları ile alan yazınının paralellik gösterdiği sonucuna varılabilir.

“Okulunuzun banyo/tuvaletlerini güvenli buluyor musunuz? Neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin tamamı (8) okullarında bulunan banyo/tuvaletlerini güvenli olduğunu belirtmiştir. Velilerin banyo/tuvalet güvenliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Okulumuzun tuvaletlerinin temizliğine dikkat ediliyor. Hijyenik olduğunu düşünüyorum. Çocukların sağlığı için tuvaletlere dikkat ediliyor” (V1).

“Tuvaletlerin temiz olduğunu düşünüyorum. Çocuğumun başına bir olay gelmedi” (V2).

“Tuvaletlerdeki lavaboların çocukların boyuna uygun olduğunu görmüştüm. Demek ki çocuklara uygun olmasına dikkat ediliyor, zemini de kaygan değildi” (V4).

“Tuvaletler çocukların hemen ulaşabileceği yerlerde konumlandırılmış. Çocukların sağlığı için bunun önemli olduğunu düşünüyorum” (V7).

Elde edilen görüşler doğrultusunda; çalışma grubunu oluşturan velilerin tamamının okullarında bulunan banyo/tuvalet bölümünü güvenli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Velilerin banyo/tuvalet güvenliğini; hijyen, kaza geçirme durumu, gelişim özelliklerine uygunluk ve kolay ulaşım gibi açılardan ele aldığı görülmektedir. Velilerin banyo/tuvalet güvenliği ile ilgili yapmış olduğu tanımlamaların doğru tanımlamalar olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak; velilerin banyo/tuvalet güvenliğine ilişkin bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

Terzioğlu (2005) okul binalarının iç ve dış mekanlarının okul güvenliği ve engelli ihtiyaçlarını karşılamada ne derece yeterli olduğunu belirlemeyi amaçladığı çalışmada; okulların tuvaletlerini hijyen açısından yetersiz bulmuştur. Bu çalışmayı destekler nitelikte Erol (2009) okullarda güvenlik sorununa yol açan etkenleri belirleyerek, güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim süreç ve uygulamalarına yardımcı olmayı amaçladığı çalışmada, okul tuvaletlerinin hijyenik olmadığını belirtmiştir. Okul tuvaletlerinin hijyen durumunun yanında sahip olduğu başka riskleri Koç (2015) öğretmenlerin görüşlerinden hareketle; sabunluktan dolayı kayıp düşme, tuvalet kağıtlarının çocuklarca yenmesi olarak belirtmiştir. Yanı sıra Karadaş (2021) okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan güvenlik ve sağlık problemlerini öğretmen ve veli görüşlerine göre ortaya koymayı amaçladığı çalışmada; okul öncesi eğitim kurumlarındaki güvenlik problemlerinden birinin de tuvalet zeminlerinin kaygan olması olduğunu saptamıştır.

Sonuç olarak; yapılan araştırmada velilerin tamamının okullarının banyo/tuvaletlerini güvenli olarak gördüğü ve bu alanın güvenliğini; hijyen, kaza geçirme durumu, gelişim özelliklerine uygunluk ve kolay ulaşım gibi açılardan ele aldığı görülmektedir. İlgili alan yazınına bakıldığında; okullardaki banyo/tuvaletlerin güvenliğinin yetersiz olarak algılandığı görülmektedir. Bulgulardan hareketle velilerin okullardaki banyo/tuvalet güvenliği ile ilgili görüşlerinin ilgili literatür ile paralellik göstermediği düşünülebilir.

“Okulunuzun uyku ve dinlenme odasını güvenli buluyor musunuz? Neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin yarısının okulunda uyku ve dinlenme odası bulunmaktadır. Velilerin tamamı (4) okullarında bulunan uyku ve dinlenme odasını güvenli

olduğunu belirtmiştir. Velilerin uyku ve dinlenme odası güvenliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Uyku odasında çocuklar için hazırlanmış alanlarda çocuklar rahat şekilde uyuyor. Daha önce uyku odasında çocuğum bir tehlike geçirmedi” (V1).

“Çocuklar koşup etmediği için uyku odasında yaralanma riskleri yok” (V2).

“Uyku odasında çocuklar için tehlike oluşturabilecek bir şey olduğunu düşünmüyorum” (V5).

“Uyku odasında çocukları yaralayabilecek ya da onlara zarar verebilecek bir durum olmadığını düşünüyorum” (V6).

Elde edilen görüşler doğrultusunda; çalışma grubunu oluşturan velilerin yarısının (4) okulunda uyku ve dinlenme odası bulunmaktadır. Okulunda uyku ve dinlenme odası bulunan velilerin tamamının okullarında bulunan uyku ve dinlenme odası bölümünü güvenli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Velilerin uyku ve dinlenme odası bölümünün güvenliğini; çocukların kaza geçirmemesi ve yaralanmaması olarak ele aldığı görülmektedir. Sonuç olarak; velilerin uyku ve dinlenme odası güvenliğine ilişkin detaylı bilgi sahibi olmadıkları ya da daha önce ilgili alanın güvenliği konusunda düşünmedikleri söylenebilir.

Koç (2015) okul öncesi öğretmenlerinin uyku ve dinlenme odalarıyla ilgili; çocukların her an gözetim altında olmaması, yatakların yanlış konumlandırılması sonucu haşere ısırılmaları, ranza ya da çocuklar için uygun olmayan yatak kullanımı sonucu kazaların yaşanabileceği görüşüne sahip olduklarını belirtmiştir. Oluk (2018) eğitim yöneticilerinin okullarda bulunan sağlıklı ve güvenlik risklerine ilişkin olgularını saptayıp güvenli okul ortamları oluşturmayı amaçladığı çalışmasında; okullarda bulunan mobilyaların sabitlendiğini ortaya koymuştur. Bu bulgudan hareketle uyku ve dinlenme odası bulunan okullarda bu alanda bulunan mobilyaların da sabitlenip bir güvenlik riskine sebebiyet vermeyeceği düşünülebilir.

Sonuç olarak; yapılan araştırmada velilerin tamamının okullarının uyku ve dinlenme odasını güvenli olarak gördüğü ve bu alanın güvenliğini; çocukların kaza geçirmemesi ve yaralanmaması olarak ele aldığı görülmektedir. İlgili alan yazınına bakıldığında; okullardaki uyku ve dinlenme odasının güvenliğinin yeterli olarak algılandığı görülmektedir. Bulgulardan hareketle velilerin okullardaki uyku ve dinlenme odası güvenliği ile ilgili görüşlerinin ilgili literatür ile paralellik gösterdiği düşünülebilir.

“Okulunuzun bahçesini güvenli buluyor musunuz? Neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan yedi veli okullarının bahçelerinin güvenli olduğunu belirtirken,

bir veli ise okul bahçesini güvenli bulmadığını belirtmiştir. Velilerin bahçe güvenliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Okulumuzun bahçesi duvarla örülü. Dışardan yabancı kişilerin girmesi kısıtlanmış şekilde. Kapıdan her girişte güvenlik sizin kimliğinizi kontrol edip, okula geliş sebebinizi not edip sizden imza alıyor” (V3).

“Okul bahçesi duvarla çevrili ama bu duvarların üzerinden okula girilemeyeceği anlamı taşıyor. Okul kapandıktan sonra çeşitli insanların okulun bahçesinde olduğunu görüyorum. Ayrıca okul bahçemizin beton olması çocuklarımızı yaralayabilir. Bahçede oldukları bir gün çocuğum düşüp dizini yaralamıştı”(V5).

“Okulumuzun bahçesinde çocuklarımıza doğal yaşamı öğretecek alanlar mevcut. Ve bu alanlarda okul yönetimi tarafından gerekli görülen güvenlik önlemleri alınmış” (V7).

“Okul bahçesi duvarla çevrili. Bahçe içerisinde çocuklara zarar verebilecek bir sokak hayvanı bulunmuyor. Çocuklar yalnız başına bahçeye çıkartılmıyor” (V8).

Velilerin genelinin okul bahçesini güvenli olarak algıladığı görülmektedir. Velilerin bahçe güvenliğini; duvar bulundurması, uygun zemine sahip olması, giriş çıkışların kontrolünün sağlanması olarak ele aldığı görülmektedir. Sonuç olarak; velilerin bahçe güvenliğine ilişkin detaylı bilgi sahibi oldukları, bahçe güvenliği ile ilgili şemalarının ve kriterlerinin yönetmeliklerde belirlenen standartlara uygun olduğu düşünülebilir.

Öncü (2007), Örs (2013), Kurşunlu (2018); okul güvenliği ile ilgili yapmış oldukları çalışmalarda okulların bahçesinin bir duvarla çevrili olduğunu belirtmişlerdir. Kurşunlu (2018) bahçelerin kazayı önlemek için yeterli niteliklere sahip olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Örs (2013) bahçelerin zemininin genelde asfalt olduğunu bulmuştur. Koç (2015), Durak (2020), Gevrek Akar ve Kökçü Doğan (2021) çalışmalarında okullarda en çok kaza görülen alanın okul bahçesi olduğunu tespit etmişlerdir.

Sonuç olarak; yapılan araştırmada velilerin genelinin okullarının bahçesini güvenli olarak gördüğü ve bu alanın güvenliğini; duvar bulundurması, uygun zemine sahip olması, giriş çıkışların kontrolünün sağlanması olarak ele aldığı görülmektedir. İlgili alan yazınına bakıldığında; okullardaki bahçelerin güvenliğinin yetersiz olarak nitelendirildiği görülmektedir. Bulgulardan hareketle velilerin okullardaki bahçe güvenliği ile ilgili görüşlerinin ilgili literatür ile paralel olmadığı bulunmuştur. Ortaya çıkan bu sonucun velilerin okul bahçesi ile ilgili olumsuz yaşantısının olmaması, okul bahçelerinin velilerin güvenli bahçe şemasına uygun olması gibi durumlardan kaynaklandığı düşünülebilir.

“Çocuğunuz okulda bir kaza ya da yaralanma geçirdi mi? Anlatır mısınız?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan yedi veli çocuklarının okulda daha önce bir kaza ya da yaralanma geçirmediği yönünde görüş belirtmiştir. Bir veli ise çocuğunun okulda daha önce bir kaza geçirdiğini belirtmiştir. Veli kazayı şu şekilde anlatmıştır;

“Öğretmenimiz çocukları bir etkinlik için bahçeye çıkarmış. Çocukların yapacakları etkinlik koşmalı bir yarışmış. Çocuğum da koşarken düşmüş ve dizini yaralamış. İlk müdahale öğretmen tarafından yapılmış ve çocuğumun dizindeki yara temizlenmiş. Çok büyük hastaneye gidilecek bir yara değildi ama öyle de olabilirdi. Çocuğum dizi yerine kafasını da çarpabilirdi. Ben bu durumun sebebinin okul bahçemizin beton zemininden kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Sonuçta sert bir alan. Eğer bahçe zemini toprak olsaydı çocuğum bu şekilde yaralanmazdı diye düşünüyorum” (V5).

Velilerin görüşlerinden hareketle; sadece bir velinin çocuğunun daha önce okulda kaza geçirdiği görülmektedir. Veli yaşanan kazanın bahçe zemininden kaynaklı olduğunu düşünmektedir. Velinin anlattığı kaza durumuna bakıldığında okul bahçelerinin zeminlerinin çocuklar için uygun olmadığı söylenebilir.

Tandoğan (2016) okul bahçelerinin çocuk gelişimi açısından önemini, ilkökul bahçelerinde bulunması gereken unsur ve nitelikleri çocukların gözünden ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; çocukların okul bahçesini oyun alanı olarak tanımladıkları sonucuna ulaşmıştır. Tepebağ ve Aktaş Arnas (2017) okulların bahçelerini donanım ve güvenlik yönünden sınıflayarak bahçelerle ilgili öğretmen görüşlerini ve okul öncesi eğitim programı etkinliklerini uygulamada karşılaşılan engelleri ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında; okul bahçelerindeki en önemli sorunun kaza ve yaralanmalar olduğunu belirlemiştir. Gevrek Akar (2017) temel eğitim kurumlarındaki güvenlik tedbirlerinin okullarda meydana gelen kazalara etkisini incelemeyi amaçladığı çalışmasında; okullarda meydana gelen kazaların çoğunluğunun çocuğun kendisinden kaynaklı olduğu tespitinde bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda okullarda en çok meydana gelen kaza türünün düşme olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Durak, 2020; Erkal ve Yertutan, 2012; Gevrek Akar ve Körkçü Doğan, 2021; Koç, 2015; Topçu, 2017;).

Sonuç olarak; yapılan araştırmada velinin anlatmış olduğu kazanın okulda güvenlik yönünden en riskli yer olarak görülen alan olan okul bahçesinde yaşandığı görülmektedir. İlgili literatürde okullarda en çok yaşanan kaza türünün düşme olduğu belirtilmiştir. Çalışma kapsamında velinin bahsettiği kaza türü de düşmedir. Bu bulgulardan hareketle; velinin anlatmış olduğu kaza türünün okullarda en çok görülen kaza türü olduğu ve en riskli olarak

algılanan alanda meydana geldiği görülmektedir. Bu durumda velinin anlattığı olayın ilgili literatürün kazalar ile ilgili değindiği noktalarla paralellik gösterdiği düşünülebilir.

“Sizce okulunuzda kaza ve yaralanma riski en fazla olan yer neresi? Sizce neden?” sorusu velilere iletilmiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin cevaplarına göre bahçe (4), sınıf (3), banyo/tuvalet (1) okulda kaza ve yaralanma riski en fazla olan yerlerdir. Velilerin bu alanların neden riskli olduğuna ilişkin görüşlerinin bazıları şu şekildedir;

“Kaza ve yaralanma riski en fazla olan yer tuvaletler. Çünkü bu bölümde çocuklarımız yalnız kalıyor. Zeminde biriken su vs. olursa çocuklar kayabilir. Ya da tam manasıyla ihtiyacını giderip beden temizliğini yapamaz. Bu alanda çocuklar yalnız kaldığı ve devamlı kontrol etmenin zor olmasından dolayı tuvaletlerin okulun en riskli bölümü olduğunu düşünmekteyim” (V2).

“Kaza ve yaralanma riski sınıflarda daha çok. Çünkü diğer çocuklarla aşırı derecede bir etkileşim mevcut. Yani iki çocuk bir anda kavga edip ya da oyun olarak algılayıp birbirine zarar verebilir. Tabi ki öğretmenimiz bu konuya çok dikkat ediyordur ama bence okulun diğer alanlarına göre sınıflar çocuklar için daha riskli alanlar” (V4).

“Okul bahçelerinde; zeminden, alanın büyüklüğünden ve öğretmenin etkisinin nispeten azalabileceğinden dolayı kaza ve yaralanma riskinin daha fazla olacağını düşünüyorum” (V5).

“Bahçelerin çocuklar için daha riskli olduğunu düşünüyorum. Düşme gibi olaylarda zeminlerden dolayı çocukları yaralamaya daha müsait bir alan” (V7).

“Bence kaza ve yaralanma riski en çok sınıflarda. Çünkü çocuklar genelde vaktini orda geçiriyor. Ve öğretmenin her çocuğu aynı anda görmesi imkansız. Çocuklar sınıfta kendilerini yaralayabilir” (V8).

Elde edilen görüşler doğrultusunda velilerin; okul bahçesi ve sınıflarını güvenlik riski olan alanlar olarak algıladıkları görülmektedir. Velilerin bahçeyi riskli olarak algılama sebebi olarak; zemin, alan büyüklüğü gibi durumların olduğu belirlenmiştir. Sınıfların riskli olarak algılanmasında ise; öğretmen gözetiminin yetersiz kalabileceği düşüncesi ve diğer çocuklarla etkileşim sonucu yaşanabilecek sıkıntılar ön planda tutulmuştur. Okul tuvaletlerini riskli olarak algılayan velinin ise zemin ve yetişkin gözetiminin olmaması açısından bu alanla ilgili fikre sahip olduğu görülmektedir.

Öncü (2007) Bursa ilinde bulunan ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında görev alan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının okulların

fiziksel güvenliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçladığı çalışmada; ebeveynlerin yer döşemelerinin kaymaz olduğu görüşüne sahip olduğunu belirlemiştir. Duman (2017) okul müdürleri ve okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenci sağlığı ve güvenliği uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığı Standartlarına uygunluğuna dair görüşlerinin belirlemeyi amaçladığı çalışmada; kazaların en çok sınıf, merdiven ve bahçede olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gevrek (2017) temel eğitim kurumlarındaki güvenlik tedbirlerinin okullarda meydana gelen kazalara etkisini incelemeyi amaçladığı çalışmada; anaokullarında alınan güvenlik önlemlerine velilerin daha çok katıldığını ve okul içi güvenlik önlemleri anasınıflarında daha yeterli görünüyor. Karadaş (2021) okul öncesi eğitim kurumlarında ortaya çıkan güvenlik ve sağlık problemlerini öğretmen ve veli görüşlerine göre ortaya koymayı amaçladığı çalışmada; okul öncesi eğitim kurumlarındaki güvenlik problemlerinden birisi de okulda güvenlik görevlisinin olmaması olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sonuç olarak; yapılan araştırmada veliler okullarda güvenlik riski oluşturabilecek alan olarak bahçe ve sınıfları görmektedir. Velilere göre okulda bulunan mutfak, uyku ve dinlenme odası ile banyo/tuvaletlerde güvenlik riski bahçe ve sınıflardaki kadar çok değildir. İlgili alan yazınına bakıldığında; ebeveynlerin okullarda bulunan yer döşemelerinin kaymaz olduğunu belirttiği, okullarda yaşanan kazaların ise daha çok; sınıf, merdiven ve bahçede yaşandığı düşünülebilir.

Çalışma grubuna dahil edilen velilere; “Sizce güvenli bir okulda bulunması gereken nitelikler nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusu iletilmiştir. Bu soru kapsamında her bir anne üç özellik söylemiştir. Çalışma grubunda yer alan velilerin güvenli bir okulda bulunması gereken nitelik olarak; bahçe duvarı (6), güvenlik görevlisi (4), şiddet (3), çocuk sağlığı (4), taciz (3), iletişim (2), uyum (1), bahçe zemini (1) gibi cevaplar verdikleri görülmektedir. Velilerin güvenli bir okulda bulunması gereken nitelikler ile ilgili görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

“Güvenli bir okulun bahçesi bir duvarla dışarıdan ayrılmış olmalı. Okulda çocuğun fiziksel ve psikolojik sağlığına dikkat edilmeli. Okulda yaşanabilecek herhangi bir durum karşısında bizimle hemen iletişime geçilmeli. Bu özellikleri sağlayan okul benim için güvenli bir okuldur” (V2).

“Güvenli bir okulda güvenlik görevlisi bulunmalı ve okulun giriş çıkışını kontrol etmeli. Çocukların okulda şiddet ya da taciz olaylarıyla karşılaşmadığı ve okula kolay şekilde uyum sağlayabildiği okul güvenli okuldur” (V5).

“Güvenli okulun bahçe duvarı olur ve dışardan rahat giriş çıkışı engeller. Okulda mutlaka güvenlik görevlisi bulunmalı. Çocuğun sağlığına dikkat edilen, bahçe zemini yaralanmalara engel olan okul” (V7).

“Bahçesi çocukların kolay dışarıya çıkışını engelleyecek şekilde duvarla çevrili, şiddet ve taciz olaylarının gündeme gelmediği, çocuğun aileden kişilere teslim edilerek eve dönüşünün sağlandığı okul güvenli olarak tanımlanabilir” (V8).

Elde edilen görüşler doğrultusunda velilerin güvenli okul tanımlamalarında; bahçe duvarı, güvenlik görevlisi, şiddet, sağlık, taciz, iletişim, zemin, uyum, eve dönüş gibi kriterlerin olduğu bulunmuştur. Velilerin güvenli okul tanımında en çok bahçe duvarı ve güvenlik görevlisi kriterinin öne çıktığı görülmektedir. Velilerin güvenli okul tanımlamalarında fiziksel boyuta daha fazla değindikleri söylenebilir. Velilerin okul güvenliği konusunda detaylı bir bilgi sahibi olmadıkları düşünülebilir.

Akyol (2015) okul güvenliği ve güvenli okulla ilgili bilgilendirme ve farkındalık yaratmak için okullarda yaşanan güvenlik ihlallerine ilişkin alan yazınına incelemeyi amaçladığı çalışmada; okullarda daha çok fiziksel güvenliğin ön planda tutulduğu sonucuna ulaşmıştır. Karakütük, Özdoğan Özbal ve Sağlam (2017) okul güvenlik uygulamalarını saptamak ve bu uygulamalara yönelik öğretmen ve müdür görüşlerini almayı amaçladıkları çalışmalarında müdürlere göre güvenli okulun; velinin çocuğunu rahatlıkla bıraktığı, yönetici ve öğretmenlerin görevini rahatlıkla yaptığı yer olarak olduğunu belirtmiştir. Delice ve Arslan (2018) ilköğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticisi ve öğretmenlerin koruyucu güvenlik önlemleri hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında öğretmen ve yöneticilerin güvenli okulu; öğrenci, öğretmen ve çalışanın güvenliği olarak algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen ve yöneticilerin güvenli okul tanımlamalarında fiziksel ve psikolojik boyutun daha öne çıktığını belirtmiştir. Uzun (2018) okul yöneticilerinin okul şiddetine ve güvenliğine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçladığı çalışmada; yöneticilerin okulda güvenliği sağlamak için aileler ile iş birliği içinde olayı önemsediklerini saptamıştır. Kaya Umul (2022) okul yöneticilerinin okul güvenliğiyle ilgili karşılaştıkları problem ve çözümleri belirlemeyi amaçladığı çalışmada; yöneticilerin güvenlik önlemi olarak; kamera sistemleri kullanma, okulda güvenlik personeli görevlendirme, okuldaki paydaşları güvenlik konusunda bilgilendirme önlemlerini aldıklarını tespit etmiştir.

Sonuç olarak elde edilen görüşler neticesinde velilerin güvenli okul tanımında okul bahçesine yönelik önlemlerin öne çıktığı görülmektedir. Velilerin okul güvenli konusunda

fiziksel boyutla ilgili kriterlere daha çok değindikleri görülmektedir. İlgili alan yazını incelendiğinde; okullarda genellikle fiziksel güvenlik önlemlerinin ön planda tutulduğuna değinilmiştir. Güvenli okul tanımında ise; veli, öğretmen, yönetici ve çocuğun rahatlığı; okuldaki paydaşların güvenliği gibi tanımlamalara değinildiği belirlenmiştir. Okul yöneticilerinin güvenlik konusunda aileler ile iş birliğine önem verdikleri, kamera sistemleri, güvenlik personeli görevlendirme gibi güvenlik önlemlerini de aldıkları saptanmıştır. Bu bulgulardan hareketle velilerin belirtmiş olduğu güvenli bir okulda bulunması gereken niteliklerin ilgili literatür ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Velilerin güvenli bir okulun sahip olması gereken nitelikler konusunda bilgi sahibi oldukları düşünülebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada ulaşılan sonuçlar ve sonuçlara bağlı olarak oluşturulan öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç

Araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında güvenlik ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi konusunda, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kütahya il merkezi ve ilçelerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubuna; Kütahya il merkezi ve ilçelerinde bulunan 14 resmi, 22 özel okul öncesi eğitim kurumunda görevli öğretmenler ile bu okullardan öğretmenlerinin güvenlik algısı en yüksek ve en düşük çıkan ikişer okuldan seçilen sekiz veli dahil edilmiştir.

Karma araştırma yöntemi kullanılarak yürütülen bu çalışmada nicel verilerin toplanması için Aydoğan, Özyürek ve Gültekin Akduman (2019) tarafından geliştirilen Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi uygulanmış ve öğretmenlerin okul güvenliği algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin ortalama güvenlik puanı alınıp okullar sıralanmış en yüksek ve en düşük puanı alan ikişer okuldan seçilen sekiz veliye Görüşme Formu uygulanmış ve velilerin okul güvenliği ile ilgili görüşleri alınmıştır. Çalışmanın nicel bölümünden elde edilen sonuçlar tek yönlü ANOVA, nitel bölümünden elde edilen sonuçlar içerik analizi yöntemiyle analiz edilip aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışma grubuna dahil edilen öğretmenlerin; genelini kadın olup 26-30 yaş aralığındadır. Öğretmenlerin çoğunun; 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olduğu, dört yaş grubu çocuklar ile

çalıştığı, resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yaptığı, sınıflarında 16-20 arası çocuk olduğu ve lisans mezunu oldukları belirlenmiştir.

Çalışma grubuna katılmaya gönüllü olan velilerin tamamı annedir ve yaşlarına bakıldığında; 26-30 yaş arası dört anne, 31-35 yaş arası iki anne, 36 yaş ve üzeri iki anne olduğu görülmektedir. Öğrenim durumu olarak; iki anne ilkokul, iki anne ortaokul, iki anne lise, iki anne de lisans mezunudur. Meslek olarak; altı anne ev hanımı, bir anne işçi, bir anne de öğretmendir. Annelerin beşinin çocuğunun cinsiyeti erkek, üçünün çocuğunun cinsiyeti kızdır. Annelerin çocuklarından üçü beş yaşında, beşi de altı yaş ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın nicel bulgularına göre; öğretmenlerin okullarda güvenlik riski en yüksek alanlar olarak okul bahçesini ve sınıfları değerlendirdikleri bulunmuştur. Öğretmenlerin okul güvenliği algılarının ise mesleki kıdeme, görev yapılan kurum türüne ve görev yapılan ilçeye göre anlamlı şekilde farklılaştığı; öğrenim durumuna, sınıfta bulunan çocuk sayısına, çalışılan yaş grubuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Uyku ve dinlenme odası bölümü bulunan okullar ayrı olarak analiz edilmiş ve bu okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin okul güvenliği algılarının; öğrenim durumuna, sınıfta bulunan çocuk sayısına, çalışılan yaş grubuna, mesleki kıdeme, görev yapılan kurum türüne ve görev yapılan ilçeye göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda öğretmenlerin okul güvenliği algılarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın nitel bulgularına göre velilerin; yarısına yakını çocuğunu okula kaydetmeden önce okulun güvenliği ile ilgili bilgi sahibidir. Velilerin okullarda bulunan sınıf, mutfak, banyo/tuvalet, uyku ve dinlenme odası ile bahçe bölümlerini güvenli olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Velilerin okullarda güvenlik riski en yüksek alanlar olarak okul bahçesini ve sınıfları değerlendirdikleri bulunmuştur. Velilere göre güvenli bir okulun sağlaması gereken niteliklere bakıldığında daha çok fiziksel boyuta ve bahçe güvenliğine yönelik görüşler bildirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin okul güvenliği algısı en yüksek çıkan okullar ile bu okullardan seçilen velilerin görüşlerinin paralel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin okul güvenliği algısı en düşük çıkan okullar ile bu okullardan seçilen velilerin görüşlerinin aynı yönde olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenler okulun alanlarını düşük güvenlikli olarak algılayırken veliler ise okullarda bulunan alanların güvenli olduğuna dair görüş belirtmişlerdir.

Öğretmen ve velilerin okullarda güvenlik riski en yüksek olarak değerlendirdikleri alanların birbiriyle paralellik gösterdiği bulunmuştur.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle eğitimcilere ve araştırmacılara aşağıdaki öneriler sunulabilir.

Eğitimcilere Yönelik Öneriler:

- Okuldaki öğretmen, yönetici, veli, personel, çocuk gibi paydaşların ne tür problemlerle karşılaşabileceklerini, problemin çözümü için hangi yolların daha uygun olacağını bilmeleri konusunda desteğe ihtiyaçları vardır. Bu amaçla öğretmen, yönetici, veli, personel, çocuk gibi okul paydaşlarına çevre üniversiteler tarafından okul güvenliği eğitimi verilebilir.
- Okul güvenliği konusunda okuldaki öğretmen, yönetici, veli, personel gibi paydaşların katılımıyla, okul güvenliği planı oluşturulup iş birliği içerisinde uygulanabilir.
- Okul güvenliği konusunda eğitim alan öğretmenlerin çocuklarla yapacakları etkinliklerde okul güvenliği konusuna değinmeleri ve bu konunun evde aileler tarafından desteklenmesi çocuklarda okul güvenliği bilincinin oluşmasına yardımcı olabilir.
- Okuldaki paydaşlarla yapılacak olan okul güvenliği eğitimi uygulamalarında görsel ve yazılı medya araçlarından faydalanılması eğitimin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir.
- Eğitimciler velilerin ve çocukların okul güvenliği ile ilgili; halk eğitim merkezleri, üniversite, İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile iş birliği içerisinde düzenlenen çevrim içi ya da yüz yüze olan seminer ve eğitimler hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayabilirler.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler:

- Bu araştırmada öğretmen ve velilerin okul güvenliği algıları üzerinde durulmuştur. Yeni yapılacak çalışmalarda, çocukların ve okulda çalışan diğer personelin de okul güvenliği algısı araştırılabilir.
- Araştırmada uygulamalı bir eğitim yapılmamıştır. Öğretmen, yönetici, veli ya da çocuklara okul güvenliği eğitimi verip bu eğitimin etkililiği değerlendirilebilir.

- Araştırmada okulların güvenlik düzeyleri öğretmenlerin cevaplarıyla belirlenmiştir. Yapılacak olan araştırmalarda araştırmacılar ğretmen görüşlerine ek olarak kendi hazırladıkları kontrol listesiyle de okulların güvenlik durumunu gözlemleyip değerlendirebilir.
- Okul güvenliği üzerine farklı eğitim kademelerinde, farklı paydaşlarla, farklı il/ilçelerde nitel ya da nicel çalışmalar yürütülebilir.

KAYNAKLAR

- Akgün, S.(2019). *Okul güvenliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Akpınar, B. & Köksalan, B. (2003). Olağanüstü haller ve okul. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 151-158.
- Akyol, E. Y. (2015). Okul güvenliği ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmaların incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 1-12.
- Alabay, E. (Ed.). (2017). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Arabacı, İ.B. (2010). Ortaöğretim kurumlarında sağlık hizmetlerinin yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 35(158), 101- 114.
- Aslan, F. (2010). *Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekân tasarımında çocukların beklentilerinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayar, N. (2010). *Okul güvenliği sorununa farklı bir yaklaşım: Okul polisi uygulaması*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Aydoğan, Y. (2019). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Güvenlik. Arzu Özyürek (Ed.), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Sağlık ve Güvenlik*, s.(148-176). Çukurova: Nobel Tıp.
- Bass, R. (2004). *The impact of school culture on school safety: An analysis of elementary schools in southwestern metropolitan school district*. Unpublished Doctoral Dissertation. The University of Arizona, Tucson.

- Bahçi, C. (2014). *İlköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin okul güvenliğine yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Baran, M., Yılmaz, A., & Yıldırım, M. (2007). Okul öncesi eğitimin önemi ve okul öncesi eğitim yapılarındaki kullanıcı gereksinimleri Diyarbakır huzurevleri anaokulu örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (8), 27-44.
- Bayrakçı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 198-210.
- Borazan, H.(2019). *Okul güvenliğine ilişkin araştırmaların incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Booren, L. M., & Handy, D. J. (2009). Students' perceptions of the importance of school safety strategies: an introduction to the IPSS survey. *Journal of School Violence*, 8(3), 233-250.
- Bracey, N. (2011). Student perceptions of high-security environments. *Youth & Society*, 43(1), 365-395.
- Brown, L. L. (2008). *The role of teachers in school safety*. Unpublished Doctoral Dissertation, The University of Southern Mississippi.
- Brynjegard, S. (2001). School Gardens: Raising Environmental Awareness in Children. <https://eric.ed.gov/?id=ED452085> sayfasından erişilmiştir.
- Buffo, D. M. (2005). *An investigation of the perceptions of students, teachers and parents concerning with in the elementary schools of a large suburban school district*. Unpublished Doctoral Dissertation, Loyola University, Chicago.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Clements, R. (2004). Investigation of the state of outdoor play. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 5(1), 68-80.

- Cornell, D. G., & Mayer, M. J. (2010). Why is school order and safety important?. *Educational Researcher*, 39(1), 7-15.
- Connell, N. M. (2018). Fear of crime at school: understanding student perceptions of safety as function of historical context. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 16(2), 124-136.
- Crable, T. (2016). *The lived experience of school bus drivers: Bullying prevention on school buses*. Unpublished Doctoral Dissertation, Walden University.
- Creswell, W.J. (2017). *Araştırma Deseni: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (S. Ç, Demir, Çev.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Croft, M., Moore, R., & Guffy, G. (2019). Creating safe schools: examining student perceptions of their physical safety at school. *Insights in Education and Work*. 1-13. <https://files.eric.ed.gov> sayfasından erişilmiştir.
- Çankaya, İ. (2010). *Okul güvenliğinin ilköğretim okulu öğretmenlerinin kaygı, motivasyon ve iş doyumunu düzeyleri üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Çelik, A. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında açık alan kullanımı: Kocaeli örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Delice, O. E., & Arslan, M. M. (2018). Koruyucu güvenlik önlemlerine yönelik okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 54-71.
- Demirtaş, İ. Y. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul güvenliğine ilişkin rol ve beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Díaz-Vicario, A. (2017). Practices that promote comprehensive school safety. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 3(1), 304-312.
- Dizdar, E. N. (2001). Kaza sebeplendirme yaklaşımları. *Türk Tabipleri Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, 32-26.

- Dönmez, B. & Güven, M. (2002), Ortaöğretim öğrencilerinin okul güvenliğine ilişkin algı ve beklentileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(9), 59-68.
- Dönmez, B. & Özer, N. (2010). Güvenlik kamera sistemlerinin yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(2), 215-230.
- Duman, T. G. (2017), *Okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenci sağlığı ve güvenliği uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığı standartlarına uygunluğu*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Durak, Z. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin kaza geçirme durumları ve kazalardan korunmaya yönelik davranışları*. Yüksek Lisans Tezi, Sanko Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gaziantep.
- Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı (t.y.). Yol kullanıcıları ve öğrencilere yönelik eğitim modülü. <http://trafik.gov.tr/surusu-ve-yaya-egitimi> sayfasından erişilmiştir.
- Erkal, S. & Yertutan, C. (2012). Çocukların Okulda Kaza Geçirme Durumu ve Okulda Kaza Geçirmelerini Önlemeye Yönelik Ebeveyn Davranışlarının İncelenmesi. 21-28. <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/sibelerkalcanyertutan>. Sayfasından erişilmiştir.
- Erol, F. (2009). *Okulda Güvenlik Sorununa Yol Açan Etkenlerin Belirlenmesi*. Millî Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED). Ankara: Kitaplar Dizisi.
- Ewton, M. (2014). Student safety: Parents and school principals perceptions. *New Waves*, 17(1), 109-125.
- Gedik, İ. (2013). *Okul servis araçlarının değerlendirilmesi Uşak ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Geney, F., Özsoy, Z., & Bay, D. N. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarının dış mekan özellikleri: Eskişehir ili örneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 735-767.

- Gevrek, A. S. & Doğan, A. K. (2021). Temel eğitim kurumlarında alınan güvenlik önlemlerinin okul kazalarına etkisinin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1), 114-122.
- Gevrek, A. S. (2017). *Temel eğitim kurumlarında alınan güvenlik önlemlerinin okul kazalarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gilliland, B. M. (2015). *High school teachers' perceptions of safety in rural high schools*. Doctoral Dissertation, Creighton University, Omaha.
- Göksoy, S., Emen, E., & Aksoy, C. (2013). Okullarda güvenlik sorunu. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(200), 123-139.
- Gl, E. D. (2012). *Ailelerin ocuk bahçelerine ve ocuk bahçelerindeki materyallere bakış aularının incelenmesi*. ukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(3), 261-274.
- Glbaz, L. (2016). *İlkokul yönetici ğretmenlerinin okul güvenliğine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler, B. İ., & Demir, E. (2016). Okul ncesi ğretmenlerinin riskli oyunlara yönelik görüş ve algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi zel Eğitim Dergisi*, 17(02), 97-118.
- Güleş, F. (2013). *Okul ncesi eğitimde fiziksel çevreye ilişkin kalite standartlarının belirlenmesi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Güleş, F., & Erişen, Y. (2013). Okul ncesi eğitimde fiziksel evre standartlarını belirleme: Paydaş görüşlerine dayalı bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 129-138.
- Gümüş, B. (2016). *Okullarda iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ve öğretmenlerin bu konudaki bilgi düzeyinin irdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Hamlin, D. (2020). Flight to safety in deindustrialized cities: perceptions of school safety in charter and public schools in Detroit, Michigan. *Education and Urban Society*, 52(3), 394-414.
- Işık, H. (2004). Öğrenme Ortamlarının Fiziksel Düzeni, Sınıf Yönetimi, M. Şişman & S. Turan (Ed.), *Sınıf Yönetimi* (s.60-66), Ankara: Pegem.
- Işık, R. (2019), *Bir okulda okul kazalarının önlenmesine yönelik çocuktan çocuğa eğitimin etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- İslim, Şarvan, G. (2019). *Çocuk oyun alanlarında güvenlik üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Jacobson, G., Riesch, S.K., Temkin, B.M., Kedrowski, K.M., & Kluba, N. (2011). Students feeling unsafe in school: fifth graders' experiences. *The Journal Of School Nursing*, 27 (2), 149-159.
- Johnson, B., & Christensen, L., (2014). Nicel, Nitel ve Karma Araştırmalarda Örnekleme. İ.Budak ve A.Budak, (Çev.). *Eğitim Araştırmaları Nicel, Nitel ve Karma Yaklaşımlar İçinde* (s.215-243). İstanbul: Eğiten.
- Kaçan, M. O., Halmatov, M. & Kartaltepe, O. (2017). Okul öncesi eğitim kurumları bahçelerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 60-70.
- Kalburan, N. C. (2014). Denizli ilinde bulunan resmi ve özel anaokulu bahçelerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 99-113.
- Karadaş, H. (2020). Öğrenci taşıma hizmetlerinde yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Karadaş, H. (2021). Okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan güvenlik ve sağlık problemlerinin paydaş görüşlerine göre incelenmesi. *Anatolian Journal of Health Research*, 2(2), 7-14.

- Karaküçük, S. A. (2008). Okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel/mekansal koşulların incelenmesi: Sivas ili örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi/Journal of Social Sciences*, 32(2), 307-320.
- Karakütük, K., Özbal, E. Ö., & Sağlam, A. (2017). Okul yönetiminde okul güvenliğini sağlamak için yapılan uygulamalar konusunda öğretmen ve okul müdürlerinin görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1214-1232.
- Karal, D. (2011). Korkmadan Öğrenmek: Okul ve Okul Çevresi Güvenliği. *International Strategic Research Organization (USAK)*, s.18-19.
- Kaya Umul, B. (2022). *Okul güvenliğinin sağlanmasında okul yöneticilerinin rolü*. Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kaymaz, M. K. (2015). Eğitim yapılarında bedensel engellilere yönelik. *Selçuk-Teknik Dergisi*, 14(2), 238-250.
- Kızmaz, Z. (2005). Sosyolojik suç kuramlarının suç olgusunu açıklama potansiyelleri üzerine bir değerlendirme. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 29(2), 149-174.
- Kingston, B., Mattson, S. A., Dymnicki, A., Spier, E., Fitzgerald, M., Shipman, K., Goodrum, S., Woodward, W., Witt, J. & Elliott, D. (2018). Building schools' readiness to implement a comprehensive approach to school safety. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 21(4), 433-449.
- Kişioğlu, A. N., Demirel, R., & Öztürk, M. (2005). Assessing the indoor environment of primary schools in the southwest of Turkey. *Indoor and Built Environment*, 14(2), 141-145.
- Koç, M. H. (2015), *3-6 yaş grubu anaokullarında çocuk eksenli risk etmenleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kurşunlu, E.(2018). *Türkiye'de ki okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özelliklerinin incelenmesi*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kuru, G., Öztürk, E. D., & Atmaca, F. (2020). A Field of learning and living: suitability of school gardens for children. *Elementary Education Online*, 19(3), 1450-1464.

- Kutsal, H. (2019). *Okul öncesi eğitim yapılarında pasif yangın önlemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Konya Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya.
- Kutsyuruba, B., Klinger, D. A., & Hussain, A. (2015). Relationships among school climate, school safety, and student achievement and well-being: a review of the literature. *Review of Education*, 3(2), 103-135.
- Kütük, Ö. (2008). *Liselerde okul güvenliğine yönelik bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Lake, J. A. (2015). *Student fears on secondary school campuses and their perceptions of policies and procedures that increase feelings of safety and security*. Doctoral Dissertation, California State University, Stanislaus.
- Little, H. & Eager, D. (2010). Risk, challenge and safety: Implications for play quality and playground design, *European Early Childhood Education Research Journal*, 18 (4), 497-513.
- MEB. (2012). *Özel Eğitim Kurumları Standartlar Yönergesi*, <https://ookgm.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2013). *Erken Çocukluk Eğitim Kurumlarında Fiziksel Özellikler ve Personel*, <https://megep.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2013b). *Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitimi Programı*, <https://tegm.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*, <https://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2015). *Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzu*, <https://iegm.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2018). *Okul Servis Araçlarının Çalıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar*, <https://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Memduhoğlu, H.B. & Taşdan, M. (2008). Okul ve öğrenci güvenliği: Kavramsal bir çözümleme. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3(34), 69-83.

- Nair, P. (2019). *Blueprint for tomorrow: redesigning schools for student-centered learning*. Harvard Education Press, <https://books.google.com.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Oluk, F.(2018). *Eğitim yöneticilerinin okullarda bulunan sağlık ve güvenlik risklerine ilişkin algıları: Çankırı ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahatin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Oral, V. (2018). *İlköğretim okullarının afet ve acil durumlara yönelik kurumsal hazırlıklarının değerlendirilmesi (Gümüşhane ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gümüşhane.
- Öncü, E. (2007). *Bursa ilinde bulunan ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarında görev yapan yönetici ve öğretmenler ile anasınıflarına devam eden çocukların anne-babalarının kurumun fiziksel güvenliğine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Örs, M. (2013). Antalya Manavgat ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okullarında fiziksel çevre sağlık koşullarının değerlendirilmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 12(1), 25-40.
- Özden, Y. (2011). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem.
- Özer, N. (2006). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul güvenliğine ilişkin algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Malatya İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Özgül, S. (2011). *Okul öncesi eğitim ortamlarının kalite değişkenleri açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Paci-Green, R., Varchetta, A., McFarlane, K., Iyer, P., & Goyeneche, M. (2020). Comprehensive school safety policy : A global baseline survey. *International Journal Of Disaster Risk Reduction*, (44), 101399.
- Perumean-Chaney, S. E., & Sutton, L. M. (2013). Students and perceived school safety: The impact of school security measures. *American Journal of Criminal Justice*, 38(4), 570-588.

- Reeves, M. A., Kanan, L. M., & Plog, A. E. (2011). *A school professional's guide to integrating physical and psychological safety-prevention through recovery*. Comprehensive planning for safe learning environments: Routledge.
- Rogers, J. (2019). For school leaders, a time of vigilance and caring. *Educational Leadership*, 77(2), 22-28.
- Saelens, B. E., Sallis, J. F., & Frank, L. D. (2003). Environmental correlates of walking and cycling: Findings from the transportation, urban design, and planning literatures. *ann. behav. Med.*, 25(2), 80-91.
- Sayın, S., & Kutsal, H. (2021). Okul öncesi eğitim yapılarının pasif yangın güvenlik önlemlerinin değerlendirilmesi. *Online Journal of Art and Design*, 9(2), 223-255.
- Schwalbach, J., & DeAngelis, C. A. (2022). School sector and school safety: A review of the evidence. *Educational Review*, 74(4), 882-898.
- Shaari, M. F., & Ahmad, S. S. (2016). Physical learning environment: Impact on children school readiness in Malaysian preschools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 22(2), 9-18.
- Shelton, A. J., Owens, E. W., & Song, H. (2009). An examination of public school safety measures across geographic settings. *Journal of School Health*, 79(1), 24-29.
- Sigurdardottir, A. K., & Hjartarson, T. (2011). School buildings for the 21st century. Some features of new school buildings in Iceland. *Ceps Journal*, 1(2), 25-43.
- Soydan, O., Benliay, A., & Cüce, B. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekan peyzaj tasarımının 5-6 yaş çocuk grubu algısı üzerindeki etkisi. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 3(1), 37-47.
- Stanković, D., & Stojić, J. (2007). Psycho-developing needs of children and spatial features for children's stay. *Facta Universitatis-Series: Architecture and Civil Engineering*, 5(1), 71-75.
- Sumeli, F. (2015). *Karşılaştırmalı bir çalışma: İstanbul il merkezinde bulunan üniversitelere ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel ortamların*

- incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şabano, S. (2017). *İlkokul ve ortaokullarda okul güvenliğine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri (Uşak ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). Using multivariate statistics. Boston, MA: Pearson. (5), 481-498.
- Tandoğan, O. (2016). Çocuklar için daha yaşanılır okul bahçeleri. *Megaron*, 11(4), 629-637.
- Tepebağ, D., & Aktaş A, Y. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin okul bahçesini eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 50-67.
- Terzioğlu, E.(2005). *İlköğretim okulu binalarının fiziksel özellikler bakımından değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Toman, A.(2021). Okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan sorunlara ilişkin velilerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 10(20), 199-207.
- Topçu, Z. K. (2017). *Okul öncesi eğitim kurumlarında risk yönetimi (Çanakkale ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Tuncer, N., Sözen, Ş., & Sakar, Ş. (2021). Okul öncesi eğitimde deprem farkındalığı: Deprem benden küçüksün” projesi, Tokat ili örneği. *International Journal of Educational Spectrum*, 3(1), 1-27.
- Turhan, M., & Turan, M. (2012). Ortaöğretim kurumlarında güvenlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 121-142.
- Ummanel, A. (2017). Kum ve oyun alanları üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1539-1566.

- Uluğ, G. (2015), *Ortaokul ve liselerde görev yapan okul müdürlerinin okul güvenliğine ilişkin rolleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Uzun, A. İ. (2018), *Okul yöneticilerinin okul şiddetine ve güvenliğine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Walker, H. M., & Eaton-Walker, J. (2000). Key questions about school safety critical issues and recommended solutions. *NASSP Bulletin*, 84(614), 46-55.
- Welsh, W. N. (2000). The effects of school climate on school disorder. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 567(1), 88-107.
- Yalçın, M., Bozdayı, A. M., & Ertek, M. H. (2017). Anaokulu ve kreşlerin iç mekan tasarım kurgusu içerisindeki kültürel belirleyiciler; mekansal oluşumlarının dört tipolojisi üzerinde analizi. *Megaron*, 12(1), 130-144.
- Yazıcı, H. (2012), *Orta öğretimde öğrenci güvenliğinin okul yöneticileri- öğretmenler ve velilerin görüşlerine göre karşılaştırılmalı durum çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, S. & Bektaş, F. (2021). İlkokul öğrencilerinin okul yolunda karşılaşılabileceği risklerin belirlenmesi; Fındıklı örneği. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 82-104.
- Yılmaz, M. (2009). Öğrenme ve bilgi ilişkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 173-190.
- Yılmaz, S. & Bulut, Z. (2002). Kentsel mekanlarda çocuk oyun alanları planlama ve tasarım ilkeleri. *Atatürk Üniversitesi. Ziraat Fakültesi Dergisi*, 33(3), 345-351.
- Yivli, İ. (2018). *İstanbul Zeytinburnu ve Fatih ilçelerindeki anaokullarında çalışan öğretmenlerde, iş sağlığı ve güvenliği alanında farkındalık oluşturma uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yorulmaz, Y. (2015). *Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin okul güvenliği ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi (İstanbul ili Ataşehir ilçesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Zembat, R., Tunçeli, H. İ., & Yavuz, E. A. (2020). Okul öncesi eğitim ortamlarının fiziksel, psikolojik ve sağlık özellikleri açısından güvenliğinin incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 225-236.

EKLER

Ek 1. Etik Komisyon İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 09.02.2022-E.285780

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-285780
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

09.02.2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Oğuzhan KOCA'nın, danışmanlığında yürüttüğü *"Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Güvenlik ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi"* adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 08.02.2022 tarih ve 03 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2022 - 156

Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste
DAĞITIM
Gereği:

Bilgi:
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Ek 2. Araştırma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.04.2022-E.333389

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.04.2022-E.333212

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-53490996-44-47142803
Konu : Anket İzni

04.04.2022

ANKARA GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 16.03.2022 tarihli ve E-17311665-044-317048 sayılı yazınız.
b) 04.04.2022 tarihli ve E-53490996-44-47110485 sayılı onay.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı Doktora öğrencisi Oğuzhan KOCA, I danışmanlığında yürüttüğü "*Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Güvenlik İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi*" konulu tez çalışması kapsamındaki anket çalışması için Valilik Makamından alınan ilgi (b) onay ekte gönderilmiştir.

İlgili anket çalışmasının tamamlandıktan sonra bir örneğinin Müdürlüğümüz Ar-Ge birimine gönderilmesini arz ederim.

İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: İlgi (b) onay (1 Sayfa)

Ek 3. Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketinden Madde Örnekleri

Çocuklar İçin Okul Güvenliği Anketi

Değerli Öğretmenimiz/Meslektaşımız,

Bu çalışmada, okul öncesi eğitim kurumlarında okul güvenliğine ilişkin bir durum tespitinin yapılması amaçlanmıştır. İki bölümden oluşan anket formunun, birinci bölümünde kişisel bilgileri içeren sorular, ikinci bölümünde ise okul güvenliği konusuna ilişkin sorular yer almaktadır. Elde edilen sonuçlar, bu konuda yapılacak eğitim çalışmalarına büyük katkı sağlayacaktır. Soruları doğru ve eksiksiz olarak cevaplamanız, çalışmanın güvenilirliği açısından son derece önemlidir. Vereceğiniz bilgiler yalnız araştırmacılar tarafından kullanılacaktır. Sorulara vereceğiniz cevapları seçeneklerden birine çarpı işareti (X) koyarak belirtiniz. Katılarınız için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

1.BÖLÜM

Görev yaptığınız il:(Yazınız)

Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()

Yaşınız: 20-25 () 26-30 () 31-35 () 36-40 () 41 ve üstü ()

Mesleki kıdeminiz: 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üstü ()

Çalıştığınız yaş grubu: 4 yaş () 5 yaş () 6 yaş () Karma yaş grubu ()

Çalıştığınız okul: İÖO Anasınıfı () Bağımsız anaokulu ()

Sınıfınızdaki ortalama çocuk sayısı: 10'dan az () 11-15 () 16-20 () 21-25 () 25'ten fazla ()

Eğitim Durumunuz: () KML () 2 yıllık yüksekokul () Üniversite () Yüksek Lisans () Diğer (Belirtiniz).....

A.SINIF	Evet	Hayır	Açıklama
1. Sınıftaki tüm pencerelerde güvenlik kilitleri var.			
B. MUTFAK			
2. Çocuklar yemek hazırlama ve pişirme işlemlerinden uzaktır.			
C. BANYO/TUVALETLER			
3. Islak zeminde kaymalara karşı paspas vardır.			
D. UYKU VE DİNLENME ODASI			
4. Uyku için ayrı bir oda vardır.			
E. BAHÇE (OYUN ALANI VE HAVUZ)			
5. Bahçede kullanılan yüzme veya süs havuzları çevresinde bariyer vardır.			

Ek 4. Görüşme Formu

Görüşme Formu

Sayın veli;

Sizinle okul öncesi eğitim kurumlarında; sınıfların, mutfağın, banyo/tuvaletlerin, uyku ve dinlenme odaları ile okul bahçesi güvenliği hakkında bir görüşme yapmak istiyorum. Bu görüşme esnasında vereceğiniz cevapların tamamı gizli kalacak ve sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacaktır. Herhangi bir üçüncü kişi veya kurum/kuruluş ile paylaşılmayacaktır. Araştırmaya sağlayacağınız katkılar için çok teşekkür ederim.

Görüşmemiz süresince ses veya görüntü kaydı yapılmasına izin veriyor musunuz?

Evet () Hayır ()

Oğuzhan Koca
Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim AD.Okul Öncesi Eğitimi BD.
Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: Erkek () Kadın ()
2. Yaşınız: 20-25 yaş () 25-30 yaş () 30-35 yaş () 35 yaş ve üzeri ()
3. Öğrenim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Diğer () (Belirtiniz)
4. Mesleğiniz:
5. Çocuğunuzun Cinsiyeti: Erkek () Kadın ()
6. Çocuğunuzun Yaşı: 3 yaş () 4 yaş () 5 yaş () 6 yaş ()

Görüşme Soruları

1. Çocuğunuzun okula kaydetmeden önce okulu güvenlik yönünden araştırdınız mı? Açıklar mısınız?
Evet () Hayır () Neden?
2. Okulunuzun sınıflarını güvenli buluyor musunuz? Neden?
Evet () Hayır () Neden?
3. Okulunuzun mutfağını güvenli buluyor musunuz? Neden?
Evet () Hayır () Neden?
4. Okulunuzun banyo/tuvaletlerini güvenli buluyor musunuz? Neden?
Evet () Hayır () Neden?
5. Okulunuzun uyku ve dinlenme odasını güvenli buluyor musunuz? Neden?
Evet () Hayır () Neden?
6. Okulunuzun bahçesini güvenli buluyor musunuz? Neden?
Evet () Hayır () Neden?
7. Çocuğunuz okulda bir kaza ya da yaralanma geçirdi mi? Anlatır mısınız?
Evet () Hayır () Neden?
8. Sizce okulunuzda kaza ve yaralanma riski en fazla olan yer neresi? Sizce neden?
() Sınıf Neden?
() Mutfak Neden?
() Banyo /Tuvaletler Neden?
() Uyku ve Dinlenme Odası Neden?
() Bahçe Neden?
() Diğer Neden?
9. Sizce güvenli bir okulda bulunması gereken nitelikler nelerdir? Açıklar mısınız?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..